

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης
για την Κοινωνική Ένταξη των
ΡΟΜΑ

ΕΔΑ Πελοποννήσου
ΜΟΔ Α.Ε. – Ομάδα
Υποστήριξης Δράσεων Ειδικών
Ομάδων Πληθυσμού

Ιανουάριος 2015

Πίνακας περιεχομένων

Φωτογραφικό υλικό – Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης.....	200
---	-----

ΠΙΝΑΚΕΣ

Εισαγωγή

Οι εκτιμήσεις, οι διαπιστώσεις και τα προβλήματα που έχουν αναδειχθεί και καταγραφεί τα προηγούμενα έτη, σε σχέση με την ευπαθή κοινωνική ομάδα των ΡΟΜΑ στο πλαίσιο εφαρμογής των δράσεων καταπολέμησης των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού παραμένουν επίκαιρα.

Στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής και των κατευθύνσεων της Ε.Ε. για τους πληθυσμούς των Ρομά όπως αυτές καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Κεφάλαιο Ανάπτυξης [ERDF](#), επιχειρείται η παρέμβαση μέσω Επιχειρησιακού Προγράμματος στη βάση των προτεραιοτήτων που υιοθετούνται από τα Μέλη-Κράτη και τις περιφέρειες.

Με το παρόν σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος για τους ΡΟΜΑ επιδιώκεται, η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του πληθυσμού των Ρομά, εξετάζονται οι ειδικότερες πτυχές των θεμάτων που άπτονται των χαρακτηριστικών βιοτικής εγκατάστασης, στέγασης και πρόσβασης σε δίκτυα κοινωνικής ωφελείας, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής φροντίδας, απασχόλησης καθώς επίσης πολιτισμού και αθλητισμού.

Στους αναφερόμενους άξονες αναλύονται κι εξειδικεύονται οι κατηγορίες των προτεινόμενων παρεμβάσεων στο πλαίσιο της προώθησης των αρχών, της ισότητας των ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης. Οι παρεμβάσεις αυτές καθορίζονται στο προγραμματικό έγγραφο, με την συνεργασία της Περιφέρειας Πελοποννήσου, της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., των Ιατροκοινωνικών Κέντρων φροντίδας Τσιγγάνων, των Δήμων της περιοχής αναφοράς, και σχεδιάζονται για να ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ανάγκες των ΡΟΜΑ.

Ρομ/Τσιγγάνος: ορολογία

Υπάρχουν αρκετές προσεγγίσεις γύρω από το ζήτημα τόσο της ετυμολογίας της λέξης τσιγγάνος όσο και της καταγωγής των τσιγγάνων όλες όμως συγκλίνουν σε μια σειρά κοινών προσδιοριστικών παραγόντων που περιγράφουν την συγκεκριμένη μειονότητα. Δανειζόμαστε την ορολογία από την έρευνα της Διεθνούς Ομάδας για τα Δικαιώματα των μειονοτήτων:¹

<<Τσιγγάνος: Όρος που αναφέρεται για να δηλώσει εθνοτικές ομάδες, οι οποίες σχηματίστηκαν από τη διασπορά ομάδων εμπόρων, νομάδων και άλλων από τα βάθη της Ινδίας, από το 10ο αιώνα και μετά, και την ανάμιξή τους με ευρωπαϊκές και άλλες ομάδες κατά τη διάρκεια της διασποράς τους.

Ρομ/Ρομά: Ευρύς όρος που χρησιμοποιείται με διάφορους τρόπους και αναφέρεται σε:

¹Ρομά/Τσιγγάνοι: Μια Ευρωπαϊκή Μειονότητα JEAN-PIERRE LIEGEOIS και NICOLA EGHEORGHE, Ένθετο της Ελληνικής Ομάδας για τα Δικαιώματα των Μειονοτήτων (Ιούνιος 2002).

(α) Εθνοτικές ομάδες (π.χ. Kalderash, Lovari, κτλ.) που μιλούν «Vlach», «Xoraxane» ή «Rom» παραλλαγές της γλώσσας Ρομανί.

(β) Κάθε άτομο που αποκαλείται από τρίτους ως «Τσιγγάνος» στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και στην Τουρκία, καθώς και όσοι δεν κατάγονται από την Ανατολική Ευρώπη.

(γ) Τους Ρομά (Τσιγγάνους) με τη γενική έννοια του όρου.

Ταξιδιώτης: Μέλος οποιασδήποτε (κυρίως) αυτόχθονης ευρωπαϊκής εθνοτικής ομάδας (Woonwagen-bewoners, Minceiri, Jenisch, Quinquis, Resende, κτλ.), της οποίας ο πολιτισμός χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από αυτοαπασχόληση, επαγγελματική ρευστότητα και νομαδισμό. Οι ομάδες αυτές έχουν επηρεαστεί σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό από εθνοτικές ομάδες Ινδικής (βασικά) προέλευσης με παρόμοια πολιτιστική βάση (βλ. 'Τσιγγάνοι')>>.

Οι Ρομά αποτελούν τη μεγαλύτερη μειονότητα της Ευρώπης και κατά την ιστορική εξέλιξη των κοινοτήτων τους έχουν υιοθετήσει τρόπους ζωής και παραδόσεις που διαφέρουν από τα ήθη της πλειοψηφίας. Έχοντας αναγνωρίσει οι ίδιοι την κοινή καταγωγή τους και κοινά πολιτιστικά στοιχεία, διεκδικούν πλέον μέσω πανευρωπαϊκού δικτύου, την αναγνώριση τους ως λαού χωρίς έδαφος και αντίστοιχη εκπροσώπηση στα Ηνωμένα Έθνη και την ΕΕ².

Οι εκτιμήσεις για των πληθυσμό των Ρομά στην Ευρώπη ποικίλουν και τούτο γιατί, σε οποιαδήποτε προσπάθεια για την απογραφή τους υπεισέρχονται αστάθμητοι παράγοντες όπως αστικοδημοτική κατάσταση, έντονη κινητικότητα, συνεχείς μετακινήσεις, που επηρεάζουν την ακρίβεια των στοιχείων της δημογραφικής τους κατάστασης που συλλέγονται. Στο πίνακα που ακολουθεί προσεγγίζεται και αποτυπώνεται μια εκτίμηση του πληθυσμού τους στις χώρες της Ευρώπης.³

Πληθυσμοί Ρομά/Τσιγγάνων στην Ευρώπη		
Κράτος	Ε- λάχιστος	Μέγιστος
Αλβανία	90.000	100.000
Αυστρία	20.000	25.000

2"Statement by the participants in the meeting of NGO from Eastern and Central Europe", 15-8, Nov. 2000, Warsaw.

3 Πηγή: Κέντρο Τσιγγάνικων Ερευνών, Πανεπιστήμιο René Descartes University, Παρίσι, 1994· αυτός ο πίνακας περιέχει 'σταθερούς' αριθμούς που είναι ενδεικτικότεροι για τη μακροπρόθεσμη εικόνα παρά για τις πρόσφατες πληθυσμιακές μετακινήσεις· εάν συμπεριλαμβάνονταν οι νέες αφίξεις θα προέκυπτε σημαντική αύξηση των αριθμών που δίνονται για αρκετά κράτη της Δυτικής Ευρώπης, όπως η Σουηδία, η Ιταλία, η Γερμανία, η Αυστρία κλπ.

Βέλγιο	10.000	15.000
Βοσνία – Ερζεγοβίνη	40.000	50.000
Βουλγαρία	700.000	800.000
Γαλλία	280.000	340.000
Γερμανία	110.000	130.000
Δανία	1.500	2.000
Ελβετία	30.000	35.000
Ελλάδα	160.000	200.000
Ενωμένο Βασίλειο (Μεγάλη Βρετανία & Βόρεια Ιρλανδία)	90.000	120.000
Εσθονία	1.000	1.500
Ιρλανδία	22.000	28.000
Ισπανία	650.000	800.000
Ιταλία	90.000	110.000
Κροατία	30.000	40.000
Κύπρος	500	1.000
Λετονία	2.000	3.500
Λευκορωσία	10.000	15.000
Λιθουανία	3.000	4.000
Λουξεμβούργο	100	150
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία Της Μακεδονίας	220.000	260.000
Μολδαβία	20.000	25.000
Νορβηγία	500	1.000
Ολλανδία	35.000	40.000
Ουγγαρία	550.000	600.000
Ουκρανία	50.000	60.000
Πολωνία	50.000	60.000
Πορτογαλία	40.000	50.000
Ρουμανία	1.800.000	2.500.000
Ρωσία	220.000	400.000
Σερβία-Μαυροβούνιο	400.000	450.000
Σλοβακία	480.000	520.000

Σλοβενία	8.000	10.000
Σουηδία	15.000	20.000
Τουρκία	300.000	500.000
Τσεχία	250.000	300.000
Φινλανδία	7.000	9.000
Σύνολο Ευρώπης (περίπου)	7.000.000	8.500.000 ⁴

Οι παρακάτω ημερομηνίες δείχνουν τις πρώτες καταγεγραμμένες παρουσίες Ρομά/Τσιγγάνων που καταγράφηκαν σε διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες, χωρίς αυτό να αποκλείει παλαιότερες αφίξεις που μπορεί να πέρασαν απαρατήρητες:

1407 Γερμανία

1419 Γαλλία

1420 Ολλανδία

1422 Ιταλία

1425 Ισπανία

1501 Ρωσία

1505 Σκωτία, Δανία

1512 Σουηδία

1514 Αγγλία

1533 Εσθονία

1540 Νορβηγία

1584 Φινλανδία

Το Δίκτυο για τον Πολιτισμό και την Ιστορία των Ρομά στην Ευρώπη δίνει μια διαφορετική εκτίμηση του πληθυσμού με μεγαλύτερο εύρος:

Rroma Population⁵

Country	LowEstimate	HighEstimate	CurrentPopulation	Percentage
Albania	90,000	100,000	3,500,000	2.74%
Austria	35,000	50,000	8,170,000	0.54%

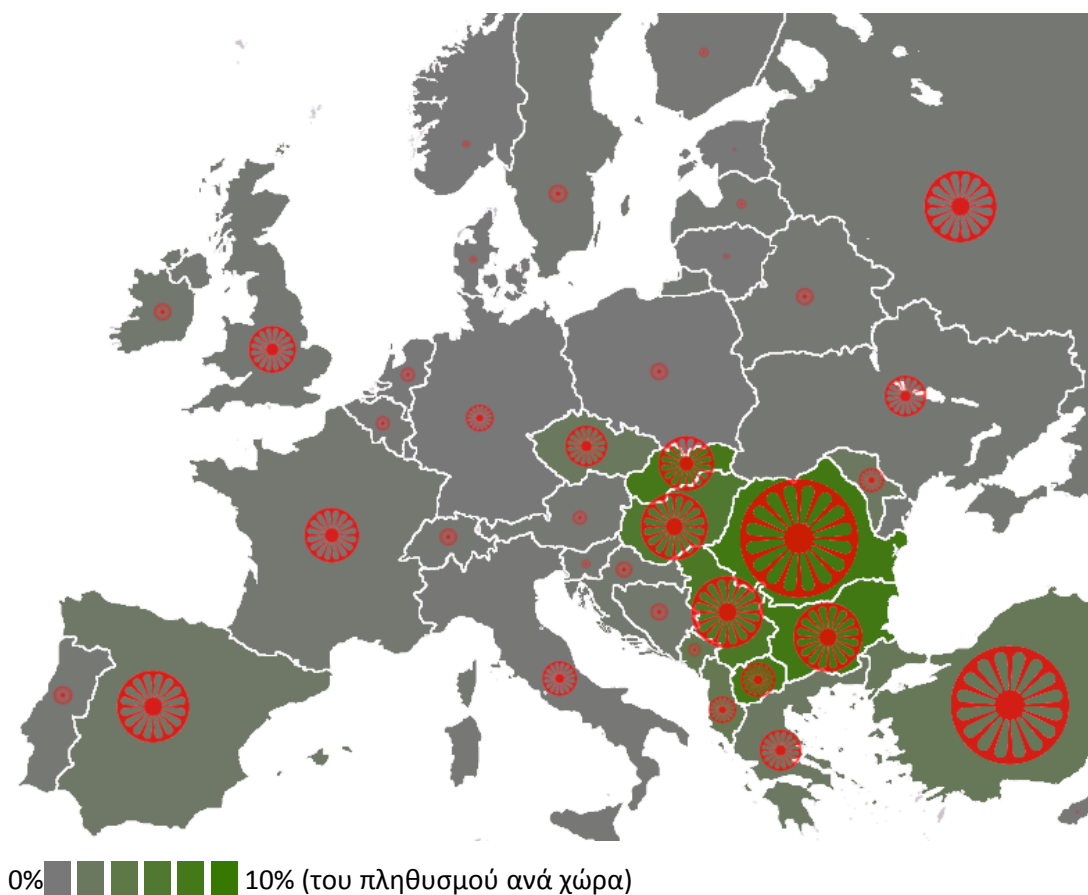
4 Πηγή: Κέντρο Τσιγγάνικων Ερευνών, Πανεπιστήμιο RenéDescartesUniversity, Παρίσι, 1994· αυτός ο πίνακας περιέχει 'σταθερούς' αριθμούς που είναι ενδεικτικότεροι για τη μακροπρόθεσμη εικόνα παρά για τις πρόσφατες πληθυσμιακές μετακινήσεις· εάν συμπεριλαμβάνονταν οι νέες αφίξεις θα προέκυπτε σημαντική αύξηση των αριθμών που δίνονται για αρκετά κράτη της Δυτικής Ευρώπης, όπως η Σουηδία, η Ιταλία, η Γερμανία, η Αυστρία κλπ.

5Πηγή: RromaFoundation

Belgium	10,000	15,000	10,275,000	0.10%
Bosnia	100,000	200,000	3,900,000	3.00%
Bulgaria	700,000	900,000	7,700,000	10.40%
Byelorussia	20,000	30,000	10,335,000	0.25%
Croatia	30,000	40,000	4,400,000	0.82%
CzechRepublic	300,000	400,000	10,256,000	3.00%
Denmark	1,500	2,000	5,368,000	0.03%
Estonia	2,000	4,000	1,415,000	0.20%
Finland	7,000	15,000	5,184,000	0.20%
France	100,000	500,000	59,765,000	0.42%
Germany	110,000	130,000	83,252,000	0.15%
GreatBritain	90,000	120,000	59,778,000	0.18%
Greece	200,000	300,000	10,645,000	2.35%
Hungary	600,000	1,000,000	10,075,000	8.00%
Italy	90,000	110,000	57,716,000	0.17%
Kosovoprewar	100,000	300,000	1,500,000	16.67%
Kosovopostwar	25,000	25,000	1,500,000	2.67%
Latvia	9,900	15,000	2,400,000	0.60%
Lithuania	5,000	6,000	3,600,000	0.16%
FUROM	150,000	250,000	2,000,000	10.50%
Moldova	20,000	25,000	4,435,000	0.56%
Montenegro	20,000	40,000	615,000	4.90%
Netherlands	35,000	40,000	16,068,000	0.24%
Norway	1,000	1,500	4,525,000	0.03%
Poland	30,000	60,000	38,626,000	0.13%
Portugal	40,000	50,000	10,084,000	0.45%
Romania	1,500,000	3,000,000	22,318,000	10.75%
Russia	150,000	400,000	14,497,800	0.17%
Serbia	200,000	400,000	7,500,000	4.27%
Slovakia	450,000	550,000	5,422,000	9.25%
Slovenia	8,000	10,000	1,933,000	0.50%
Spain	600,000	1,000,000	40,077,000	2.00%
Sweden	15,000	20,000	8,876,000	0.20%

Switzerland	50,000	80,000	7,301,000	0.55%
Turkey	300,000	500,000	67,309,000	0.60%
Ukraine	60,000	100,000	48,396,000	0.16%
USA, Canada	100,000	200,000	314,464,800	0.05%
LatinAmerica	100,000	200,000	520,229,000	0.03%
Total	6,469,400	11,203,500		

Η Διασπορά των Ρομά στην Ευρώπη⁶

Οι Ρομά στην Ελλάδα

6Πηγή : Συμβούλιο της Ευρώπης 2007

Ο πληθυσμός των Ρομά στην Ελλάδα σύμφωνα με εκτίμηση του δικτύου ROM ανέρχεται στα 250.000 άτομα. Ο αριθμός αυτός όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί ακριβής, λόγω των αστικοδημοτικών εκκρεμοτήτων των Ρομά. Το συμβούλιο της Ευρώπης εκτιμά τον αριθμό των Ρομά στην Ελλάδα σε 80.000 - 150.000 άτομα, ενώ σύμφωνα με εκτιμήσεις της Γ. Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων, ο αριθμός τους φθάνει τις 300.000⁷.

Οι φυλές των Ρομά δεν αποτελούν μια απόλυτα ομοιογενή ομάδα, ενώ υπάρχουν κοινότητες Ρομά που είναι απρόθυμες να αποδεχτούν την ταυτότητα τους⁸. Στην κοινότητα των Ρομά εντάσσονται πλήθος διακριτών πολιτιστικών ομάδων, (όπως, Ρομά, Σίντι, Καλέ, Αθίγγανοι, Ντομ και Λομ), ενώ περιλαμβάνονται και μετακινούμενοι πληθυσμοί. Η διαφορετικότητα αυτών των ομάδων παρατηρείται κυρίως σε θέματα καταγωγής, ηθών και εθίμων, πολιτιστικής κληρονομιάς, παραδόσεων και θρησκείας. Η κοινή τους γλώσσα ρομανί ή ρομανές, τουλάχιστον στον Ελλαδικό χώρο παρά τον εμπλουτισμό της κατά τόπους και τις διαλέκτους που αποτελούν παραλλαγές της και χρησιμοποιούνται αποτελεί την κοινή γλώσσα συνεννόησης που όμως χρησιμοποιείται κυρίως ως δευτερεύουσα. Η ρομανί αποτελεί μια πλατεία διεθνή γλώσσα και παρά τις διαφορές που παρουσιάζει σε μεγάλο βαθμό από χώρα σε χώρα, κρατά κοινά ουσιαστικά χαρακτηριστικά της δομής της. Αναπτύχθηκε μόνο στον προφορικό λόγο και διαδόθηκε διαμέσω των αιώνων μέσω της προφορικής παράδοσης και διαπαιδαγώγησης. Είναι σημαντικές και φιλότιμες οι προσπάθειες τις τελευταίες κυρίως δεκαετίες από αρκετούς μελετητές και ερευνητές για την καταγραφή και τη διάσωσή της. Στη συντριπτική τους πλειονότητα οι Έλληνες Ρομά, είναι Χριστιανοί Ορθόδοξοι και μιλούν τη γλώσσα ρομανί. Εξαιρεση αποτελούν, αρκετοί από τους Ρομά που ζουν στη Θράκη οι οποίοι είναι Μουσουλμάνοι και μιλούν ρομανί και τουρκικά.

Παρά τις όποιες διαφορές τους είναι γενικά παραδεκτό ότι οι ομάδες αυτές έχουν κοινά πολιτιστικά χαρακτηριστικά, ενώ παράλληλα έχουν υποστεί στο σύνολό τους μια σειρά από διώξεις και διακρίσεις σχεδόν σ' όλες τις χώρες όπου έζησαν. Ειδικότερα στην Ελλάδα, οι Ρομά στην πλειοψηφία

⁷Council of Europe, 2002 (Questionnaire on the Legal Situation of Roma/Gypsies/Travellers in Europe), <http://assembly.coe.int/documents/workingdocs/doc02/EDOC9397.htm>.

⁸Ringold, Dena, 2005. Roma in an Expanding Europe: Breaking the Poverty Cycle, Strategy Paper. TheWorldBank, Washington, DC..

τους διαβιούν χωρίς να έχει επιτευχθεί η κοινωνική τους ένταξη, παραμένοντας σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι προσπάθειες της πολιτείας⁹ για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά, έκαναν σαφή την πρόθεση της πολιτείας για αντιμετώπιση των προβλημάτων, δεν κατάφεραν όμως να τα αντιμετωπίσουν στο βαθμό που όφειλαν. Η κοινωνική ένταξη, η ισότιμη συνύπαρξη και η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά παραμένει και σήμερα θέμα, που η Ελληνική πολιτεία καλείται να αντιμετωπίσει.

A. Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους ΡΟΜΑ

Η Ελλάδα, όπως και κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι απαραίτητο να αναπτύξει **Εθνική Στρατηγική** και **Εθνικό Στρατηγικό Σχεδιασμό** για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη των στρατηγικών συμπεριλαμβάνονται στο «Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων (2001-2008)» αλλά και στη μελέτη «Καταγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης των Ρομά στην Ελλάδα. Απολογισμός Δράσεων και Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την 4η Προγραμματική Περίοδο».

Το 2010, η ΕΕ υιοθέτησε τη **Στρατηγική Ευρώπη 2020** ως το συνολικό πλαίσιο της για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη της επόμενης δεκαετίας. Η Στρατηγική περιλαμβάνει συγκεκριμένους στόχους που σχετίζονται με την απασχόληση, την εκπαίδευση, τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ενσωμάτωση και αφορούν άμεσα σε ειδικές κατηγορίες, όπως είναι οι Ρομά. Οι στόχοι αυτοί καθοδηγούν σήμερα τις πολιτικές διαδικασίες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προς την κατεύθυνση της επίτευξης του συνόλου των στόχων το 2020. Συγκεκριμένα, οι στόχοι αυτοί αποτελούν σημαντικό μέρος της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού εξαμήνου και για το λόγο αυτό αντικατοπτρίζονται κάθε χρόνο στα βασικά του έγγραφα, όπως η Ετήσια Επισκόπηση της οικονομικής Ανάπτυξης (AGS), τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) και οι Συστάσεις ανά Χώρα (CSR) , που σε πολλές περιπτώσεις, συνιστούν ρητά την ενίσχυση των προσπάθειών για τη βελτίωση της κατάστασης του πληθυσμού των Ρομά σε τοπικό επίπεδο.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις **Εθνικές Στρατηγικές της Ενσωμάτωσης των Ρομά** υιοθετήθηκε το 2011 και καλεί τα Κράτη Μέλη να σχεδιάσουν Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά.

⁹Πλαίσιο Εθνικής Πολιτικής Υπέρ Των Ελλήνων Τσιγγάνων (1996) - Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης Για Την Κοινωνική Ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων (2001 -2008)

Η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2012-2020 έχει τους παρακάτω στόχους:

- τη καταγραφή και απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης
- τον επανασχεδιασμό και επανα-οριοθέτηση των προτεραιοτήτων, ως αποτελέσματα της καταγραφής και με κριτήριο τις ανάγκες των Ρομά και τους διαθέσιμους πόρους
- τη δημιουργία διοικητικού μηχανισμού για τη διαχείριση της εθνικής στρατηγικής.

Ο **Στρατηγικός Στόχος**, όπως αυτός ορίζεται στο **Πλαίσιο Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά**, είναι «η άρση των όρων του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και η δημιουργία των προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, Ελλήνων και αλλοδαπών που διαβιούν νόμιμα στην χώρα».

Ο **Στρατηγικός Στόχος** θα επιτευχτεί μέσω τριών επιμέρους στόχων:

1. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν»

Οι συνθήκες εστίασης και στέγασης των Ρομά στην Ελλάδα, χαρακτηρίζονται ως ακατάλληλες, ή σε κάποιες καλύτερες περιπτώσεις οικισμών, ανεπαρκείς. Στόχος είναι η δημιουργία αποδεκτών συνθηκών διαβίωσης για τους Ρομά και η στρατηγική για την διαχείριση του κατοικείν των Ρομά, θα πρέπει να αποσκοπεί σε βιώσιμη, ασφαλή και λειτουργική διαβίωση, πλήρως προσαρμοσμένη και συνδεδεμένη με τον αστικό και κοινωνικό ιστό.

2. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής φροντίδας)

Οι τομείς παρέμβασης στο πλαίσιο του δεύτερου στόχου είναι:

- Εκπαίδευση, με επιδίωξη την αύξηση ως το 2020 της ένταξης των παιδιών στη σχολική πραγματικότητα με στόχο τη μείωση της σχολικής διαρροής και αποτυχίας και τη διάχυση της εκπαίδευσης τους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
- Απασχόληση, με επιδίωξη την πολυεπίπεδη παρέμβαση για την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης των Ρομά, με αποτέλεσμα έως το 2020 να μειωθεί η αδήλωτη εργασία, να αυξηθεί η προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας και να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα ιδιαίτερα για τους νέους Ρομά.
- Υγεία - Κοινωνική Φροντίδα με επιδίωξη το 2020 να εξασφαλίζονται η πρόσβαση στις Πρωτοβάθμιες Υπηρεσίες Υγείας οι παρεμβάσεις προληπτικής ιατρικής, αγωγής υγείας αλλά και οι παρεμβάσεις στον

τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας της πλήρους ένταξης των Ρομά.

3. Ανάπτυξη Κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά.

Η κοινωνική ένταξη των Ρομά δεν είναι μια δημοφιλής διαδικασία. Η στρατηγική της κοινωνικής ένταξης θα πρέπει να διέρχεται μέσα από διαδικασίες κοινωνικής διαβούλευσης και κοινωνικής συναίνεσης. Μόνον σε αυτή την περίπτωση θα αποτελεί μια διακριτή και αποδεκτή πολιτική που δεν θα υπόκειται ούτε σε παρερμηνεία ούτε σε στρέβλωση. Αυτόν τον στόχο θα εξυπηρετεί η ανάπτυξη ενός θεσμού κοινωνικής διαβούλευσης, ο οποίος σε τακτικά διαστήματα μέσα από διαδικασίες διαλόγου θα συζητά την ανάπτυξη των πολιτικών ένταξης και θα στηρίζει την εφαρμογή τους. Σε ένα τέτοιο θεσμό θα πρέπει να υπάρχει σημαντική εκπροσώπηση των Ρομά.

B. Εθνική στρατηγική για την ένταξη των ΡΟΜΑ

Η Ελλάδα, όπως και κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι απαραίτητο να αναπτύξει **Εθνική Στρατηγική** και **Εθνικό Στρατηγικό Σχεδιασμό** για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη των στρατηγικών συμπεριλαμβάνονται στο «Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων (2001-2008)» αλλά και στη μελέτη «Καταγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης των Ρομά στην Ελλάδα. Απολογισμός Δράσεων και Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την 4η Προγραμματική Περίοδο».

Το 2010, η ΕΕ υιοθέτησε τη **Στρατηγική Ευρώπη 2020** ως το συνολικό πλαίσιο της για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη της επόμενης δεκαετίας. Η Στρατηγική περιλαμβάνει συγκεκριμένους στόχους που σχετίζονται με την απασχόληση, την εκπαίδευση, τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ενσωμάτωση και αφορούν άμεσα σε ειδικές κατηγορίες, όπως είναι οι Ρομά. Οι στόχοι αυτοί καθοδηγούν σήμερα τις πολιτικές διαδικασίες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προς την κατεύθυνση της επίτευξης του συνόλου των στόχων το 2020. Συγκεκριμένα, οι στόχοι αυτοί αποτελούν σημαντικό μέρος της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού εξαμήνου και για το λόγο αυτό αντικατοπτρίζονται κάθε χρόνο στα βασικά του έγγραφα, όπως η Ετήσια Επισκόπηση της οικονομικής Ανάπτυξης (AGS), τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων

(ΕΠΜ) και οι Συστάσεις ανά Χώρα (CSR) , που σε πολλές περιπτώσεις, συνιστούν ρητά την ενίσχυση των προσπάθειών για τη βελτίωση της κατάστασης του πληθυσμού των Ρομά σε τοπικό επίπεδο.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις **Εθνικές Στρατηγικές της Ενσωμάτωσης των Ρομά** υιοθετήθηκε το 2011 και καλεί τα Κράτη Μέλη να σχεδιάσουν Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά.

Η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2012-2020 έχει τους παρακάτω στόχους:

- τη καταγραφή και απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης
- τον επανασχεδιασμό και επανα-οριοθέτηση των προτεραιοτήτων, ως αποτελέσματα της καταγραφής και με κριτήριο τις ανάγκες των Ρομά και τους διαθέσιμους πόρους
- τη δημιουργία διοικητικού μηχανισμού για τη διαχείριση της εθνικής στρατηγικής.

Ο **Στρατηγικός Στόχος**, όπως αυτός ορίζεται στο **Πλαίσιο Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά**, είναι «η άρση των όρων του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και η δημιουργία των προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, Ελλήνων και αλλοδαπών που διαβιούν νόμιμα στην χώρα».

Ο **Στρατηγικός Στόχος** θα επιτευχτεί μέσω τριών επιμέρους στόχων:

1. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν»

Οι συνθήκες εστίασης και στέγασης των Ρομά στην Ελλάδα, χαρακτηρίζονται ως ακατάλληλες, ή σε κάποιες καλύτερες περιπτώσεις οικισμών, ανεπαρκείς. Στόχος είναι η δημιουργία αποδεκτών συνθηκών διαβίωσης για τους Ρομά και η στρατηγική για την διαχείριση του κατοικείν των Ρομά, θα πρέπει να αποσκοπεί σε βιώσιμη, ασφαλή και λειτουργική διαβίωση, πλήρως προσαρμοσμένη και συνδεδεμένη με τον αστικό και κοινωνικό ιστό.

2. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής φροντίδας)

Οι τομείς παρέμβασης στο πλαίσιο του δεύτερου στόχου είναι:

- Εκπαίδευση, με επιδίωξη την αύξηση ως το 2020 της ένταξης των παιδιών στη σχολική πραγματικότητα με στόχο τη μείωση της σχολικής διαρροής και αποτυχίας και τη διάχυση της εκπαίδευσης τους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
- Απασχόληση, με επιδίωξη την πολυεπίπεδη παρέμβαση για την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης των Ρομά, με αποτέλεσμα έως το 2020 να μειωθεί η αδήλωτη εργασία, να αυξηθεί

η προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας και να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα ιδιαίτερα για τους νέους Ρομά.

- Υγεία - Κοινωνική Φροντίδα με επιδίωξη το 2020 να εξασφαλίζονται η πρόσβαση στις Πρωτοβάθμιες Υπηρεσίες Υγείας οι παρεμβάσεις προληπτικής ιατρικής, αγωγής υγείας αλλά και οι παρεμβάσεις στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας της πλήρους ένταξης των Ρομά.

3. Ανάπτυξη Κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά.

Η κοινωνική ένταξη των Ρομά δεν είναι μια δημοφιλής διαδικασία. Η στρατηγική της κοινωνικής ένταξης θα πρέπει να διέρχεται μέσα από διαδικασίες κοινωνικής διαβούλευσης και κοινωνικής συναίνεσης. Μόνον σε αυτή την περίπτωση θα αποτελεί μια διακριτή και αποδεκτή πολιτική που δεν θα υπόκειται ούτε σε παρερμηνεία ούτε σε στρέβλωση. Αυτόν τον στόχο θα εξυπηρετεί η ανάπτυξη ενός θεσμού κοινωνικής διαβούλευσης, ο οποίος σε τακτικά διαστήματα μέσα από διαδικασίες διαλόγου θα συζητά την ανάπτυξη των πολιτικών ένταξης και θα στηρίζει την εφαρμογή τους. Σε ένα τέτοιο θεσμό θα πρέπει να υπάρχει σημαντική εκπροσώπηση των Ρομά.

Το **χάσμα** ανάμεσα στις κοινότητες των Ρομά και στην πλειονότητα του πληθυσμού έχει αυξηθεί σημαντικά σε πολλές χώρες τις δυο τελευταίες δεκαετίες. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται περαιτέρω λόγω της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, της ανάπτυξης ρατσιστικών κινημάτων και παρεμβάσεων και συνακόλουθα αυξάνει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι φορείς αυτοδιοίκησης α' & β' βαθμού ως προς τη διαχείριση της πολυμορφίας και την επίτευξη κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

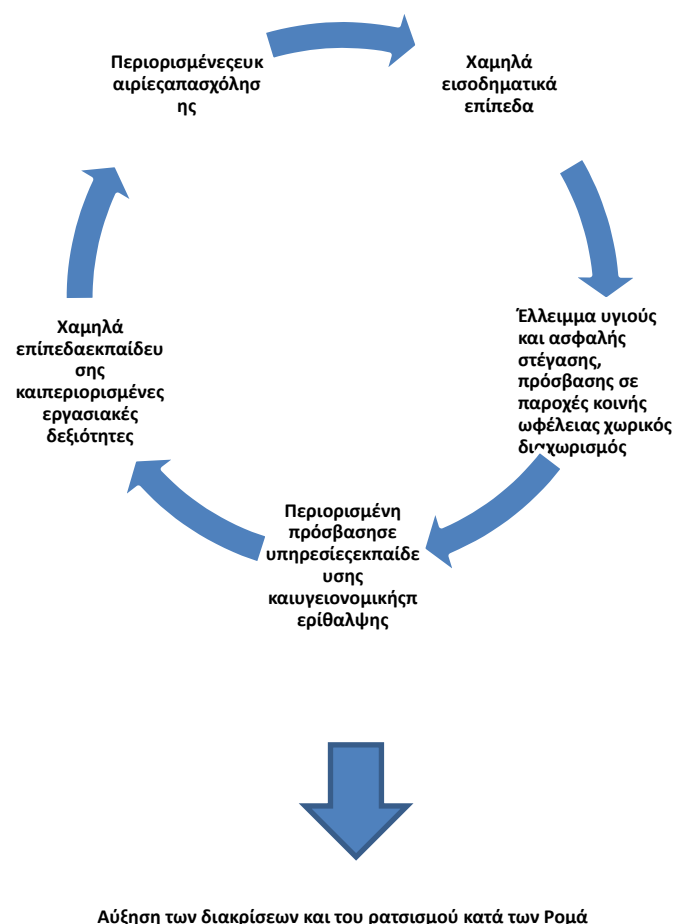
Επιπροσθέτως, αξίζει να τονίσουμε το **οικονομικό κόστος** από τον αποκλεισμό των Ρομά. Καθώς η μεγάλη πλειονότητα των Ρομά που είναι σε ηλικία εργασίας στερείται επαρκούς μόρφωσης έχει περιορισμένη συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Ως αποτέλεσμα, οι Ευρωπαϊκές χώρες χάνουν κάθε χρόνο εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ στην παραγωγικότητα και από την φορολογία. Επιπλέον, σε πολλές χώρες οι στόχοι της Ευρώπης 2020 που αφορούν στην απασχόληση, την εκπαίδευση και την κοινωνική ενσωμάτωση δεν θα επιτευχθούν αν δεν υπάρξει ουσιαστική πρόοδος στην ένταξη των Ρομά.

Οι δράσεις ενσωμάτωσης, ιδιαίτερα στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, κρίνονται από τα αποτελέσματα που προσφέρουν σε ό,τι αφορά την βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης της κοινότητας των Ρομά. Ωστόσο, τα

προγράμματα αυτά συχνά δεν αξιολογούνται ως προς τα απτά αποτελέσματά τους και για τις συνέπειες που ενδεχομένως επέφεραν στις ζωές των ανθρώπων για τους οποίους σχεδιάστηκαν. Επιπρόσθετα, θα πρέπει **να σπάσει οριστικά ο φαύλος κύκλος της απομόνωσης** και του κοινωνικού αποκλεισμού των ρομά με την ικανοποίηση των προϋποθέσεων στους 4 θεμελιώδεις τομείς παρέμβασης του υφιστάμενου Εθνικού Σχεδίου.

Παράλληλα, καμία προσπάθεια δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική χωρίς τη **συμμετοχή των ίδιων των Ρομά**, σε θέσεις λήψης αποφάσεων σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού και της υλοποίησης. Η συνεργασία με εκπροσώπους τους είναι αναγκαία ούτως ώστε να προσδιορίζονται οι ανάγκες της κοινότητας και οι δυσκολίες που μπορεί να υπάρξουν ως προς την αποδοχή και υποστήριξη των επί μέρους ενεργειών από τους ίδιους τους Ρομά.

Ο φαύλος κύκλος του Κοινωνικού Αποκλεισμού των Ρομά

Κεφάλαιο 1^ο: Μεθοδολογία σύνταξης επιχειρησιακού σχεδίου

1.1. Αντικείμενο της καταγραφής

Η δημιουργία του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου έχει θέσει ως στόχους την όσο το δυνατόν πληρέστερη καταγραφή των Ρομά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, την αποτύπωση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, των γενεσιουργών αιτιών που οδηγούν τις συγκεκριμένες κοινότητες στον αποκλεισμό και το περιθώριο, τη διατύπωση προτάσεων πολιτικής και την διαμόρφωση στρατηγικής, σύμφωνα με τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί από το «ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΟΜΑ». Η συλλογή ποιοτικών στοιχείων έχει σαν στόχο την διαμόρφωση της πληρέστερης εικόνας για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των Ρομά προκειμένου να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη και πιο στοχευόμενη παρέμβαση είτε ανά οικισμό είτε ανά Δήμο και Δημοτική ενότητα στα όρια του οποίο διαβιούν Ρομά.

Βάση αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης των Ρομά, απετέλεσε ο χώρος διαμονής και εγκατάστασής τους. Ο κυριότερος λόγος της συγκεκριμένης επιλογής αφορά στο γεγονός της συγκέντρωσης του πληθυσμού που αντιμετωπίζει τα οξύτερα προβλήματα και προς το οποίο, κατ' αρχήν απευθύνονται τα διάφορα μέτρα και πολιτικές με στόχο την κοινωνική τους ενσωμάτωση.

Στη βάση αυτή, αναζητήθηκαν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά και τα προβλήματα του συγκεκριμένου πληθυσμού, θέτοντας ως προτεραιότητες τους τομείς παρέμβασης όπως ορίζονται από την ΕΕ και την Εθνική Στρατηγική. Ειδικότερα, η αναζήτηση επικεντρώθηκε στους τομείς **στέγασης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής φροντίδας**, καθώς και οριζόντιων θεμάτων που έχουν να κάνουν με την ισότητα και την συμμετοχικότητα. Η προσέγγιση αυτή αποτυπώνει ποιοτικά και ποσοτικά, τα προβλήματα και τις συνθήκες διαβίωσης διακριτών κοινοτήτων Ρομά.

Μια συστηματική απογραφή των Ρομά της Περιφέρειας θα μπορούσε να εντοπίσει και να αναδείξει τα προβλήματα των νοικοκυριών που βρίσκονται ήδη σε διαδικασία κοινωνικής ενσωμάτωσης και δεν ζουν σε διακριτές

κοινότητες, αντιμετωπίζουν όμως προβλήματα που απορρέουν από την τσιγγάνικη καταγωγή τους.

Σε αυτή την περίπτωση όμως, τίθεται θέμα προσδιορισμού της ταυτότητας Ρομά. Μερικές ομάδες είναι απρόθυμες να αναγνωριστούν ως Ρομά εξαιτίας της ποικιλομορφίας των ομάδων Ρομά, παρά το γεγονός ότι αποτελούν μέρος της κοινωνίας των Ρομά, ή έλκουν την καταγωγή τους από αυτή την ομάδα πληθυσμού. Ταυτόχρονα, αρκετοί Ρομά που έχουν κατακτήσει κάποιο βαθμό κοινωνικής ενσωμάτωσης είναι απρόθυμοι να αποδεχτούν την ταύτιση τους με μια κατηγορία πολιτών που υφίσταται τις συνέπειες κοινωνικών προκαταλήψεων.

Με αυτά τα δεδομένα, αντικείμενο της καταγραφής αποτελούν οι αναγνωρίσιμοι χώροι, μόνιμοι ή εποχικοί, διαμονής πληθυσμιακών ομάδων που αυτοπροσδιορίζονται ως Ρομά και που στη συνείδηση της τοπικής κοινωνίας και των φορέων που πραγματοποιούν την καταγραφή, αποτελούν μέρος της κοινωνίας των Ρομά. Για αυτούς τους χώρους έγινε προσπάθεια απογραφής του πληθυσμού με μονάδα μέτρησης την οικογένεια ή το «νοικοκυριό».

1.1.2. Εκπόνηση και διενέργεια κοινωνικής έρευνας με πρωτογενή δεδομένα

Οι καταλληλότεροι φορείς από την άποψη της γνώσης του πεδίου είναι τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα (ΙΑΚ). Τα ΙΑΚ διαθέτουν εμπειρία τόσο σε ζητήματα προσέγγισης των τσιγγάνικων πληθυσμών όσο και στο πεδίο της ποιοτικής καταγραφής και παρακολούθησης τους. Στα καθήκοντα και στις αρμοδιότητες τους είναι η ανίχνευση του επιπέδου και η καταγραφή των αναγκών, καθώς και των υγειονομικών και κοινωνικών προβλημάτων τους με επιδημιολογική έρευνα» (ΦΕΚ Β 1295/04.10.02 ΚΥΑ συστήματος διαχείρισης, ελέγχου και εφαρμογής ΙΑΚ), ενώ οι υπηρεσίες πρόνοιας είναι μετά την εφαρμογή του νόμου Καλλικράτης οι πλέον αρμόδιες για την παρακολούθηση των ευπαθών πληθυσμών των ΟΤΑ, την χορήγηση επιδομάτων και την στήριξη τους με την οργάνωση δράσεων.

Ελλείπει δομών Ιατροκοινωνικών Κέντρων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την εκπόνηση της απαιτούμενης πρωτογενούς έρευνας ανέλαβε το Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας στην έδρα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, το οποίο σύμφωνα με το Π.Δ. 131/27.12.10 «είναι αρμόδιο ιδίως ... για τη διενέργεια κοινωνικών ερευνών για την εφαρμογή προγραμμάτων πρόνοιας». Για τον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, ελήφθησαν υπόψη οι προτεραιότητες της Ε.Ε. έτσι όπως αποτυπώνονται στην Εθνική στρατηγική για την ένταξη των Ρομά. Μετά την παροχή των σχετικών κατευθυντηρίων γραμμών, ως προς τα ζητούμενα στοιχεία για την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, το Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών προχώρησε στον σχεδιασμό και στη διενέργεια της κοινωνικής έρευνας. Διαμορφώθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο το οποίο συμπεριλάμβανε «ανοικτές» και «κλειστές» ερωτήσεις, για τις ποιοτικές και ποσοτικές μεταβλητές, αντίστοιχα. Η δομή του ερωτηματολογίου συμπεριλάμβανε τις παρακάτω θεματικές ενότητες, οι οποίες αποτελούν τομείς παρέμβασης του Επιχειρησιακού Σχεδίου:

- **Γενική Περιγραφή**, με σκοπό τον προσδιορισμό του τύπου του οικισμού, καθώς και την καταγραφή των δημογραφικών χαρακτηριστικών και την κινητικότητα του πληθυσμού (σύνθεση οικογένειας, εντοπιότητα/μετακινήσεις, αστικοδημοτική κατάσταση)
- **Εκπαίδευση**, καταγραφή των προβλημάτων στον τομέα της εκπαίδευσης όπως, αναλφαβητισμός, μαθητική διαρροή, προσβασιμότητα, εκπαίδευση ενηλίκων
- **Απασχόληση**, περιγραφή είδους απασχόλησης (εποχικότητα, κινητικότητα, τομέας, γυναικεία απασχόληση, ανάπτυξη επιχειρηματικότητας)
- **Οικονομική Κατάσταση**, ετήσιο εισόδημα, πηγές εσόδων
- **Στέγαση και Βασικές Υποδομές**, περιγραφή χωροθέτησης οικισμού και αστικού περιβάλλοντος (επάρκεια δικτύων, προσπελασιμότητα, ιδιοκτησιακό καθεστώς, αποκομιδή απορριμμάτων)

- **Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα**, αναφορά των προβλημάτων που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών υγείας όπως, προσβασιμότητα, πρόληψη και προαγωγή υγείας, εξαρτήσεις και ψυχική υγεία
- **Οριζόντια Θέματα**, όπου ζητείται η αναφορά σε προβλήματα που αφορούν στην ομαλή λειτουργία της τοπικής κοινωνίας, όπως κοινωνικός αποκλεισμός και διακρίσεις, παιδική εργασία, οικογενειακή βία, άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε μέσω προσωπικών συνεντεύξεων, από ερευνητές οι οποίοι ενημερώθηκαν, πριν βγουν στο πεδίο, για τον σκοπό της έρευνας, τον τρόπο διεξαγωγής των συνεντεύξεων, και τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες της ομάδας στόχου. Τα κοινωνικά «ευαίσθητα» θέματα που συμπεριλάμβανε η τελευταία ενότητα του ερωτηματολογίου, τοποθετήθηκαν στο τέλος της συνέντευξης, ακριβώς για να δοθεί χρόνος να αναπτυχθεί μια στοιχειώδη εμπιστοσύνη μεταξύ ερευνητή και ερωτώμενου.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η έρευνα δεν συμπεριλαμβάνει κάποια συγκεκριμένη δειγματοληπτική μέθοδο, διότι αποσκοπούσε στην απογραφή των ΡΟΜΑ που διαμένουν σε αναγνωρίσιμους χώρους, μόνιμοι ή εποχικοί, εντός των διοικητικών ορίων της περιφέρειας Πελοποννήσου.

Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε μέσω επιτόπιων επισκέψεων στους χώρους διαμονής των ΡΟΜΑ από εκπαιδευμένους ερευνητές οι οποίοι συγκροτούσαν την ομάδα συλλογής στοιχείων. Όλα τα μέλη της ομάδας συλλογής στοιχείων είχαν επαφή με την ομάδα στόχου πριν τους ανατεθεί το συγκεκριμένο έργο, μέσα από τις υπηρεσίες στις οποίες υπηρετούν, οι οποίες εξυπηρετούν τους κατά τόπους πληθυσμούς ΡΟΜΑ για προνοιακά επιδόματα, βιβλιάρια ανασφαλιστών, κλπ. Κατά συνέπεια υπήρχε γνώση και εξοικείωση τόσο των ερευνητών με την ομάδα στόχο, όσο και της ομάδας στόχου με τους ερευνητές. Για την επίβλεψη και καθοδήγηση της έρευνας στο σύνολό της συγκροτήθηκε μια διεπιστημονική ομάδα συντονισμού. Τα μέλη, και στις δύο περιπτώσεις (συλλογής στοιχείων και συντονισμού), προέρχονταν από το στελεχιακό δυναμικό της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Στη συλλογή στοιχείων συμμετείχαν τα κατά τόπους Τμήματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης των

Περιφερειακών Ενοτήτων Αργολίδας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας, καθώς και οι κατά τόπους υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας των ΟΤΑ. με συμβουλευτικό ρόλο. Για τον Νομό Κορινθίας συγκεκριμένα, υπήρξε και η συνδρομή της ΜΚΟ «Κιβωτός των Παιδιών» μέσω της πολιτισμικής διαμεσολαβήτριας η οποία ενημέρωσε καταρχήν, τον τοπικό πληθυσμό για τη διενέργεια της έρευνας και στη συνέχεια τους «ευαισθητοποίησε» ως προς την ανάγκη συμμετοχής τους σε αυτήν, διευκολύνοντας σε μεγάλο βαθμό το έργο των ερευνητών.

Στη συνέχεια όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατέληξαν στο Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπου κωδικοποιήθηκαν με βάση τον οδηγό κωδικοποίησης και ακολούθησε η εισαγωγή τους σε ειδικά διαμορφωμένο αρχείο Excel (λόγω έλλειψης κάποιου εξειδικευμένου στατιστικού πακέτου – π.χ., SPSS, SAS). Τα στοιχεία διασταυρώθηκαν και έγινε ο απαραίτητος έλεγχος τόσο σε επίπεδο συμπλήρωσης ερωτηματολογίου, όσο και σε επίπεδο εισαγωγής στοιχείων, και ακολούθησε η στατιστική ανάλυση και επεξεργασία τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας ανταποκρίθηκαν πλήρως στο αρχικό σκοπό εκπόνησής της, δηλαδή τον προσδιορισμό του τύπου εγκατάστασης των οικισμών των Ρομά και παράλληλα την καταγραφή των γενικών συνθηκών διαβίωσης και προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Ρομά της περιφέρειας Πελοποννήσου. Η μεθοδολογία και ο τρόπος διενέργειας της έρευνας με ευθύνη της Περιφέρειας, τη συνεργασία των κατά τόπους Τμημάτων Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Περιφερειακών Ενοτήτων, τη συμβολή των Κοινωνικών και Προνοιακών Υπηρεσιών των Δήμων, καθώς και τη συνεργασία εμπλεκόμενων φορέων, όπως η «Κιβωτός των Παιδιών» διασφάλισαν την κάλυψη της περιοχής δράσης και την καταγραφή των δυνητικών ωφελούμενων του προγράμματος. Κατ' αυτό τον τρόπο εφαρμόστηκε μια ενιαία προσέγγιση σε επίπεδο Περιφέρειας, με ομοιογενή διαχείριση των δεδομένων η οποία στη συνέχεια απέφερε συγκρίσιμα και αξιόπιστα αποτελέσματα.

Συνολικά συγκεντρώθηκαν στοιχεία για όλους τους οικισμούς στη Περιφέρεια Πελοποννήσου που φιλοξενούν Ρομά, τα οποία κρίνεται ότι

επαρκούν για μια καθολική εικόνα για το μέγεθος, τη γεωγραφική διασπορά και τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού σε περιφερειακό επίπεδο.

1.2. Εξειδίκευση, προγραμματισμός, προσδιορισμός αναμενόμενων αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Το σχέδιο δράσης αποτελεί συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης της ομάδας στόχος των ΡΟΜΑ για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, την οποία θα επιδιώξει να υλοποιήσει με την εφαρμογή της στρατηγικής που θα επιλεγεί και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

Με βάση τα ανωτέρω, το **όραμα** της Περιφέρειας Πελοποννήσου, συνοψίζεται στην αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης, η αντιμετώπιση των οποίων στοχοθετείται στην διαμόρφωση της Στρατηγικής για την κοινωνική ενσωμάτωση των ρομά.

Η στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο στόχων και πολιτικών, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματός του. Η στρατηγική διαμορφώνεται με:

- Τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που αντιμετωπίζει κάθε Δήμος στη χωρική του ενότητα και την υιοθέτηση αντίστοιχων γενικών στόχων. Τα κρίσιμα ζητήματα προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης ανά τομέα, η οποία έχει προηγηθεί.
- Τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης που αντιμετωπίζει ο Δήμος αναφοράς και την υιοθέτηση αντίστοιχων γενικών στόχων. Τα κρίσιμα ζητήματα προκύπτουν από την ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, η οποία έχει προηγηθεί.
- Την υιοθέτηση των κατάλληλων πολιτικών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων και την υλοποίηση των αντίστοιχων γενικών στόχων. Οι πολιτικές προκύπτουν από τις

γενικές και ειδικές κατευθυντήριες αρχές που θα υιοθετήσει ο Δήμος στη χωρική του ενότητα.

Η διατύπωση της στρατηγικής γίνεται μέσω του καθορισμού αξόνων και μέτρων. Με την τομεακή ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης ανά δήμο ομαδοποιούνται σε άξονες.

Σκοπός της καταγραφής και ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης, είναι η αποτύπωση του γενικότερου πλαισίου διαβίωσης των Ρομά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Για την ολοκλήρωση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου, γίνεται διασταύρωση των στοιχείων των οικισμών, με επιτόπιες επισκέψεις στους οικισμούς από την ομάδα σύνταξης του, αλλά και σειρά συναντήσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ο καθορισμός των στόχων, των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και ο προγραμματισμός των έργων και ενεργειών του προγράμματος, οφείλει να λάβει υπόψη του, τις θέσεις του «περιβάλλοντος», οικονομικού-κοινωνικού – φυσικού, στη βάση του οποίου και θα προταθούν οι αντίστοιχες παρεμβάσεις.

Κεφάλαιο 2^ο: Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης

2.1. Υφιστάμενη κατάσταση σε περιφερειακό επίπεδο

Στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου ο πληθυσμός των Ρομά φαίνεται να ξεπερνά τις 4.500 άτομα, πάντα για μόνιμα εγκατεστημένα στις πέντε Περιφερειακές Ενότητες, και στο πλαίσιο της τρέχουσας περιόδου καταγραφής (Α' εξάμηνο 2014). Ο πληθυσμός τους με βάση την καταγραφή στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας διαμορφώνεται σε 800 άτομα, σ' αυτή την καταγραφή έχουν υπολογιστεί οι Δήμοι Κρανιδίου, Ναυπλίου και Άργους - Μυκηνών. Η πλειονότητα των Ρομά είναι κυρίως εγκατεστημένοι σε οικισμούς του των Δήμων Ναυπλίου και Άργους - Μυκηνών και σε πολύ μικρότερη έκταση στο Δήμο Κρανιδίου.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας ο πληθυσμός τους με βάση την καταγραφή σε δύο δήμους της Τριπόλεως και Β. Κυνουρίας διαμορφώνεται σε 200 άτομα, από αυτούς η συντριπτική πλειοψηφία είναι εγκατεστημένοι στο Δήμο Τρίπολης στο ΔΔ Τεγέας.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας ο πληθυσμός τους με καταγραφή στους Δήμους Κορίνθου και Βέλου-Βόχας αγγίζει τα 1.500 άτομα, με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση περιοχές των Εξαμιλίων και του Ζευγολατιού.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας ο πληθυσμός τους με καταγραφή στους Δήμους Σπάρτης και Ευρώτα αγγίζει τα 250 άτομα, με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση περιοχές των Αμυκλών και της Σκάλας του Δ. Ευρώτα.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας ο πληθυσμός τους με καταγραφή στους Δήμους Καλαμάτας, Μεσσήνης, Οιχαλίας και Τριφυλίας ξεπερνά τα 1.500 άτομα, με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση περιοχές των οικισμών Αγ. Τριάδας, Βρυώνη και Αβέρωφ.

Ειδικότερα, όσον αφορά τους Ρομά της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αντιμετωπίζουν σημαντικότερα προβλήματα στέγασης καθώς ο μεγαλύτερος όγκος ΡΟΜΑ κατοικεί σε καταυλισμούς που εντοπίζονται σε

καταπατημένες περιοχές κυρίως. Παρά τις όποιες προσπάθειες για ανεύρεση χώρου μετεγκατάστασης και τη δημιουργία ανάλογων δράσεων που έγιναν την παρελθούσα προγραμματική περίοδο, η παρέμβαση όπου επιχειρήθηκε, δεν τελεσφόρησε κυρίως, εξαιτίας της έντονης αντίδρασης των κατοίκων των γειτονικών προτεινόμενων περιοχών, συνταγματικών επιταγών(χαρακτήρας δασικών εκτάσεων), θεσμικών νομοθετικών προβλημάτων(αριθ. 13 Ν. 1734/1987 «περί παραχώρησης δασικών εκτάσεων», οδηγία 2000/43/ΕΚ «περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής»).

Οι μόνες ενέργειες οργανωμένης μετεγκατάστασης που έγιναν την προηγούμενη δεκαετία στο Ν. Καλαμάτας, στη θέση «Μπιρμπίτα» [σύνορο Δήμων Μεσσήνης και Καλαμάτας σε ιδιότητα οικόπεδα των δήμων αναφοράς], δε στέφθηκαν από επιτυχία κατά βάση λόγω αδυναμίας ουσιαστικής αποδοχής του σχεδίου από τους ίδιους τους ωφελούμενους. Ομοίως και η μετεγκατάσταση στο Μελιγαλά του Δ. Οιχαλίας δεν είχε τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα λόγω ελλιπούς σχεδιασμού της δράσης. Στον προβληματισμό για την αποτελεσματικότητα των δράσεων θα πρέπει να αναφερθούν: α) οι ελλείψεις στοιχειωδών έργων υποδομής (ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης) που καθιστούν τους τόπους διαμονής (το πλείστον καταυλισμούς) χώρους ακατάλληλους για τη διαβίωση των ανθρώπων και εστίες πιθανής μόλυνσης για τις γύρω περιοχές και επικίνδυνους για τη δημόσια ασφάλεια, β) τα περιβαλλοντικά προβλήματα που δημιουργούνται από το κάψιμο των καλωδίων στον καταυλισμό και την ανεξέλεγκτη απόθεση σκουπιδιών γ) τα αυξανόμενα κρούσματα εγκληματικότητας και παραβατικότητας, εστιασμένα στις κλοπές, σωματικές βλάβες, της πορνείας κι επαιτείας ανηλίκων εξαιτίας της ανέχειας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Αστυνομίας, μεγάλο ποσοστό εγκληματικότητας (80 % των κλοπών) αποδίδεται σε Ρομά, ενώ τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί αύξηση διακίνησης και χρήσης ναρκωτικών. Η εγκληματικότητα εμφανίζεται αναλογικά, σε όλους τους καταυλισμούς και η διαβίωση με μη Ρομά κατοίκους παρουσιάζει συχνά προβλήματα. Κύρια αιτία της εγκληματικότητας είναι η ανεργία, δεδομένου

ότι τα παραδοσιακά επαγγέλματα των Ρομά φθίνουν, ενώ η φθινή προσφορά εργασίας από τους αλλοδαπούς έχει μειώσει το ποσοστό των Ρομά που απασχολούνται σε αγροτικές εργασίες. Πολλοί Ρομά ασχολούνται με εμπόριο μετάλλων. Δεν υπάρχει οργανωμένη επαιτεία και πορνεία. Συχνά είναι τα φαινόμενα κλοπής ρεύματος από το δίκτυο της Δ.Ε.Η. Το ρεύμα, εκτός των άλλων, το χρησιμοποιούν και ως προστασία από τα ποντίκια.

Σύμφωνα πάλι, με τους εκπροσώπους της Αστυνομίας, το 10 % περίπου του πληθυσμού δεν διαθέτει ταυτότητα, δεν έχει εκπληρώσει στρατιωτικές υποχρεώσεις και δεν δηλώνει αλλαγές της αστικής του κατάστασης. Ειδικά αποφεύγουν να δηλώσουν τους γάμους, με σκοπό να εισπράττουν τα προνοιακά επιδόματα για τις ανύπαντρες μητέρες. Πολλές μεγάλες οικογένειες Ρομά, επιλέγουν την ενδογαμία - αιμομιξία, εξαιτίας της εχθρότητας που υπάρχει με άλλες ομάδες. Το 90 % των Ρομά είναι αναλφάβητοι, ωστόσο, όταν υπογράφουν κατά τις συναλλαγές τους με την αστυνομία, θεωρούνται εγγράμματοι. Τα περισσότερα παιδιά δεν φοιτούν στο σχολείο.

Οι οικισμοί που έχουν αναπτυχθεί περι-αστικά των πόλεων, ως επί το πλείστον, στις παρυφές των αστικών και ημιαστικών κέντρων. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου βρίσκονται εξήντα (60) οργανωμένοι και μη οικισμοί/καταυλισμοί και συνοικισμοί Ρομά. Οι οικισμοί στην πλειοψηφία τους έχουν χαρακτήρα μόνιμης εγκατάστασης παρά τα προβλήματα ιδιοκτησίας και αυθαίρετης δόμησης και υφίστανται συνήθως άνω των τριάντα (30) ετών. Με κριτήριο την κινητικότητα τους στον χώρο, οι Ρομά της περιοχής, διακρίνονται σε εδραιωμένους και περιοδικά μετακινούμενους. Οι μετακινήσεις συνήθως, αφορούν την εποχική απασχόληση σε αγροτικές εργασίες σε άλλες περιοχές της χώρας και συχνά την μετανάστευση στα μεγάλα αστικά κέντρα, κυρίως στην Αθήνα, πάντα όμως με έντονη την αναφορά στον τόπο καταγωγής και την συχνότατη επιστροφή σε αυτόν με κάθε ευκαιρία.

Η τυπική εικόνα ενός οικισμού δεν διαφέρει από αυτήν μιας επαρχιακής κωμόπολης η οποία παρουσιάζεται με ανεπτυγμένο κέντρο και υποβαθμισμένη περιφέρεια. Παρατηρούνται επίσης εσωτερικές διακρίσεις

ανάλογα με την απόσταση της κατοικίας από το κέντρο. Οι μετακινούμενες οικογένειες που εγκαθίστανται περιστασιακά στις παρυφές των οικισμών σε πρόχειρους καταυλισμούς, αποτελούν μικρή μειοψηφία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σε σχέση με τους μόνιμα εγκατεστημένους. Συνήθως οι μετακινούμενοι πληθυσμοί είναι συγγενείς και διαμένουν περιοδικά σε καταλύματα δίπλα σε αυτά των μονίμων που είναι και δημότες της περιοχής αναφοράς. Διαβιούν δίχως καμία βασική υποδομή, είναι εντελώς αποκομμένοι από τους μόνιμους κατοίκους, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις εκδιώκονται. Σε αρκετούς οικισμούς κατά τη διάρκεια σύνταξης του επιχειρησιακού σχεδίου (α' εξάμηνο 2014) παρουσιάστηκαν μεγάλες κοινωνικές εντάσεις με αφορμή κρούσματα βίας (κλοπές, ξυλοδαρμοί κλπ) που έχουν οδηγήσει όλο τον τοπικό πληθυσμό των ρομά σε απομόνωση και σε αδυναμία κοινωνικής ενσωμάτωσης.

Στους οικισμούς οι οποίοι ενσωματώνονται στον ιστό ημιαστικών περιοχών, παρά τα προβλήματα κοινωνικής απομόνωσης, δεν εμφανίζεται έντονη εικόνα υποβάθμισης ή απειλής της Δημόσιας Υγείας, ούτε είναι αξιοσημείωτη η διαφορά του επιπέδου διαβίωσης.

Αντίθετα οι οικισμοί με τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται στις παρυφές των μεγάλων αστικών συγκεντρώσεων. Τα προβλήματα εντείνονται λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού σε ελάχιστο χώρο, του οποίου η κάλυψη πλησιάζει το 100%. Τα συνηθέστερα προβλήματα που εντοπίζονται σε αυτούς τους οικισμούς είναι:

- απουσία τίτλων ιδιοκτησίας στην πλειοψηφία των περιπτώσεων
- έλλειψη ρυμοτομικού σχεδίου
- έλλειψη αποχετευτικού δικτύου ακαθάρτων και η χρησιμοποίηση του δικτύου όμβριων για την εξυπηρέτησή του, όπου αυτό υπάρχει.
- κακή έως ανύπαρκτη οδοποιία και πεζοδρόμηση.
- ανεπαρκής ηλεκτροφωτισμός δημόσιων χώρων
- ανυπαρξία ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων και συσσώρευση απορριμμάτων στους ελάχιστους υπάρχοντες, λόγω μη συνεχούς αποκομιδής τους

- Αδυναμία καθορισμού του δημόσιου χώρου και ως εκ τούτου πλήρης σύγχυση όσον αφορά την διαχείριση ή και την προστασία του
- Απουσία δημόσιας συγκοινωνίας για την πρόσβαση στον οικισμό.

Αναφορικά με την κατάσταση των οικισμών παρατηρείται, ότι όσο παλαιότερος είναι ένας οικισμός, τόσο περισσότερο περιφρουρείται από τους κατοίκους ο δημόσιος χώρος και καλλωπίζεται. Παρά τις τεράστιες δυσκολίες που συνεπάγεται η συγκατοίκηση πολλών οικογενειών σε ελάχιστα τετραγωνικά μέτρα, της άναρχης δόμησης και του μεγάλου αριθμού οικίσκων, προσπαθούν στο μέτρο των δυνατοτήτων τους να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης τους.

Η κοινωνική και οικονομική κατάσταση τους καθώς και ο βαθμός ένταξης αλλά και οι συνθήκες εστίασης και υποδομών στους οικισμούς παρουσιάζουν διαφορές μεταξύ τους. Στα αστικά κέντρα όπως, η Τρίπολη και η Σπάρτη, αλλά και η Τίρυνθα φαίνεται η κατάστασή τους να είναι καλύτερη τόσο από άποψη υποδομών, όσο και στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της απασχόλησης. Αντιθέτως, ως πολύ άσχημη χαρακτηρίζεται η εικόνα των οικισμών του Νομού Αργολίδας ειδικά στη θέση του πρώην Αεροδρομίου Πορτοχελίου του Δήμου Κρανιδίου, ο οικισμός έχει χαρακτηριστικά τριτοκοσμικής περιοχής –διαμονή σε ανεξέλεγκτη χωματερή -, των οικισμών περιμετρικά της πόλης του Άργους, στην περιοχή της Μπάνιτσας Λάκκας, της Νέας Κίου, στην περιοχή της Γλυκιάς και σε κάποιους οικισμούς του Δήμου Ναυπλίου. Τα προβλήματα σ' αυτές τις περιοχές εστιάζονται τόσο στην εκπαίδευση όσο και στις υποδομές κατοικίας, ύδρευσης – αποχέτευσης, αλλά και στη παρεχόμενη υγειονομική περίθαλψη. Η εντεινόμενη φτωχοποίηση σε αυτούς τους οικισμούς δημιουργεί φαινόμενα παθογένεια όπως η ενδοοικογενειακή βία, η επαιτεία, η παιδική εκμετάλλευση και η αποκλίνουσα συμπεριφορά. Σαφώς πιο βελτιωμένη, παρουσιάζεται η εικόνα των Ρομά που διαβιούν στη Μεσσήνη, όπου η κοινωνική ενσωμάτωση έχει επιτευχθεί με μεγαλύτερη ένταση και το βιοτικό τους επίπεδο είναι καλύτερο. Στην περιοχή της Καλαμάτας ο οικισμός των Ρομά στα Αγ. Τριάδα και στη θέση Βρυώνη παρουσιάζει προβλήματα τόσο υποδομών όσο και κοινωνικού αποκλεισμού. Η οικονομική δραστηριότητα των Ρομά στη Πελοπόννησο εντοπίζεται

κυρίως στο χώρο την λιανικού εμπορίου, είναι κυρίως μικροπωλητές και συλλέκτες ανακυκλούμενων υλικών, ενώ μια μικρή μερίδα στην Αργολίδα ασχολείται και με την γεωργία και τα κηπευτικά προϊόντα περιστασιακά.

Επίσης υπάρχουν αρκετοί Ρομά από την Βουλγαρία, την Ρουμανία και την Αλβανία, οι οποίοι έρχονται για μικρό χρονικό διάστημα και επιστρέφουν στις χώρες τους.

Η καταγραφή και η ανάλυση των ποιοτικών στοιχείων όπως παρατίθενται ακολούθως, δηλώνει ότι, οι οικισμοί που βρίσκονταν στον αστικό ιστό των πόλεων και των κωμοπόλεων της Πελοποννήσου, παρουσιάζουν καλύτερα χαρακτηριστικά και δείκτες κοινωνικής ένταξης και προσαρμογής, σε αντίθεση με τους πιο απομακρυσμένους οικισμούς.

Η «αδυναμία» ριζικής και μόνιμης λύσης μέχρι τώρα θα μπορούσε να οφείλεται στην άρνηση των πρώην Καποδιστριακών δήμων να αποδεχθούν την χωροθέτηση σύγχρονων καταυλισμών στα πρώην διοικητικά όρια των δήμων τους και στην μετά Καλλικράτη περίοδο, στην άρνηση και στις δυναμικές αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών να αποδεχθούν την δημιουργία παρόμοιας δομής πλησίον οικισμών, κτιριακών εγκαταστάσεων αλλά και καλλιεργημένων αγρών.

Η άρνηση της τοπικής κοινωνίας, η οποία σε πολλές περιπτώσεις διακατέχεται από πνεύμα αλληλεγγύης, φιλανθρωπίας και αλτρουισμού δεν είναι τυχαία, οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην **ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα** σε αδικήματα κοινού ποινικού δικαίου, αλλά και **παραβατικότητα** σε θέματα που αφορούν τη ρύπανση του περιβάλλοντος και την εν γένει χωρίς μέτρο, έλλειψη κοινωνικότητας και σεβασμού της κείμενης νομοθεσίας εκ μέρους των τσιγγάνων.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

2.1.1.Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης οικισμών Δ. Ε. Δήμου Ερμιονίδας

Ο **Δήμος Ερμιονίδας** είναι δήμος της Περιφέρειας Πελοποννήσου που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ερμιόνης και Κρανιδίου.

Στον διευρυμένο Καλλικρατικό Δήμο Ερμιονίδας υπάρχουν 2 περιοχές -οικισμοί όπου διαβιούν Ρομά, αλλά υπάρχει και ένας μικρός αριθμός που διαβιούν σε διάσπαρτες περιοχές εντός των ορίων του Δήμου. Το σύνολο των ατόμων Ρομά που διαβιούν σε αυτούς τους οικισμούς, είναι περίπου 170 άτομα επί του συνόλου των μονίμων ή/και εποχιακών και μετακινούμενων. Στην περιοχή του Πορτοχελίου διαμένουν Ρομά στις εξής περιοχές:

- **Οικισμός πρώην αεροδρομίου Πόρτο Χέλι**

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά: Πληθυσμός: 98 άτομα

Οικογένειες :30 Κατοικίες: 25

Άνδρες : 50 Γυναίκες : 48

Ενήλικες: 39 Ανήλικοι: 59

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Πέρα από τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής, στο βορειοδυτικό όριο της περιοχής, συναντάται ο οικισμός των «μεταφερόμενων» στον οποίο εγκαθίστανται ανά τακτά διαστήματα οικογένειες μετακινούμενων τσιγγάνων (τον τελευταίο χρόνο ιδίως το καλοκαίρι διαμένουν 13 οικογένειες με 60 άτομα πληθυσμό) οι οποίοι ασχολούνται με το γυρολογικό εμπόριο.

1.ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών εισοδημάτων, ενώ περίπου 10-12 οικογένειες αγγίζουν τα όρια της οικονομικής εξαθλίωσης με μέσο ετήσιο εισόδημα από 1,0€ έως 2500€

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Στην περιοχή του αεροδρομίου οι τσιγγάνοι στην πλειοψηφία τους έχουν εκκρεμότητες αστικοδημοτικής τακτοποίησης. Τα προβλήματα που συνήθως ανακύπτουν, αφορούν αναγνωρίσεις τέκνων, καθώς οι τσιγγάνοι δε διαθέτουν συνήθως άμεσα τα χρήματα που απαιτεί η συγκεκριμένη πράξη.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Οι κοινωνικές διακρίσεις απέναντι στους τσιγγάνους υπάρχουν λόγω της διαφορετικότητας αυτής της ομάδας και του γενικότερου τρόπου ζωής τους. Συχνά αναφέρουν περιστατικά μη σωστής συμπεριφοράς απέναντί τους από υπαλλήλους δημοτικών, δημόσιων υπηρεσιών, φορέων υγείας (κοινωνική πρόνοια, Νοσοκομείο, Αστυνομία κτλ). Ωστόσο, ο κοινωνικός τους αποκλεισμός ξεκινά και έχει αφορμή τον αναλφαβητισμό τους, ως αποτέλεσμα της μη φοίτησής τους στο σχολείο. Η οικονομική τους κατάσταση συμβάλλει στις κοινωνικές διακρίσεις που αντιμετωπίζουν σε μεγάλο βαθμό.

Παιδική Εργασία: Η χαμηλή οικονομική κατάσταση ορισμένων οικογενειών, τους αναγκάζει να χρησιμοποιούν τα παιδιά τους ως επιπλέον εργατικά χέρια για τη συμπλήρωση του εισοδήματος της οικογένειας, κυρίως στη συλλογή παλιοσίδερων και στο γυρολογικό εμπόριο.

Ενδοοικογενειακή Βία: Στον οικισμό δεν έχουμε αναφερθεί σοβαρές περιπτώσεις οικογενειακής βίας. Οι τσιγγάνοι δεν είναι ιδιαίτερα καταπιεστικοί στα παιδιά και στις γυναίκες τους. Υπάρχουν βέβαια και οι περιπτώσεις όπου υπό την επήρεια αλκοόλ ή/και ουσιών μπορεί να γίνουν επιθετικοί. Ιδιαίτερα προστατευτικοί είναι απέναντι στις νεαρές κοπέλες έως

ότου παντρευτούν. Αν μπορούμε να αναφέρουμε μια μορφή καταπίεσης είναι το γεγονός ότι οι τσιγγάνες δεν είθισται να συγκεντρώνονται σε χώρους διασκέδασης, όπως καφετέριες, καφενεία κτλ. Συνήθως περιορίζουν τις δραστηριότητες τους στο οικογενειακό περιβάλλον.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων:

Η συμμετοχή των τσιγγάνων στις πολιτικοκοινωνικές διαδικασίες είναι ελάχιστη επειδή ο αναλφαβητισμός τους σε μεγάλη κλίμακα δεν τους επιτρέπει να διεκδικούν επαρκώς τα δικαιώματά τους. Ωστόσο ασκούν κανονικά το εκλογικό τους δικαίωμα και στις τελευταίες δημοτικές εκλογές συμμετείχε και τσιγγάνος ως υποψήφιος σε ψηφοδέλτιο κόμματος. Στον Δήμο Ερμιονίδας δεν υπάρχει Σύλλογος Ρομά αλλά υπάρχει μια γυναίκα που τους εκπροσωπεί για θέματα που τους αφορούν.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού- Αστικό περιβάλλον: Στην περιοχή πρώην αεροδρομίου που ανήκει στο ΤΑΙΠΕΔ – όπου βρίσκεται σε φάση διαβούλευσης για εκμετάλλευση η αναφερομένη καταπατηθείς έκταση -, βόρεια του Πορτοχελίου και εκτός σχεδίου πόλης βρίσκεται ο οικισμός τσιγγάνων. Ο οικισμός απέχει περίπου 100μ. από την Εθνική οδό Πορτοχελίου -Κρανιδίου και 500μ περίπου από το κέντρο της πόλης. Ο οικισμός βρίσκεται πλησίον ανεξέλεγκτης χωματερής. Εντός του οικισμού-καταυλισμού δεν υπάρχουν κοινόχρηστοι χώροι όπου κατοικούν σε παραπήγματα, μόνιμα 4 οικογένειες τσιγγάνων, δίχως καμία παροχή ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού. Στην συγκεκριμένη περιοχή εγκαθίστανται ανά τακτά διαστήματα οικογένειες μετακινούμενων τσιγγάνων (τον τελευταίο χρόνο διαμένουν 13 οικογένειες). Για την μετακίνησή τους στην πόλη χρησιμοποιούν αυτοκίνητο ή μεταβαίνουν πεζοί. Όσοι διαμένουν σε σπίτια (3 οικογένειες νότια του οικισμού), αναφέρουν ότι έχουν τίτλους ιδιοκτησίας αυτών, ενώ όσοι μένουν σε παραπήγματα, έχουν εγκατασταθεί σε καταπατημένη έκταση. Οι τσιγγάνοι αναφέρουν ότι η συγκεκριμένη περιοχή επιλέχθηκε από τους ίδιους, ως τόπος εγκατάστασης.

Τύπος Κατοικιών: Στεγάζονται σε σπίτια, και κατά βάση σε παραπήγματα, τα οποία στο σύνολό τους δεν καλύπτουν τις ανάγκες των ατόμων, είτε λόγω μεγέθους, είτε λόγω έλλειψης στοιχειώδους υποδομών (ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης). Ως μέσο θέρμανσης χρησιμοποιούν ξυλόσομπα ή τζάκι. Στον οικισμό των «μετακινούμενων» που έχει χαρακτηριστικά καταυλισμού, όλες οι οικογένειες τσιγγάνων κατοικούν σε παραπήγματα.

Δίκτυα υποδομών: Λόγω έλλειψης αποστραγγιστικών τάφρων τα όμβρια ύδατα λιμνάζουν, αποτελώντας εστία μόλυνσης Πρέπει να αναφερθεί ότι δεν υπάρχει κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης, αλλά οι ίδιοι οι τσιγγάνοι δεν κάνουν καμία ενέργεια ώστε να συνδεθούν μ' αυτό. Το 100 % των κατοικιών τσιγγάνων δεν είναι συνδεδεμένο με το δίκτυο ηλεκτροδότησης, και εξυπηρετούνται με αυτοσχέδιο τρόπο, (σύνδεση με μπαλαντέζα από κολόνες της ΔΕΗ). Όσον αφορά την υδροδότηση αξιοποιούν μια παροχή στο λιμάνι του Πορτοχελίου και το νερό το μεταφέρουν με μπουκάλια, νταμιτζάνες κλπ. Οι υπόλοιποι που κατοικούν σε 3 σπίτια Έχουν υδροδεξαμενές και αγοράζουν το νερό είναι προφανές ότι κανένα σπίτι δεν είναι συνδεδεμένο με δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας, ενώ στο σύνολό τους κατέχουν κινητό τηλέφωνο. Ο οικισμός θέλει υποστήριξη, αλλά δε μπορεί να γίνει παρέμβαση λόγω του τόπου αναφοράς και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του καταυλισμού.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό δεν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και ούτε γίνεται αποκομιδή. Αποτελεί ανεξέλεγκτη χωματερή.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Οι περισσότεροι ασχολούνται με το εμπόριο παλιοσίδερων ενώ υπάρχουν και μερικοί που δουλεύουν σε εποχιακά μεροκάματα και ως ανειδίκευτοι εποχικοί εργάτες. Συναντάται περιστασιακά και το επάγγελμα του μουσικού. Τα Οικογενειακά εισόδημα ΟΓΑ, πρόνοιας κλπ αποτελούν για κάποιες οικογένειες το κύριο εισόδημα.

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και το 80% των τσιγγάνων δε διαθέτουν κάρτα ανεργίας. Μεγάλο μέρος των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα.

Οικονομική Τακτοποίηση: Σ' ένα μικρό ποσοστό έχουν εκκρεμότητες με ΔΟΥ και ΟΑΕΕ καθώς προβαίνουν στην διαδικασία έναρξης επαγγέλματος για αγορά εμπορικού αυτοκινήτου, με αποτέλεσμα να εκκρεμούν οφειλές στις συγκεκριμένες υπηρεσίες. Ένα μικρό ποσοστό τσιγγάνων με χαμηλό ετήσιο εισόδημα δεν προβαίνει στην υποβολή φορολογικής Δήλωσης

Γυναικεία Απασχόληση: Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ότι δεν υπάρχει καμιά επαγγελματική απασχόληση των γυναικών. Ορισμένες γυναίκες απασχολούνται με τις οικογένειές τους στο εμπόριο παλιοσίδερων. Ένα μικρό ποσοστό εργάζεται ή έχει εργαστεί ως εποχικό προσωπικό σε διάφορους φορείς.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα:Κανείς από τους τσιγγάνους της περιοχής δεν έχει αναπτύξει έως τώρα επιχειρηματική δραστηριότητα.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός : Το 80% των ενηλίκων Ρομά δεν έχει ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.Ένα ποσοστό που μπορεί να ξεπερνά κατά πολύ το 70% των παιδιών σχολικής ηλικίας δεν εγγράφεται καθόλου στο σχολείο.

Μαθητική Διαρροή: Το 30% των παιδιών του οικισμού είναι εγγεγραμμένα στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό Σχολείο.Πολλά όμως από αυτά τα παιδιά(περίπου το 50%) το εγκαταλείπουν στις πρώτες τάξεις, χωρίς να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις.Τα παραπάνω στοιχεία φανερώνουν ότι η φοίτηση των Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο δεν συνιστά επιτυχή διαδικασία, σε βαθμό μάλιστα που να επιτρέπει να γίνεται λόγος για σχολικό αποκλεισμό.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση:Πλησίον του οικισμού βρίσκονται το Δημοτικό Σχολείο (σε απόσταση 300 μέτρων περίπου). Συχνά αναφέρουν οι γονείς ως πρόβλημα φοίτησης, την απόσταση που πρέπει να καλυφθεί έως το Δημοτικό Σχολείο.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: : Στα Δημοτικά Σχολεία της περιοχής δεν λειτουργούν τμήματα ένταξης τσιγγανοπαίδων.

Εκπαίδευση Ενηλίκων:δεν υφίσταται.

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία:η πρόσβαση προς τις μονάδες Υγείας (Νοσοκομείο, ΙΚΑ, ΠΙΚΠΑ, κ.α) είναι εύκολη και σε κοντινή απόσταση (δεν υπερβαίνει τα 2 χιλιόμετρα). Συνήθως μεταβαίνουν με ΜΜΜ, με ιδιότητα αυτοκίνητα καθώς και πεζοί.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας:Περιοδικά διενεργούνται εμβολιασμοί σε όλα τα τσιγγανόπαιδα της περιοχής. Επιπρόσθετα έχουν γίνει προσπάθειες με πρωτοβουλία της περιφερειακής διεύθυνσης υγείας του νομού, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα πρόληψης και προαγωγής υγείας. Συγκεκριμένα αρκετές γυναίκες έχουν προβεί σε γυναικολογικό έλεγχο καθώς και test PAP. Επίσης υπήρξε συνεργασία με την Αντικαρκινική Εταιρία (κινητή μονάδα μαστογράφου). Λόγω του ότι οι Ρομά παντρεύονται σε πολύ μικρή ηλικία έχει ως

αποτέλεσμα τη συνεχή τεκνοποίηση και οποιαδήποτε μέθοδος αντισύλληψης δεν είναι διαδεδομένη.

Υγειονομική Ασφάλιση: Στην πλειοψηφία τους (50%) οι Ρομά είναι ανασφάλιστοι ή/και έχουν βιβλιάριο Απορίας. Εργαζόμενοι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ είναι το 25% ενώ το 25% είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ ως άνεργοι μέσω ΟΑΕΔ (19-29 ετών).

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι καπνιστές και έχει παρατηρηθεί ότι άντρες καταναλώνουν αλκοόλ αλλά σπάνια στα όρια της εξάρτησης. Στον οικισμό δεν παρουσιάζονται συχνά ψυχιατρικά προβλήματα και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες, εκτός μεμονωμένων περιστατικών.

2.1.1.1 Swot ανάλυση Δ. Ε. Δήμου Ερμιονίδος

Οικισμός Πορτοχελίου (Αεροδρόμιο)	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Εύκολη πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες Ύπαρξη ΑΦΜ από τους Ρομά Υγειονομική Κάλυψη του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού Κάλυψη του παιδικού πληθυσμού σε εμβολιασμό δεν υφίσταται παιδική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας Υψηλό ποσοστό ανεργίας Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας – Εποχικότητα & Μειωμένη επαγγελματική κινητικότητα Μικρή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας Υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού ενηλίκων Εξαιρετικά Κακές Συνθήκες Στέγασης - διαμονή πολλών οικογενειών σε μία παράγκα δίχως βασικές ανέσεις Απουσία γυναικολογικού ελέγχου Αδιαφορία για θέματα ατομικής υγιεινής απόσταση ορισμένων δημοτικών σχολείων από τους οικισμούς ή/και καταυλισμούς δεν υπάρχει οργανωμένη Δημοτική κοινωνική υπηρεσία Υψηλό ποσοστό καταπατημένων εκτάσεων αδυναμία πρόβλεψης μετακίνησης οικισμού από πλευράς Δήμου
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία Μικρή πληθυσμιακή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> Καταπατηθήσα περιοχή σε κυριότητα του ΤΑΙΠΕΔ Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες παραδοσιακές επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού

2.1.2 Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης οικισμών Δήμου Ναυπλιέων

Ο **Δήμος Ναυπλιέων** είναι δήμος της [περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Μιδέας](#), [Ασίνης](#), [Νέας Τίρυνθας](#) και [Ναυπλιέων](#).

Ο Καλλικρατικός Δήμος Ναυπλιέων εκτός από τους οικισμούς – καταυλισμούς που έχει στα διοικητικά όριά του όπως αυτούς των Αγ. Τριάδας, Αργολικού, Γλυκιάς που έχουν μεγάλη πλυθησμιακή συγκέντρωση τσιγγάνων έχει και ένα μεγάλο αριθμό Ρομά που διαβιούν σε διάσπαρτες περιοχές εντός των ορίων του Δήμου. Υπολογίζεται περίπου το συνολικό τους πλήθος σε 250 άτομα επί του συνόλου των μόνιμων- εποχιακών και μετακινούμενων.

▪ [Οικισμοί δημοτικής ενότητας Ναυπλιαίων](#)

Α) Αγ. Τριάδας, Αργολικού, Γλυκιάς

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: 250 άτομα

Οικογένειες : 30 Κατοικίες: 10 Μόνιμες κατοικίες και τετραπλάσιος αριθμός (43 Κατασκευές) σε παραπήγματα και λυόμενα. Στις μόνιμες κατοικίες έχουν αναπτυχθεί επεκτάσεις και ζουν ενιαία πολλές οικογένειες με συγγενικό δεσμό (πχ τρεις αδερφοί με πολλά τέκνα που μερικά έχουν παντρευτεί, έχουν τις γυναίκες τους μαζί και έχουν αποκτήσει και παιδιά. Υπάρχει τέτοια κατοικία όπου ζουν 40 περίπου άτομα)

Από ένα πρόχειρο έλεγχο σε πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης προκύπτει ότι διαβιούν:

Ενήλικες: 100 Ανήλικοι: 151

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται κυρίως για μόνιμο, λιγότερο εποχιακό και ελάχιστο μετακινούμενο πληθυσμό.

Παρουσιάζεται αύξηση οικογενειών και ατόμων Ρομά από το 2010 έως 2013 περίπου 37%

1.ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων με μέσο ετήσιο εισόδημα από 2501-5000€. Οι κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες ζωής τους είναι κακές, ιδιαίτερα τα τελευταία τρία χρόνια, διότι δεν εργάζονται και ζουν μόνο από τα επιδόματα πρόνοιας ή τα Επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων. Πριν λίγα χρόνια αρκετοί εργάζονταν ατομικά στην συγκέντρωση άχρηστων σιδήρων, σήμερα έχουν μειωθεί σημαντικά.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες του Δήμου Ναυπλιέων, εκκρεμούν έγγραφές και μεταβολές σε άτομα μικρής ηλικίας (βρέφη) ή ανήλικων μητέρων.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις:

Μέσα στην ευρύτερη ομάδα των Ελλήνων Ρομά θα βρούμε διαφορές στο βαθμό κοινωνικής ενσωμάτωσης. Ένας βαθμός ενσωμάτωσης που ποικίλει από περιοχή σε περιοχή, εξαρτάται τόσο από την ίδια την ομάδα των Ρομά, όσο και από τη στάση των τοπικών αρχών και των τοπικών κοινωνιών. Έτσι, υπάρχουν Ρομά που έχουν μια σταθερή εργασία (ως μισθωτοί ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες), μια μόνιμη στέγη, εντάσσουν τα παιδιά τους στο εκπαιδευτικό σύστημα και γενικά μπορούν να κάνουν χρήση των δημόσιων αγαθών. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν Ρομά, οι οποίοι ζουν σε καταυλισμούς, με ιδιαίτερα υποβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης, δεν έχουν σταθερή εργασία και δεν έχουν πρόσβαση σε δημόσια αγαθά (εκπαίδευση, υγεία, απασχόληση). Στην πλειοψηφία τους αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της προκατάληψης απέναντι στον τρόπο ζωής τους και τα στερεότυπα που τους έχουν σημαδέψει. Οι τελευταίοι, όμως, οι Ρομά των καταυλισμών, αντιμετωπίζουν άμεσα και τεράστια προβλήματα υγιεινής και αρκετές φορές ασφάλειας και επιβίωσης.

Γενικότερα όμως τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής έχουν ελαχιστοποιηθεί, οι Ρομά της περιοχής δεν

αντιμετωπίζονται ιδιαίτερα με διακρίσεις από τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες ανάλογα με τις απαιτήσεις τους. Δυσκολία παρουσιάζεται στις συναλλαγές τους με τους άλλους κατοίκους, δηλαδή σε αγορές κλπ

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία, κυρίως επειδή κανένας δεν θα προσλάμβανε ανήλικο, αλλά παιδική επαιτεία και μικροκλοπές από καταστήματα και περίπτερα.

Ενδοοικογενειακή Βία: Η ενδοοικογενειακή βία εμφανίζεται σε σημαντικό ποσοστό με κύριες αιτίες, την μέθη, καυγάδες κ.λπ. που όμως σε ελάχιστες περιπτώσεις δίνεται συνέχεια σε αστυνομία και δικαστήρια.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση - Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα και παρατηρείται συλλογικότητα τόσο οργάνωσης, όσο και συμμετοχής καθώς συμπεριλαμβάνονται και ως υποψήφιοι σε δημοτικούς συνδυασμούς. Το ίδιο γίνεται και στις εθνικές εκλογές με ιδιαίτερη προτίμηση σε διάφορους υποψήφιους.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού- -Αστικό Περιβάλλον:

Α. Ο οικισμοί βρίσκονται στα βόριο-δυτικά του Δήμου. Υπάρχει σχέδιο πόλης, υπάρχει εκκλησία, Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο Βρεφονηπιακός Σταθμός, Βρίσκεται κοντά στο Νοσοκομείο, διαθέτει Πλατεία και τα σπίτια τους είναι ιδιόκτητα αγορασμένα με το πρόγραμμα στεγαστικής συνδρομής του Υπουργείου Εσωτερικών. Φτάνει κανείς εύκολα από τηνοδό Άργους -Ναυπλίου που συνδέει τον εθνικό δρόμο με την πόλη, με διαμορφωμένους δρόμους και με ασφαλτο. Στα σπίτια υπάρχει ύδρευση και αποχέτευση, ηλεκτροφωτισμός και γίνεται συχνά η αποκομιδή απορριμμάτων.

Τύπος Κατοικιών: Οι κατοικίες είναι οι περισσότερες κτισμένες με φέροντα οργανισμό, αλλά υπάρχουν και πολλά πρόχειρα παραπήγματα και λυόμενα δίπλα από αυτές. Μετρήθηκαν 10 μόνιμες κατοικίες, αλλά υπάρχει και ένας τριπλάσιος αριθμός 39 παραπηγμάτων ακριβώς δίπλα στις μόνιμες κατοικίες.

Δίκτυα υποδομών: Οι οικισμοί καλύπτονται σε ποσοστό 30% από όλα τα δίκτυα κοινής ωφελείας, δηλαδή ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτρισμό, εκτός από τηλέφωνο σταθερό όπου για επικοινωνία έχουν επιλέξει το κινητό.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: στην περιοχή υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και γίνεται τακτικά η αποκομιδή τους.

Β. Στα υπόλοιπα τοπικά διαμερίσματα έχουν κατοικίες εντός οικισμού και έχουν την ίδια εξυπηρέτηση με τους άλλους κατοίκους σε όλες τις υποδομές και υπηρεσίες.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Η κύρια ενασχόληση των Ρομά επικεντρώνεται στην μουσική παράδοση, με συμμετοχή σε μουσικές κομπανίες σε ατομικές ή κοινωνικές εκδηλώσεις, καθώς στο πλανόδιο εμπόριο και αυτό της ανακύκλωσης (παλιατζήδες) , η οποία όμως ασκείται κυρίως σε καθεστώς ημιπαρανομίας, χωρίς τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις.

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και ανέρχεται περίπου στο 60%. Μεγάλο μέρος των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα, και ελάχιστα μέλη των κοινοτήτων κάνουν χρήση των υπηρεσιών του ΟΑΕΔ, ιδίως αυτά που έχουν μερική ή περιοδική απασχόληση και γράφονται ύστερα από προτροπή των εργοδοτών τους , ώστε να ωφελούνται από προγράμματα επιδότησης της απασχόλησης του ΟΑΕΔ ή για να προσλαμβάνονται εποχιακά από τον Δήμο και τις δημοτικές επιχειρήσεις σε ανειδίκευτες εργασίες (οδοκαθαριστές, αποκομιδή απορριμμάτων κλπ)

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά δεν χαρακτηρίζονται για την τυπικότητα και τη συνέπεια όσον αφορά στις οικονομικές, φορολογικές και ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις, παρά το γεγονός ότι το 90% διαθέτουν ΑΦΜ. Η πλειονότητα (67%) υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο, κυρίως για λόγους απόκτησης ασφάλισης απόρων και λήψης επιδομάτων. Επίσης έχει παρατηρηθεί πολλές περιπτώσεις που έχουν υποβάλλει δηλώσεις για λειτουργία επιχείρησης με σκοπό να αποκτήσουν φορτηγό αυτοκίνητο και στην πορεία διέκοψαν τις υποχρεώσεις με αποτέλεσμα να μην έχουν ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα.

Γυναικεία Απασχόληση: Οι γυναίκες Ρομά ασχολούνται αποκλειστικά με την οικογένεια και σε ελάχιστες περιπτώσεις σε ποσοστό 10% εργάζονται εποχιακά, κυρίως δε βοηθούν τους άνδρες τους στο εμπόριο.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Απουσιάζει η ύπαρξη μόνιμης επιχειρηματικής κίνησης, διότι ακόμη δεν υπάρχει η εμπιστοσύνη ότι θα εκπληρώνουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, πχ πληρωμή ενοικίου, περιορίζεται στο πλανόδιο εμπόριο,

ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική απασχόληση και εξέλιξη, διότι λείπουν και τα προσόντα και τα εφόδια. Γι' αυτό προτιμούν την πλανόδια απασχόληση, επειδή οι απαιτήσεις εκεί είναι ελάχιστες. Αρκεί να έχουν ένα ημιφορτηγό αυτοκίνητο και να τους δώσει ή να αποκτήσουν το εμπόρευμα, κυρίως από φρούτα και λαχανικά μέχρι ρούχα και οικιακά είδη.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, ενώ λίγοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση με μέσο όρο εκπαιδευτικής τάξης των παιδιών τη Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ.

Μαθητική Διαρροή: Σε ότι αφορά την Α/βάθμια και Β/βάθμια Εκπαίδευση, οι Ρομά εγγράφουν τα παιδιά τους στο Δημοτικό Σχολείο, αλλά στην πορεία το εγκαταλείπουν και σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία διαφαίνεται ότι τα περισσότερα παιδιά γράφονται στις τρεις πρώτες τάξεις του Δημοτικού, και δεν προχωρούν, με αποτέλεσμα να μην ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση με δική τους κυρίως ευθύνη, διότι αντιμετωπίζονται ισότιμα από το εκπαιδευτικό προσωπικό. Αυτό οφείλεται και στο γεγονός ότι κανείς που να έχει τελειώσει οποιαδήποτε βαθμίδα εκπαίδευσης δεν ωφελήθηκε από αυτή. Δηλαδή αν υπήρχε ένα παράδειγμα που ένας Ρομά αποκαταστάθηκε επαγγελματικά από την απόκτηση ενός τυπικού προσόντος της εκπαίδευσης, πχ απολυτήριο Γυμνασίου, θα παρείχε το κίνητρο να δοκιμάσουν και άλλοι την προσπάθεια αυτή. Ακόμη και το γεγονός ότι η εγκατάλειψη της εκπαίδευσης τους εμποδίζει να αποκτήσουν άλλα διπλώματα όπως της οδήγησης, η ανοχή των αρχών σε τέτοια φαινόμενα αποτελεί και αυτό αιτία εγκατάλειψης της εκπαίδευσης.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Υπάρχει Βρεφονηπιακός Σταθμός, που λειτουργεί με την φροντίδα του Δήμου, Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο. Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση:σε επίπεδο δήμου δε λειτουργεί τμήμα ένταξης.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Έχουν διενεργηθεί κατά το παρελθόν προγράμματα κατάρτισης από την ΝΕΛΕ.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στο Ναύπλιο λειτουργεί Νοσοκομείο όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό, καθώς και στα άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα, όπως ΓΝ ΑΡΓΟΥΣ, όπου παραπέμπονται όταν το απαιτεί η νοσηλεία και η περίθαλψη, όπως γίνεται και για κάθε άλλη περίπτωση .

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Είναι συνηθισμένο να βλέπουμε οικογένειες αθίγγανων να διαβιούν σε λυόμενα και παράγκες, εγκαταλελειμμένα σπίτια ακόμα και σε φορτηγά διαμορφωμένα σε κατοικίες με τον απαραίτητο υποτυπώδη εξοπλισμό. Το συνηθέστερο φαινόμενο είναι οι αθίγγανοι να ζουν χωρίς τις βασικές παροχές σε ρεύμα και νερό και με ελλιπή αποχετευτικό σύστημα. Οι συχνές μετακινήσεις, οι άσχημες συνθήκες υγιεινής, η μη τήρηση του προγράμματος εμβολίων των παιδιών, η απουσία ασφαλιστικής κάλυψης και η έλλειψη μιας σχεδιασμένης, βάση διαχείρισης των ιδιαιτεροτήτων της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας, κρατικής μέριμνας έχουν ως αποτέλεσμα, όπως ο ίδιος πληθυσμός αναφέρει, μια μεγάλη μερίδα του πληθυσμού και κυρίως τα παιδιά να πάσχουν από διάφορα νοσήματα, αναπνευστικά και καρδιολογικά προβλήματα.

Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια. Υπάρχει ένα ποσοστό που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 18-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις. Πρέπει να αναφερθεί ότι ένα ποσοστό 60% περίπου κάνει χρήση των ευεργετικών διατάξεων περί ανασφαλίστων και τους έχουν χορηγηθεί βιβλιάρια περίθαλψης απόρων.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: Παρουσιάζεται σημαντικός αριθμός ατόμων με συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες. Παρατηρείται κυρίως στις

μεγαλύτερες ηλικίες ροπή προς το αλκοόλ που ενδεχομένως να καταγράφονται μόνο για την χορήγηση των προνοιακών επιδομάτων.

2.1.2.1 Swot ανάλυση οικισμών Δήμου Ναυπλιέων

Οικισμοί Δημοτικής Ενότητας Ναυπλιέων	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αστικοδημοτική τακτοποίηση της πλειονότητας του πληθυσμού. • Υψηλό ποσοστό εμβολιασμού των παιδιών. • Συμμετοχή στην άσκηση των εκλογικών δικαιωμάτων. • Ο μισός και πλέον (70%) πληθυσμός κατοικεί σε ιδιόκτητες κατοικίες εξασφαλίζοντας βασικά χαρακτηριστικά διασφάλισης μέσου έως χαμηλού βιοτικού επιπέδου 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικό ποσοστό(50%) του πληθυσμού δεν έχει εξασφαλίσει ένα στοιχειώδες κατάλυμα και υγιεινές συνθήκες. • Η δανειοδότηση για την απόκτηση κατοικίας δεν αξιοποιήθηκε από τους κατοίκους των οικισμών. • Σημαντική έλλειψη υποδομών στους οικισμούς. • Το μεγαλύτερο ποσοστό των Ρομά εργάζεται περιστασιακά ή εποχιακά. • Παιδική εκμετάλλευση και εξώθηση στην επαιτεία • Παραβατικότητα (μικροκλοπές) • Μεγάλο τμήμα του πληθυσμού είναι αναλφάβητο. • Καθυστερημένη ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, έντονο φαινόμενο μαθητικής διαρροής. • Πρόβλημα στην πρόληψη και φροντίδα σε θέματα υγιεινής και προσωπικής φροντίδας. • Μικρό ποσοστό του πληθυσμού διαθέτει βιβλιάρια υγείας. • Έξαρση σε ασθένειες νευρολογικής - ψυχολογικής φύσεως.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση πόρων από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. • Η αυξανόμενη μεταστροφή του τρόπου ζωής σημαντικού τμήματος του πληθυσμού των οικισμών, καθώς δεν αποτελούν πλέον μετακινούμενη ομάδα πληθυσμού, δημιουργεί ευκαιρίες κοινωνικής ενσωμάτωσης. • Αξιοποίηση του Αθλητισμού και του Πολιτισμού σαν μέσα κοινωνικής καταξίωσης καθίστανται μοχλοί 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα αρνητικά στοιχεία που αφορούν στη φοίτηση και τη μαθητική διαρροή, διαιωνίζουν φαινόμενα δυσκολίας κοινωνικής ενσωμάτωσης των Ρομά αλλά και αρνητικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων εναντίον τους. • Περιορισμός της απασχόλησης των Ρομά σε τρεις μόνο τομείς (ανακύκλωση, εμπόριο, πρωτογενή τομέα) λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων. • Προβλήματα κοινωνικής αποδοχής

2.1.3 Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης οικισμών

Δημού'Αργους- Μυκηνών

Ο Καλλικρατικός Δήμος Άργους-Μυκηνών δημιουργήθηκε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Άργους](#), [Κουτσοποδίου](#), [Λέρνας](#), [Λυρκείας](#), [Μυκηναίων](#), [Νέας Κίου](#) και των [κοινοτήτων](#) [Αλέας](#) και [Αχλαδοκάμπου](#).

Στο Δήμο υπάρχουν 6 οικισμοί – καταυλισμοί μέσα στη δομημένη περιοχή της πόλης της Νέας Κίου. Οι κάτοικοι των πέντε εξ αυτών των οικισμών, διαμένουν σε «γειτονιά» στις παρυφές του αστικού ιστού, που χαρακτηρίζεται όμως ως υποβαθμισμένη περιοχή.

Στον έκτο οικισμό, στην περιοχή Ναυπηγεία του τέως Δήμου Νέας Κίου οι τσιγγάνικες οικογένειες μένουν τόσο σε σπίτια, όσο και σε συνθήκες καταυλισμού, σε πρόχειρες κατασκευές (καλύβες) κατασκευασμένες από τσίγκο, ξύλα και ελενίτ. Δύο από τους έξι οικισμούς βρίσκονται εντός κατοικημένης περιοχής, άλλοι δυο εντός σχεδίου πόλεως και τέλος οι εναπομείναντες δυο εκτός σχεδίου πόλεως.

Ο πληθυσμός των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου Άργους-Μυκηνών διαμορφώνεται σε 500 άτομα περίπου ενώ εκτιμάται από τα στοιχεία της αρμόδιας αντιδημαρχίας του Δήμου περίπου στα 1000 άτομα, περιλαμβανομένου του συνόλου των μόνιμων διαβιούντων των εποχιακών και μετακινούμενων κατοίκων. Στην περιοχή επίσης, αναφέρεται ότι δεν έχει αναπτυχθεί η λειτουργία ΙαΚ.

- Οικισμοί Δημοτικής ενότητας Νέας Κίου (θέση Μπάνιτσα, Λάκκα, Καρακάξα, έξοδος Ν. Κίου & θέση Ναυπηγεία)

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Εγγεγραμμένοι** περίπου 440 άτομα.

Κατοικίες: 90

Άνδρες: 198 Γυναίκες: 228

Ενήλικες: 190 Ανήλικοι: 248

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 30 - 40 οικογένειες σε επίπεδο δήμου αγγίζουν τα όρια της οικονομικής εξαθλίωσης. Πέντε με έξι (5 - 6) οικογένειες βρίσκονται σε μέτρια προς καλή οικονομική κατάσταση. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου Άργους Μυκηνών εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 30% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή .

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση - Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, να μην παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται ανατολικά και σε απόσταση 0,5 χλμ από το κέντρο της πόλης της Νέας Κίου, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα μισά καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού και τα μισά εκτός σε ιδιόκτητα οικόπεδα.

Ο οικισμός καλύπτει έκταση 5 στρεμμάτων. Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στο χώρο διαμονής και οι περισσότεροι δεν είναι ασφαλτοστρωμένοι πρόκειται όμως για ασφαλτόδρομους σε ποσοστό 50% και με πατημένο χώμα 50% σε κακή κατάσταση και χωρίς πεζοδρόμηση κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το 55% είναι οικοδομές (σπίτια) και το 45% παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 30% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες [45 κατοικίες] Σε ορισμένες κατοικίες συμβιούν δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 65% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και νερό, που σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες Οι περισσότερες κατοικίες διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο κάθε οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που κάνουν τη θέση ακατάλληλη για οικιστική χρήση [βιολογικός καθαρισμός, χωματερή, περιοχή που πλημμυρίζει]

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή τους γίνεται μία φορά την εβδομάδα.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι (το ποσοστό ανεργίας πιθανόν να ξεπερνάει το 60 %).

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 95% διαθέτει ΑΦΜ. Η πλειονότητα (75%) υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως μουσικοί, άλλοι πλανόδιοι μικροπωλητές

μαναβικής ή εργάτες σε αγροτικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Αρκετοί συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Κατά διαστήματα στο Δήμο εργάζονται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στις υπηρεσίες καθαριότητας κάποιοι Ρομά των οικισμών..

Γυναικεία Απασχόληση : δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, ενώ πολλοί λίγοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συνήθως ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καθόλου ελληνικά. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά που ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμούς υπάρχει δυνατότητα, πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται πρόγραμμα

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας. Στο Δήμο λειτουργεί το ΓΝ ΑΡΓΟΥΣ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ. .

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

2.1.3.1. Swot ανάλυση οικισμών Δήμου ΑΡΓΟΥΣ ΜΥΚΗΝΑΙΩΝ

Οικισμοί περιοχής Νέας Κίου	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Εύκολη πρόσβαση στην εκπαίδευση ενώ παρατηρούνται φαινόμενα μαθητικής διαρροής σε μικρότερο βαθμό από άλλους οικισμούς Ρομά. Αστικοδημοτική τακτοποίηση της πλειονότητας του πληθυσμού. Σημαντικό ποσοστό εμβολιασμού των παιδιών. 	<ul style="list-style-type: none"> Οικισμός εκτός σχεδίου πόλης με αυθαίρετα κτίσματα. Μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού διαμένει σε καταλύματα χωρίς τις στοιχειώδεις προδιαγραφές κατοίκησης και υγιούς διαβίωσης. Προβλήματα με την αποκομιδή των σκουπιδιών από τους εκτός σχεδίου οικισμούς. Το μεγαλύτερο ο ποσοστό των Ρομά εργάζεται περιστασιακά ή εποχιακά. Οικογένειες έχουν ως μοναδικό εισόδημα το επίδομα απορίας που λαμβάνουν Φαινόμενο επαιτείας από τα παιδιά των Ρομά. Μεγάλο τμήμα του ενήλικου πληθυσμού είναι αναλφάβητο.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση πόρων από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μικρή πληθυσμιακή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Προοπτική ίδρυσης Συνεταιρισμού ανακυκλώσιμων υλικών 	<ul style="list-style-type: none"> Τα παιδιά που φοιτούν σε σχολεία της περιοχής, δεν συναναστρέφονται με τα υπόλοιπα παιδιά της περιοχής πέραν του σχολικού πλαισίου. Η στάση των Ρομά είναι αρκετά κλειστή με την υπόλοιπη κοινωνία και κυρίως σε θέματα που αφορούν προγράμματα & παρεμβάσεις.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

2.1.4. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης οικισμών Δ. Ε. Δήμου Τριπόλεως

Ο **Δήμος Τρίπολης** είναι δήμος της Περιφέρειας Πελοποννήσου που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων της κεντρικής Αρκαδίας: Βαλτετσίου, Κορυθίου, Λεβιδίου, Μαντινείας, Σκυρίτιδας, Τεγέας, Τριπόλεως και Φαλάνθου. Τα όρια του δήμου σχεδόν ταυτίζονται με αυτά της παλαιάς Επαρχίας Μαντινείας.

Στον διευρυμένο Καλλικρατικό Δήμο Τριπόλεως υπάρχουν 2 περιοχές - όπου διαβιούν Ρομά στη θέση Τζιβα της Τεγέας, αλλά υπάρχει και ένας αντίστοιχος αριθμός που διαβιούν σε διάσπαρτες περιοχές εντός του αστικού ιστού της πόλης της Τρίπολης. **Σύμφωνα με στοιχεία του κοινωνικού τομέα του Δήμου ο πληθυσμός των Ρομά αποτελείται από 150 περίπου άτομα.** Η συντριπτική πλειοψηφία (ποσοστό που αγγίζει το 90%) των ΡΟΜΑ είναι δημότες Τριπόλεως, είναι άνεργοι σε ποσοστό 20% ενώ το 80% εργάζονται περιστασιακά. Οι απασχολούμενοι ασχολούνται με την συλλογή σιδήρου και χαλκού, είναι μικροπωλητές σε υπαίθριους χώρους και εργάτες γης εποχιακά.

Πολεοδομικό συγκρότημα Δήμου Τριπόλεως

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά: Πληθυσμός: 50 άτομα

Οικογένειες :6 Κατοικίες: 5

Άνδρες : 24 Γυναίκες : 26

Ενήλικες: 15 Ανήλικοι: 35

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Στο Δ.Δ. της Τεγέας διαμένουν Ρομά στην περιοχή:

▪ **Οικισμός θέση Τζήβα**

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά: Πληθυσμός: 100 άτομα

Οικογένειες :20 Κατοικίες: 25

Άνδρες : 50 Γυναίκες : 48

Ενήλικες: 39 Ανήλικοι: 59

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1.ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών εισοδημάτων, ενώ περίπου 10-12 οικογένειες αγγίζουν τα όρια της οικονομικής εξαθλίωσης με μέσο ετήσιο εισόδημα από 1,0€ έως 2500€

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Στην περιοχή της Τεγέας οι τσιγγάνοι στην πλειοψηφία τους δεν έχουν εκκρεμότητες αστικοδημοτικής τακτοποίησης. Τα προβλήματα που συνήθως ανακύπτουν, αφορούν αναγνωρίσεις τέκνων, καθώς οι τσιγγάνοι δε διαθέτουν συνήθως άμεσα τα χρήματα που απαιτεί η συγκεκριμένη πράξη.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Οι κοινωνικές διακρίσεις απέναντι στους τσιγγάνους υπάρχουν λόγω της διαφορετικότητας αυτής της ομάδας και του γενικότερου τρόπου ζωής τους, αλλά δεν είναι έντονες όπως σε άλλες περιοχές της Περιφέρειας. Συχνά αναφέρουν περιστατικά μη σωστής συμπεριφοράς απέναντί τους από υπαλλήλους δημοτικών,

δημόσιων υπηρεσιών, φορέων υγείας (κοινωνική πρόνοια, Νοσοκομείο, Αστυνομία κτλ). Ωστόσο, ο κοινωνικός τους αποκλεισμός ξεκινά και έχει αφορμή τον αναλφαβητισμό τους, ως αποτέλεσμα της μη φοίτησής τους στο σχολείο. Η οικονομική τους κατάσταση συμβάλλει στις κοινωνικές διακρίσεις που αντιμετωπίζουν σε μεγάλο βαθμό.

Παιδική Εργασία: Η χαμηλή οικονομική κατάσταση ορισμένων οικογενειών, τους αναγκάζει να χρησιμοποιούν τα παιδιά τους ως επιπλέον εργατικά χέρια για τη συμπλήρωση του εισοδήματος της οικογένειας, κυρίως στη συλλογή παλιοσιδερω και στο γυρολογικό εμπόριο, αλλά πολλές φορές τα οδηγούν στην επαιτεία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Στον οικισμό δεν έχουμε αναφερθεί σοβαρές περιπτώσεις οικογενειακής βίας. Οι τσιγγάνοι δεν είναι ιδιαίτερα καταπιεστικοί στα παιδιά και στις γυναίκες τους. Υπάρχουν βέβαια και οι περιπτώσεις όπου υπό την επήρεια αλκοόλ ή/και ουσιών μπορεί να γίνουν επιθετικοί. Ιδιαίτερα προστατευτικοί είναι απέναντι στις νεαρές κοπέλες έως ότου παντρευτούν. Αν μπορούμε να αναφέρουμε μια μορφή καταπίεσης είναι το γεγονός ότι οι τσιγγάνες δεν είθισται να συγκεντρώνονται σε χώρους διασκέδασης, όπως καφετέριες, καφενεία κτλ. Συνήθως περιορίζουν τις δραστηριότητες τους στο οικογενειακό περιβάλλον.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων:

Η συμμετοχή των τσιγγάνων στις πολιτικοκοινωνικές διαδικασίες είναι ελάχιστη επειδή ο αναλφαβητισμός τους σε μεγάλη κλίμακα δεν τους επιτρέπει να διεκδικούν επαρκώς τα δικαιώματά τους. Ωστόσο ασκούν κανονικά το εκλογικό τους δικαίωμα και στις τελευταίες δημοτικές εκλογές συμμετείχε και τσιγγάνος ως υποψήφιος σε ψηφοδέλτιο κόμματος. Στον Δήμο δεν υπάρχει Σύλλογος Ρομά που να τους εκπροσωπεί για θέματα που τους αφορούν.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού- Αστικό περιβάλλον: Όσοι διαμένουν εντός Τριπόλεως δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης. Στην περιοχή θέση Τζίβα της Τεγέας και εκτός σχεδίου πόλης βρίσκεται ο οικισμός τσιγγάνων. Ο οικισμός απέχει περίπου 100μ. από την Εθνική οδό Τρίπολης Σπάρτης και 3000μ περίπου από το κέντρο της πόλης. Εντός του οικισμού- καταυλισμού δεν υπάρχουν κοινόχρηστοι χώροι όπου κατοικούν σε παραπήγματα, μόνιμα 4 οικογένειες τσιγγάνων, δίχως καμία παροχή ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού. Στην συγκεκριμένη περιοχή εγκαθίστανται ανά τακτά διαστήματα οικογένειες μετακινούμενων τσιγγάνων (τον τελευταίο χρόνο διαμένουν 13 οικογένειες). Για την μετακίνησή τους στην πόλη

χρησιμοποιούν αυτοκίνητο ή μεταβαίνουν πεζοί. Όσοι διαμένουν σε σπίτια (3 οικογένειες νότια του οικισμού), αναφέρουν ότι έχουν τίτλους ιδιοκτησίας αυτών, ενώ όσοι μένουν σε παραπήγματα, έχουν εγκατασταθεί σε καταπατημένη έκταση. Οι τσιγγάνοι αναφέρουν ότι η συγκεκριμένη περιοχή επιλέχθηκε από τους ίδιους, ως τόπος εγκατάστασης και αγοράστηκε.

Τύπος Κατοικιών: Στεγάζονται σε σπίτια ιδιόκτητα κι ενοικιαζόμενα όσοι μένουν στην Τρίπολη, και όσοι διαμένουν στην Τεγέα κατά βάση σε παραπήγματα, τα οποία στο σύνολό τους δεν καλύπτουν τις ανάγκες των ατόμων, είτε λόγω μεγέθους, είτε λόγω έλλειψης στοιχειώδους υποδομών (ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης). Ως μέσο θέρμανσης χρησιμοποιούν ξυλόσομπα ή τζάκι.

Δίκτυα υποδομών: Λόγω έλλειψης αποστραγγιστικών τάφρων τα όμβρια ύδατα λιμνάζουν, αποτελώντας εστία μόλυνσης. Πρέπει να αναφερθεί ότι δεν υπάρχει κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης, αλλά οι ίδιοι οι τσιγγάνοι χρησιμοποιούν βόθρους αυτοσχέδιους. Το 100 % των κατοικιών τσιγγάνων δεν είναι συνδεδεμένο με το δίκτυο ηλεκτροδότησης, και εξυπηρετούνται με αυτοσχέδιο τρόπο, (σύνδεση με μπαλαντέζα από κολόνες της ΔΕΗ). Όσον αφορά την υδροδότηση αξιοποιούν μια παροχή πλησίον του οικισμού και το νερό το μεταφέρουν με μπουκάλια, νταμιτζάνες κλπ. Έχουν υδροδεξαμενές και αγοράζουν το νερό είναι προφανές ότι κανένα σπίτι δεν είναι συνδεδεμένο με δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας, ενώ στο σύνολό τους κατέχουν κινητό τηλέφωνο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν δεν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και ούτε γίνεται αποκομιδή.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Οι περισσότεροι ασχολούνται με το εμπόριο παλιοσίδερων ενώ υπάρχουν και μερικοί που δουλεύουν σε εποχιακά μεροκάματα και ως ανειδίκευτοι εποχικοί εργάτες. Συναντάται περιστασιακά και το επάγγελμα του μουσικού. Τα Οικογενειακά εισόδημα ΟΓΑ, πρόνοιας κλπ αποτελούν για κάποιες οικογένειες το κύριο εισόδημα.

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και το 80% των τσιγγάνων δε διαθέτουν κάρτα ανεργίας. Μεγάλο μέρος των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα.

Οικονομική Τακτοποίηση: Σ' ένα ποσοστό έχουν εκκρεμότητες με ΔΟΥ και ΟΑΕΕ καθώς προβαίνουν στην διαδικασία έναρξης επαγγέλματος για αγορά εμπορικού αυτοκινήτου, με αποτέλεσμα να εκκρεμούν οφειλές στις

συγκεκριμένες υπηρεσίες. Ένα σημαντικό ποσοστό(30%) τσιγγάνων δεν προβαίνει στην υποβολή φορολογικής Δήλωσης

Γυναικεία Απασχόληση: Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ότι δεν υπάρχει καμιά επαγγελματική απασχόληση των γυναικών. Ορισμένες γυναίκες απασχολούνται με τις οικογένειές τους στο εμπόριο παλιοσίδερων. Ένα μικρό ποσοστό εργάζεται ή έχει εργαστεί ως εποχικό προσωπικό σε διάφορους φορείς.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Κανείς από τους τσιγγάνους της περιοχής δεν έχει αναπτύξει έως τώρα επιχειρηματική δραστηριότητα.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός : Το 80% των ενηλίκων Ρομά δεν έχει ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Ένα ποσοστό που μπορεί να ξεπερνά κατά πολύ το 70% των παιδιών σχολικής ηλικίας δεν εγγράφεται καθόλου στο σχολείο.

Μαθητική Διαρροή: Το 30% των παιδιών του οικισμού είναι εγγεγραμμένα στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό Σχολείο. Πολλά όμως από αυτά τα παιδιά (περίπου το 50%) το εγκαταλείπουν στις πρώτες τάξεις, χωρίς να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις. Τα παραπάνω στοιχεία φανερώνουν ότι η φοίτηση των Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο δεν συνιστά επιτυχή διαδικασία, σε βαθμό μάλιστα που να επιτρέπει να γίνεται λόγος για σχολικό αποκλεισμό.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Μακριά του οικισμού βρίσκεται το Δημοτικό Σχολείο (σε απόσταση 1000 μέτρων περίπου μέσα από τα χωράφια ή 2χλμ από το δρόμο). Συχνά αναφέρουν οι γονείς ως πρόβλημα φοίτησης, την απόσταση που πρέπει να καλυφθεί έως το Δημοτικό Σχολείο.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση : Στα Δημοτικά Σχολεία της περιοχής δεν λειτουργούν τμήματα ένταξης τσιγγανοπαίδων.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: δεν υφίσταται.

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: η πρόσβαση προς τις μονάδες Υγείας (Παναρκαδικό Νοσοκομείο, Κ.Υ. ΤΕΓΕΑΣ ΙΚΑ, κ.α) είναι εύκολη και σε κοντινή απόσταση για το ΚΥ (δεν υπερβαίνει τα 2 χιλιόμετρα). Συνήθως μεταβαίνουν με ΜΜΜ, με ιδιόκτητα αυτοκίνητα καθώς και πεζοί.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας:Περιοδικά διενεργούνται εμβολιασμοί σε όλα τα τσιγγανόπαιδα της περιοχής. Επιπρόσθετα έχουν γίνει προσπάθειες με πρωτοβουλία της περιφερειακής διεύθυνσης υγείας του νομού, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα πρόληψης και προαγωγής υγείας. Συγκεκριμένα αρκετές γυναίκες έχουν προβεί σε γυναικολογικό έλεγχο καθώς και test PAP. Επίσης υπήρξε συνεργασία με την Αντικαρκινική Εταιρία (κινητή μονάδα μαστογράφου). Λόγω του ότι οι Ρομά παντρεύονται σε πολύ μικρή ηλικία έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχή τεκνοποίηση και οποιαδήποτε μέθοδος αντισύλληψης δεν είναι διαδεδομένη.

Υγειονομική Ασφάλιση:Στην πλειοψηφία τους (80%) οι Ρομά είναι ασφαλισμένοι ή/και έχουν βιβλιário Απορίας. Εργαζόμενοι ασφαλισμένοι στο ΟΑΕΕ είναι το 25% ενώ το 55% είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ ως άνεργοι μέσω ΟΑΕΔ (19-29 ετών).

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία:Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι καπνιστές και έχει παρατηρηθεί ότι άντρες καταναλώνουν αλκοόλ αλλά σπάνια στα όρια της εξάρτησης. Στον οικισμό δεν παρουσιάζονται συχνά ψυχιατρικά προβλήματα και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες, εκτός μεμονωμένων περιστατικών.

2.1.4.1. **Swot** ανάλυση Δήμου Τρίπολης

Οικισμοί Δήμου Τρίπολης	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Υγειονομική Κάλυψη του Μεγαλύτερου Μέρους του Πληθυσμού • Άυξηση της συχνότητας του εμβολιασμού • Εύκολη πρόσβαση σε Νοσοκομείο και Κέντρο Υγείας • Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού. • Ικανοποιητικές συνθήκες στέγασης και αποδεκτό οικιστικό περιβάλλον(Τεγέα) • Συμμετοχή στους Θεσμούς – Εκπροσώπηση σε επίπεδο Δήμου • Απασχόληση με αυτοαπασχόληση σε πλανόδιο εμπόριο • Απασχόληση στα προγράμματα Κοινωφελούς εργασίας, ανδρών και γυναικών Ρομά • Ύπαρξη Δημοτικών και νηπιαγωγείων σε μικρή απόσταση από τους οικισμούς • Ύπαρξη ΚΔΑΠ (Τρίπολη) • Λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου (Τρίπολη) 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας • Φαινόμενα παιδικής εργασίας σε αγροτικές δραστηριότητες (Τεγέα) • Ύπαρξη φαινομένων παραεμπορίου • Παραβατικές συμπεριφορές με ναρκωτικά • Κακές Συνθήκες Στέγασης-διαμονής (Τεγέα), • Έλλειψη διαμορφωμένων Κοινόχρηστων Χώρων(Τεγέα) • Σημαντική έλλειψη υποδομών στους οικισμούς/ καταυλισμούς. • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Μικρή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας • Μαθητική Διαρροή • Χαμηλό ενδιαφέρον, αμέλεια γυναικείου πληθυσμού για θέματα ατομικής υγιεινής • Ποσοστό πληθυσμού με προβλήματα Ψυχικής Υγείας και προβλήματα Ψυχικών εξαρτήσεων
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία • Εξασφάλιση Συναίνεσης (Δήμος – Κάτοικοι) για δημιουργία Κέντρου Πολιτιστικών εκδηλώσεων & κοινωφελούς έργου • Χαμηλή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. • Έφεση τοπικού πληθυσμού στην άσκηση αυτοαπασχολούμενης εργασίας, και ενασχόληση με εμπόριο, αγροτικές εργασίες και ανακύκλωση 	<ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού (Ευνοείται από τον αναλφαβητισμό και τις μικρές κοινωνικές δεξιότητες) • Έλευση εργατών μεταναστών ΡΟΜΑ από τη Βουλγαρία και ενασχόληση με αγροτικές εργασίες • Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων • Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού
--	---

2.1.5.Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης οικισμών Δ. Ε. Δήμου Βόρειας Κυνουρίας

Ο Δήμος Βόρειας Κυνουρίας είναι [δήμος](#) της [Περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε το [1998](#) με το [Σχέδιο Καποδίστριας](#) και παρέμεινε ανέπαφος από τον «[Καλλικράτη](#)». Βρίσκεται στα ανατολικά της περιφέρειας και βρέχεται από τον Αργολικό Κόλπο.

Στην περιοχή της Β. Κυνουρίας διαμένουν Ρομά όπως παρακάτω:

- [Οικισμός θέση ποτάμι](#)

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά: Πληθυσμός: 32 άτομα

Οικογένειες :7

Κατοικίες: 7

Άνδρες : 15

Γυναίκες : 17

Ενήλικες: 5

Ανήλικοι: 27

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1.ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών εισοδημάτων, ενώ οι

οικογένειες αγγίζουν τα όρια της οικονομικής εξαθλίωσης με μέσο ετήσιο εισόδημα από 2500€ έως 5000 €

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Στην περιοχή της Β. Κυνουρίας οι τσιγγάνοι στην πλειοψηφία τους δεν έχουν εκκρεμότητες αστικοδημοτικής τακτοποίησης. Το 70% είναι δημότες στο Δήμο αναφοράς κι οι λοιποί σε διαφορετικό. Τα προβλήματα που συνήθως ανακύπτουν, αφορούν αναγνωρίσεις τέκνων, καθώς οι τσιγγάνοι δε διαθέτουν συνήθως άμεσα τα χρήματα που απαιτεί η συγκεκριμένη πράξη, δεν απαντώνται στις αναφερόμενες οικογένειες.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Οι κοινωνικές διακρίσεις απέναντι στους τσιγγάνους υπάρχουν λόγω της διαφορετικότητας αυτής της ομάδας και του γενικότερου τρόπου ζωής τους, αλλά δεν είναι έντονες όπως σε άλλες περιοχές της Περιφέρειας. Συχνά αναφέρουν περιστατικά μη σωστής συμπεριφοράς απέναντί τους από υπαλλήλους δημοτικών, δημόσιων υπηρεσιών, φορέων υγείας (κοινωνική πρόνοια, Νοσοκομείο, Αστυνομία κτλ). Ωστόσο, ο κοινωνικός τους αποκλεισμός ξεκινά και έχει αφορμή τον αναλφαβητισμό τους, ως αποτέλεσμα της μη φοίτησής τους στο σχολείο. Η οικονομική τους κατάσταση συμβάλλει στις κοινωνικές διακρίσεις που αντιμετωπίζουν σε μεγάλο βαθμό.

Παιδική Εργασία: Η χαμηλή οικονομική κατάσταση ορισμένων οικογενειών, τους αναγκάζει να χρησιμοποιούν τα παιδιά τους ως επιπλέον εργατικά χέρια για τη συμπλήρωση του εισοδήματος της οικογένειας, κυρίως στη συλλογή παλιοσίδερων και στο γυρολογικό εμπόριο.

Ενδοοικογενειακή Βία: Στον οικισμό δεν έχουμε αναφερθεί σοβαρές περιπτώσεις οικογενειακής βίας. Οι τσιγγάνοι δεν είναι ιδιαίτερα καταπιεστικοί στα παιδιά και στις γυναίκες τους. Υπάρχουν βέβαια και οι περιπτώσεις όπου υπό την επήρεια αλκοόλ ή/και ουσιών μπορεί να γίνουν επιθετικοί. Ιδιαίτερα προστατευτικοί είναι απέναντι στις νεαρές κοπέλες έως ότου παντρευτούν. Αν μπορούμε να αναφέρουμε μια μορφή καταπίεσης είναι το γεγονός ότι οι τσιγγάνες δεν είθισται να συγκεντρώνονται σε χώρους διασκέδασης, όπως καφετέριες, καφενεία κτλ. Συνήθως περιορίζουν τις δραστηριότητες τους στο οικογενειακό περιβάλλον.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων:

Η συμμετοχή των τσιγγάνων στις πολιτικοκοινωνικές διαδικασίες είναι ελάχιστη επειδή ο αναλφαβητισμός τους σε μεγάλη κλίμακα δεν τους επιτρέπει να διεκδικούν επαρκώς τα δικαιώματά τους. Ωστόσο ασκούν κανονικά το εκλογικό τους δικαίωμα και στις τελευταίες δημοτικές εκλογές

συμμετείχε και τσιγγάνος ως υποψήφιος σε ψηφοδέλτιο κόμματος. Στον Δήμο δεν υπάρχει Σύλλογος Ρομά που να τους εκπροσωπεί για θέματα που τους αφορούν.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού- Αστικό περιβάλλον: Στην περιοχή που είναι εκτός σχεδίου πόλης βρίσκεται ο οικισμός τσιγγάνων. Ο οικισμός απέχει περίπου 500μ. από την Εθνική οδό Άστρους Άργους και 1500μ περίπου από το κέντρο της πόλης του δ.δ. Άστρους. Ο οικισμός βρίσκεται πλησίον ανεξέλεκτης χωματερής που δημιούργησαν οι ίδιοι. Εντός του οικισμού-καταυλισμού δεν υπάρχουν κοινόχρηστοι χώροι όπου κατοικούν σε παραπήγματα, μόνιμα 6 οικογένειες τσιγγάνων, δίχως καμία παροχή ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού. Στην συγκεκριμένη περιοχή εγκαθίστανται ανά τακτά διαστήματα οικογένειες μετακινούμενων τσιγγάνων. Για την μετακίνησή τους στην πόλη χρησιμοποιούν αυτοκίνητο ή μεταβαίνουν πεζοί. Όλοι διαμένουν σε παραπήγματα, έχουν εγκατασταθεί σε καταπατημένη έκταση. Οι τσιγγάνοι αναφέρουν ότι η συγκεκριμένη περιοχή επιλέχθηκε από τους ίδιους, ως τόπος εγκατάστασης.

Τύπος Κατοικιών: Στεγάζονται σε σπίτια, και κατά βάση σε παραπήγματα, τα οποία στο σύνολό τους δεν καλύπτουν τις ανάγκες των ατόμων, είτε λόγω μεγέθους, είτε λόγω έλλειψης στοιχειώδους υποδομών (ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης). Ως μέσο θέρμανσης χρησιμοποιούν ξυλόσομπα ή τζάκι.

Δίκτυα υποδομών: Λόγω έλλειψης αποστραγγιστικών τάφρων τα όμβρια ύδατα λιμνάζουν, αποτελώντας εστία μόλυνσης Πρέπει να αναφερθεί ότι δεν υπάρχει κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης, αλλά οι ίδιοι οι τσιγγάνοι χρησιμοποιούν βόθρους αυτοσχέδιους. Το 100 % των κατοικιών τσιγγάνων δεν είναι συνδεδεμένο με το δίκτυο ηλεκτροδότησης, και εξυπηρετούνται με αυτοσχέδιο τρόπο, (σύνδεση με μπαλαντέζα από κολόνες της ΔΕΗ). Όσον αφορά την υδροδότηση αξιοποιούν μια παροχή πλησίον του οικισμού και το νερό το μεταφέρουν με μπουκάλια, νταμιτζάνες κλπ. Έχουν υδροδεξαμενές και αγοράζουν το νερό είναι προφανές ότι κανένα σπίτι δεν είναι συνδεδεμένο με δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας, ενώ στο σύνολό τους κατέχουν κινητό τηλέφωνο..

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν δεν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και ούτε γίνεται αποκομιδή.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Οι περισσότεροι ασχολούνται με το εμπόριο παλιοσίδερων ενώ υπάρχουν και μερικοί που δουλεύουν σε εποχιακά μεροκάματα και ως ανειδίκευτοι εποχικοί εργάτες. Συναντάται περιστασιακά και το επάγγελμα του μουσικού. Τα Οικογενειακά εισόδημα ΟΓΑ, πρόνοιας κλπ αποτελούν για κάποιες οικογένειες το κύριο εισόδημα.

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και το 80% των τσιγγάνων δε διαθέτουν κάρτα ανεργίας. Μεγάλο μέρος των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα.

Οικονομική Τακτοποίηση: Σ' ένα ποσοστό έχουν εκκρεμότητες με ΔΟΥ και ΟΑΕΕ καθώς προβαίνουν στην διαδικασία έναρξης επαγγέλματος για αγορά εμπορικού αυτοκινήτου, με αποτέλεσμα να εκκρεμούν οφειλές στις συγκεκριμένες υπηρεσίες. Ένα σημαντικό ποσοστό(40%) τσιγγάνων δεν προβαίνει στην υποβολή φορολογικής Δήλωσης

Γυναικεία Απασχόληση: Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ότι δεν υπάρχει καμιά επαγγελματική απασχόληση των γυναικών. Ορισμένες γυναίκες απασχολούνται με τις οικογένειές τους στο εμπόριο παλιοσίδερων. Ένα μικρό ποσοστό εργάζεται ή έχει εργαστεί ως εποχικό προσωπικό σε διάφορους φορείς.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Κανείς από τους τσιγγάνους της περιοχής δεν έχει αναπτύξει έως τώρα επιχειρηματική δραστηριότητα.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός : Το 80% των ενηλίκων Ρομά δεν έχει ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Ένα ποσοστό που μπορεί να ξεπερνά κατά πολύ το 70% των παιδιών σχολικής ηλικίας δεν εγγράφεται καθόλου στο σχολείο.

Μαθητική Διαρροή: Το 30% των παιδιών του οικισμού είναι εγγεγραμμένα στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό Σχολείο. Πολλά όμως από αυτά τα παιδιά(περίπου το 50%) το εγκαταλείπουν στις πρώτες τάξεις, χωρίς να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις. Τα παραπάνω στοιχεία φανερώνουν ότι η φοίτηση των Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο δεν συνιστά επιτυχή διαδικασία, σε βαθμό μάλιστα που να επιτρέπει να γίνεται λόγος για σχολικό αποκλεισμό.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Πλησίον του οικισμού βρίσκονται το Δημοτικό Σχολείο (σε απόσταση 300 μέτρων περίπου). Συχνά αναφέρουν οι γονείς ως πρόβλημα φοίτησης, την απόσταση που πρέπει να καλυφθεί έως το Δημοτικό Σχολείο.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: : Στα Δημοτικά Σχολεία της περιοχής δεν λειτουργούν τμήματα ένταξης τσιγγανοπαίδων.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: δεν υφίσταται.

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: η πρόσβαση προς τις μονάδες Υγείας (Παναρκαδικό Νοσοκομείο, Κ.Υ. ΑΣΤΡΟΥΣ, ΙΚΑ, κ.α) είναι εύκολη και σε κοντινή απόσταση για το ΚΥ (δεν υπερβαίνει τα 2 χιλιόμετρα). Συνήθως μεταβαίνουν με ΜΜΜ, με ιδιόκτητα αυτοκίνητα καθώς και πεζοί.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Περιοδικά διενεργούνται εμβολιασμοί σε όλα τα τσιγγανόπαιδα της περιοχής. Επιπρόσθετα έχουν γίνει προσπάθειες με πρωτοβουλία της περιφερειακής διεύθυνσης υγείας του νομού, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα πρόληψης και προαγωγής υγείας. Συγκεκριμένα αρκετές γυναίκες έχουν προβεί σε γυναικολογικό έλεγχο καθώς και test PAP. Λόγω του ότι οι Ρομά παντρεύονται σε πολύ μικρή ηλικία έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχή τεκνοποίηση και οποιαδήποτε μέθοδος αντισύλληψης δεν είναι διαδεδομένη.

Υγειονομική Ασφάλιση: Στην πλειοψηφία τους (80%) οι Ρομά είναι ασφαλισμένοι ή/και έχουν βιβλιário Απορίας. Εργαζόμενοι ασφαλισμένοι στο ΟΑΕΕ είναι το 25% ενώ το 55% είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ και ως άνεργοι μέσω ΟΑΕΔ (19-29 ετών).

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι καπνιστές και έχει παρατηρηθεί ότι άντρες καταναλώνουν αλκοόλ αλλά σπάνια στα όρια της εξάρτησης. Στον οικισμό δεν παρουσιάζονται συχνά ψυχιατρικά προβλήματα και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες, εκτός μεμονωμένων περιστατικών.

2.1.5.1 Swot ανάλυση Δ. Ε. Δήμου Βόρειας Κυνουρίας

Οικισμός Β Κυνουρίας (θέση Ποτάμι δ.δ. Άστρους)	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Εύκολη πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες Ύπαρξη ΑΦΜ από τους Ρομά Υγειονομική Κάλυψη του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού Κάλυψη του παιδικού πληθυσμού σε εμβολιασμό δεν υφίσταται παιδική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας Υψηλό ποσοστό ανεργίας Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας – Εποχικότητα & Μειωμένη επαγγελματική κινητικότητα Μικρή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας Υψηλό ποσοστό αναλφαριθμητισμού ενηλίκων Εξαιρετικά Κακές Συνθήκες Στέγασης - διαμονή πολλών οικογενειών σε μία παράγκα δίχως βασικές ανέσεις Απουσία γυναικολογικού ελέγχου Αδιαφορία για θέματα ατομικής υγιεινής απόσταση ορισμένων δημοτικών σχολείων από τους οικισμούς ή/και καταυλισμούς δεν υπάρχει οργανωμένη Δημοτική κοινωνική υπηρεσία Υψηλό ποσοστό καταπατημένων εκτάσεων αδυναμία πρόβλεψης μετακίνησης οικισμού από πλευράς Δήμου
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία Μικρή πληθυσμιακή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> Καταπατηθείς περιοχή σε κυριότητα του ΤΑΙΠΕΔ Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες παραδοσιακές επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών

	επαγγελματικών δεξιοτήτων <ul style="list-style-type: none"> • Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού
--	--

ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

2.1.6.Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης συνοικισμών Δήμου Κορινθίων

Ο **Δήμος Κορινθίων** είναι δήμος της [Περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Κορινθίων](#), [Σαρωνικού](#), [Σολυγείας](#), [Άσσου-Λεχαιού](#) και [Τενέας](#).

Στο Δήμο Κορινθίων υπάρχουν 3 βασικοί οικισμοί – καταυλισμοί μέσα στη δομημένη περιοχή της Δημοτικής Ενότητας Εξαμιλίων. Οι κάτοικοι του ενός εξ αυτών των οικισμών, διαμένουν σε «γειτονιά» στις παρυφές του αστικού ιστού, που χαρακτηρίζεται όμως ως υποβαθμισμένη περιοχή.

Στους άλλους δύο διακριτούς οικισμούς, στην περιοχή Κάτω Μαχαλάς & Πάνω Μαχαλάς οι τσιγγάνικες οικογένειες μένουν τόσο σε σπίτια, όσο και σε συνθήκες καταυλισμού, σε πρόχειρες κατασκευές (καλύβες) κατασκευασμένες από τσίγκο, ξύλα και ελενίτ.

Ο πληθυσμός των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου Κορινθίων διαμορφώνεται σε 500 άτομα περίπου ενώ εκτιμάται από τα στοιχεία της

- Οικισμοί Δημοτικής ενότητας Εξαμιλίων (θέση Εξαμίλα, Πάνω Μαχαλός & Κάτω Μαχαλός)

Πάνω Μαχαλάς

Κάτω Μαχαλάς

Εξαμίλια

Ενήλικες:12 Ανήλικοι: 16

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 30 - 40 οικογένειες σε επίπεδο δήμου αγγίζουν τα όρια της οικονομικής εξαθλίωσης. Πέντε με έξι (5 - 6) οικογένειες βρίσκονται σε μέτρια προς καλή οικονομική κατάσταση. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου Κορινθίων εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 95% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 65% περίπου) αλλά παρόλα ταύτα εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε σημαντικό ποσοστό πλέον του 60%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται νοτιοανατολικά και σε απόσταση 4,5 χλμ από το κέντρο της πόλης της Κορίνθου, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 5 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα μισά καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας και τα μισά εκτός σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών η/και του πρώην γεωργικού συνεταιρισμού.

Ο οικισμός καλύπτει έκταση 5 στρεμμάτων. Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, και οι περισσότεροι δεν είναι ασφαλτοστρωμένοι πρόκειται όμως για ασφαλτόδρομους/τσιμεντόδρομους σε ποσοστό 50% και με πατημένο χώμα 50% σε κακή κατάσταση και χωρίς πεζοδρόμηση κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το 55% είναι οικοδομές (σπίτια) και το 45% παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 30% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες [55 κατοικίες] Σε ορισμένες κατοικίες συμβιούν δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 65% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και νερό, που σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες. Οι περισσότερες κατοικίες διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο κάθε οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που κάνουν τη θέση ακατάλληλη για οικιστική χρήση [βιολογικός καθαρισμός, χωματερή, περιοχή που πλημμυρίζει]

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι (το ποσοστό ανεργίας πιθανόν να ξεπερνάει το 80 %). Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 95% διαθέτει ΑΦΜ. Η πλειονότητα (75%) υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως μουσικοί, άλλοι πλανόδιοι μικροπωλητές μανάβικης ή εργάτες σε αγροτικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Κατά διαστήματα στο Δήμο εργάζονται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στις υπηρεσίες καθαριότητας κάποιοι Ρομά των οικισμών.

Γυναικεία Απασχόληση : όλες οι γυναίκες είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την δ' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συνήθως ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καθόλου ελληνικά. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά που ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμούς υπάρχει δυνατότητα, πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς. Υπάρχει μια μη κερδοσκοπική εταιρία «Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ», που υποστηρίζει προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης νηπίων και προγραμμάτων ενδυνάμωσης μαθητών του δημοτικού.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας. Στο Δήμο λειτουργεί το ΓΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ. .

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

2.1.6.1 Swot ανάλυση Δήμου Κορινθίων

Οικισμοί Εξαμιλίων	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού • Εύκολη πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες • Ύπαρξη ΑΦΜ από τους Ρομά • Δυνατότητα μετακίνησης των παιδιών στο σχολείο • δεν υφίσταται παιδική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας • Υψηλό ποσοστό ανεργίας • Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας – Εποχικότητα & Μειωμένη επαγγελματική κινητικότητα • Καμία πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας • Υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού ενηλίκων • Εξαιρετικά Κακές Συνθήκες Στέγασης - διαμονή πολλών οικογενειών σε μία παράγκα δίχως βασικές ανέσεις • Απουσία γυναικολογικού ελέγχου • Αδιαφορία για θέματα ατομικής υγιεινής • δεν υπάρχει οργανωμένη Δημοτική κοινωνική υπηρεσία στον οικισμό • Υψηλό ποσοστό καταπατημένων εκτάσεων • αδυναμία πρόβλεψης μετακίνησης οικισμού από πλευράς Δήμου
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία • Μικρή πληθυσμιακή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. • Η ύπαρξη αθλητικών δραστηριοτήτων και δημιουργικής απασχόλησης με τη συνδρομή της ΜΚΟ «Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ» • Η δημιουργία συλλόγου Ρομά 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταπατηθήσα περιοχή σε κυριότητα ιδιωτών • Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες παραδοσιακές επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων • Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού • Υψηλή εγκληματικότητα (Κλοπές, Ναρκωτικά, Παραεμπόριο) • Αύξηση χρήσης

2.1.7.Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης συνοικισμών Δήμου Βέλους – Βόχας

Ο **Δήμος Βέλου – Βόχας** είναι δήμος της [περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Βέλου](#) και [Βόχας](#). Η έκταση του νέου Δήμου θα είναι 164,85 τ.χλμ. Έδρα του δήμου ορίστηκε το [Ζευγολατειό](#).

Στο Δήμο ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ υπάρχουν 5 βασικοί οικισμοί – καταυλισμοί μέσα στα όρια των Δημοτικών Ενοτήτων Ζευγολατιού και Βέλου. Οι κάτοικοι του ενός εξ αυτών των οικισμών, διαμένουν σε «γειτονιά» στις παρυφές του αστικού ιστού (Μαγγαναϊκά), που χαρακτηρίζεται όμως ως υποβαθμισμένη περιοχή.

Στους άλλους διακριτούς οικισμούς, στην περιοχή του Ζευγολατιού (Νταμάρια, Κυρά Βρύση & Γέφυρα Βαρβιτσιώτη) οι τσιγγάνικες οικογένειες μένουν τόσο σε σπίτια, όσο και σε συνθήκες καταυλισμού, σε πρόχειρες κατασκευές (καλύβες) κατασκευασμένες από τσίγκο, ξύλα και ελενίτ.

Οι διαβιούντες στους οικισμούς στις Θέσεις Πούλιτσα – κρήνες- Τάρσινα του ΔΔ Βέλου έχουν ανάλογα χαρακτηριστικά οικιστικής διαμόρφωσης.

Ο πληθυσμός των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ διαμορφώνεται σε 600 άτομα περίπου ενώ εκτιμάται από τα στοιχεία της αρμόδιας αντιδημαρχίας του Δήμου περίπου στα 800 άτομα,

περιλαμβανομένου του συνόλου των μόνιμων διαβιούντων των εποχιακών και μετακινούμενων κατοίκων. Στην περιοχή επίσης, αναφέρεται ότι δεν έχει αναπτυχθεί η λειτουργία ΙΑΚ.

▪ **Οικισμοί Δήμου Βέλου-Βόχας θέση ΝΤΑΜΑΡΙΑ Ζευγολατιό**

ΝΤΑΜΑΡΙΑ ΖΕΥΓΟΛΑΤΙΟ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 58 άτομα.

Κατοικίες: 15

Άνδρες: 22

Γυναίκες: 36

Ενήλικες: 24

Ανήλικοι: 34

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 11 οικογένειες έχουν ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Πέντε με έξι (5 - 6) οικογένειες βρίσκονται σε μέτρια προς καλή οικονομική κατάσταση. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 90% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 80% περίπου) και δηλώνουν ότι εν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε σημαντικό ποσοστό πλέον του 60%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται νοτιοανατολικά και σε απόσταση 4,5 χλμ από το κέντρο της πόλης του Βραχατίου, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 3-4 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα μισά καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας και τα μισά εκτός σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών.

Ο οικισμός καλύπτει έκταση 5 στρεμμάτων. Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, και οι περισσότεροι δεν είναι ασφαλτοστρωμένοι πρόκειται όμως για ασφαλτόδρομους/τσιμεντόδρομους σε ποσοστό 50% και με πατημένο χώμα 50% σε κακή κατάσταση και χωρίς πεζοδρόμηση κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το 40% είναι οικοδομές (σπίτια) και το 60% παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 40% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες [11 κατοικίες] Σε ορισμένες κατοικίες συμβιούν δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 40% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και νερό, που σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες. Οι περισσότερες κατοικίες διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο κάθε οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης με αρκετές διαρροές και βλάβες και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που κάνουν τη θέση ακατάλληλη για οικιστική χρήση [βιολογικός καθαρισμός, χωματερή, περιοχή που πλημμυρίζει]

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες,

ως επί το πλείστον είναι άνεργοι(το ποσοστό ανεργίας πιθανόν να ξεπερνάει το 80 %). Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 100% διαθέτει ΑΦΜ. Η πλειονότητα (80%) υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως μουσικοί, άλλοι πλανόδιοι μικροπωλητές μαναβικής ή εργάτες σε αγροτικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι περισσότερες γυναίκες(93%) είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την γ' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καθόλου ελληνικά. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά που ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμούς υπάρχει δυνατότητα, πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές

φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Κορίνθου λειτουργεί το ΓΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων

ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμοί Δήμου Βέλου-Βόχας θέση ΚΥΡΑ ΒΡΥΣΗ Ζευγολατιό

ΚΥΡΑ ΒΡΥΣΗ ΖΕΥΓΟΛΑΤΙΟ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 270 άτομα.

Κατοικίες: 61

Άνδρες: 150

Γυναίκες: 120

Ενήλικες: 148

Ανήλικοι: 152

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 45 οικογένειες (περίπου οι μισές οικογένειες) έχουν ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Πέντε με έξι (5 - 6) οικογένειες βρίσκονται σε μέτρια προς καλή οικονομική κατάσταση. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 80% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 60% περίπου) και δηλώνουν ότι δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό της τάξης του 30%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται νοτιοανατολικά και σε απόσταση 5,5 χλμ από το κέντρο της πόλης του Βραχατίου, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 3-4 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα μισά καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας και τα μισά εκτός σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών.

Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, και οι περισσότεροι είναι ασφαλτοστρωμένοι και αρκετοί δρόμοι πρόκειται για ασφαλτόδρομους/τσιμεντόδρομους σε ποσοστό 50% και με πατημένο χώμα 50% σε κακή κατάσταση και χωρίς πεζοδρόμηση κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το 70% είναι οικοδομές (σπίτια) και το 30% παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 50% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιών δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 60% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και 70 % νερό, που σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες. Οι περισσότερες κατοικίες διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης με αρκετές διαρροές και βλάβες και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο υπάρχουν βόθροι σε ποσοστό 72%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός, περιοχή που πλημμυρίζει]

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι (το ποσοστό ανεργίας πιθανόν να ξεπερνάει το 80 %). Δηλώνει το 45% ότι εργάζονται αλλά περιστασιακά. Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 97% διαθέτει ΑΦΜ. Η πλειονότητα (84%) υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μαναβικής ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι περισσότερες γυναίκες(93%) είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την γ' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά δεν ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση(μέσος όρος φοίτησης η δ' δημοτικού), δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στον οικισμό υπάρχει δυνατότητα, πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Κορίνθου λειτουργεί το ΓΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ **Οικισμοί Δήμου Βέλου-Βόχας θέση ΜΑΓΓΑΝΕΪΚΑ Ζευγολατιό**

ΜΑΓΓΑΝΕΪΚΑ ΖΕΥΓΟΛΑΤΙΟ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 185 άτομα.

Κατοικίες: 38

Άνδρες: 90

Γυναίκες: 95

Ενήλικες: 79

Ανήλικοι: 106

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 23 οικογένειες (περίπου οι μισές οικογένειες) έχουν ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Πέντε με έξι (5 - 6) οικογένειες βρίσκονται σε μέτρια προς καλή οικονομική κατάσταση. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 90% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 60% περίπου) και δηλώνουν ότι δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό της τάξης του 30%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται νοτιοδυτικά και σε απόσταση 5,5 χλμ από το κέντρο της πόλης του Βραχατίου, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 3-4 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα μισά καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας και τα μισά εκτός σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών.

Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, και οι περισσότεροι είναι ασφαλτοστρωμένοι και αρκετοί δρόμοι πρόκειται για ασφαλτόδρομους/τσιμεντόδρομους σε ποσοστό 50% και με πατημένο χώμα 50% σε κακή κατάσταση και χωρίς πεζοδρόμηση κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το 60% είναι οικοδομές (σπίτια) και το 40% παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 40% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιούν δύο τρείς οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 40% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και 75 % νερό, που σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες. Οι περισσότερες κατοικίες διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης με αρκετές διαρροές και βλάβες και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο υπάρχουν βόθροι σε ποσοστό 72%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός, περιοχή που πλημμυρίζει]

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι (το ποσοστό ανεργίας πιθανόν να ξεπερνάει το 60 %). Δηλώνεται επίσης ότι από το σύνολο όσων εργάζονται το 45% εργάζεται περιστασιακά. Οι γυναίκες στη συντριπτική τους πλειοψηφία (92%) είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 92% διαθέτει ΑΦΜ. Αρκετοί (69%) υποβάλλουν φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μανάβικης ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι περισσότερες γυναίκες (92%) είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την β' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά δεν ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (μέσος όρος φοίτησης η δ' δημοτικού), δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στον οικισμό υπάρχει δυνατότητα, πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Κορίνθου λειτουργεί το ΓΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο

ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμοί Δήμου Βέλου-Βόχας θέση ' ΓΕΦΥΡΑ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ Ζευγολατιό

ΓΕΦΥΡΑ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ ΖΕΥΓΟΛΑΤΙΟ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 27 άτομα.

Κατοικίες: 5

Άνδρες: 10

Γυναίκες: 6

Ενήλικες: 10

Ανήλικοι: 17

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 4 οικογένειες (περίπου το 80% οικογένειες) έχουν ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: το σύνολο του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 100%) και δηλώνουν ότι δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν Εμφανίζεται.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται νότια και σε απόσταση 3,5 χλμ από το κέντρο της πόλης του Βραχατίου, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 3-4 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα μισά καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας και τα μισά εκτός σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών.

Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, και οι περισσότεροι είναι ασφαλτοστρωμένοι και αρκετοί δρόμοι πρόκειται για ασφαλτόδρομους/τσιμεντόδρομους σε ποσοστό 50% και με πατημένο χώμα 50% σε κακή κατάσταση και χωρίς πεζοδρόμηση κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το 80% είναι οικοδομές (σπίτια) και το 20% παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 60% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιών δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 60% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και 80 % νερό, που σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες. Οι περισσότερες κατοικίες διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης με αρκετές διαρροές και βλάβες και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο υπάρχουν βόθροι σε ποσοστό 100%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός, περιοχή που πλημμυρίζει] Ο οικισμός θέλει υποστήριξη, αλλά δε μπορεί να γίνει παρέμβαση λόγω του τόπου αναφοράς και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του καταυλισμού.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η περιστασιακή εργασία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι(το ποσοστό καταγεγραμμένης ανεργίας πιθανόν να ξεπερνάει το 80 %). Δηλώνεται όμως το 100% ότι εργάζονται αλλά περιστασιακά. Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 100% διαθέτει ΑΦΜ και υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μαναβικής ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι περισσότερες γυναίκες είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την β' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση(μέσος όρος φοίτησης η στ' δημοτικού), αλλά δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στον οικισμό υπάρχει δυνατότητα, πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Κορίνθου λειτουργεί το ΓΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 50%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 20% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο

ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμοί Δήμου Βέλου-Βόχας θέσεις ΠΟΥΛΙΤΣΑ – ΚΡΗΝΕΣ – ΤΑΡΣΙΝΑ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 47 άτομα.

Κατοικίες: 10

Άνδρες: 15

Γυναίκες: 16

Ενήλικες: 15

Ανήλικοι: 32

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 4-5 οικογένειες (περίπου οι μισές οικογένειες) έχουν ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Πέντε με έξι (5 - 6) οικογένειες βρίσκονται σε μέτρια προς καλή οικονομική κατάσταση. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 90% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον

υπόλοιπο πληθυσμό(κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 80% περίπου) και δηλώνουν ότι εν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό της τάξης του 20%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Οί οικισμοί Ρομά βρίσκονται σε απόσταση 4,5-8 χλμ από το κέντρο της πόλης του Βραχατίου, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 1-2 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα μισά καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας και τα μισά εκτός σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών.

Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, και οι περισσότεροι είναι ασφαλτοστρωμένοι και αρκετοί δρόμοι πρόκειται για ασφαλτόδρομους/τσιμεντόδρομους σε ποσοστό 50% και με πατημένο χώμα 50% σε κακή κατάσταση και χωρίς πεζοδρόμηση κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το 60% είναι οικοδομές (σπίτια) και το 40% παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 40% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιών δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Το συντριπτικό ποσοστό 100% των κατοικιών δεν διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και ύδρευση έχει μόνο το 40 % νερό, που σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες. Οι περισσότερες κατοικίες δε διαθέτουν WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο και υπάρχουν βόθροι σε ποσοστό 20%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός, περιοχή που πλημμυρίζει]

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό δεν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι(το ποσοστό ανεργίας πιθανόν να ξεπερνάει το 80 %). Δηλώνεται ότι σε ποσοστό 10% έχει σταθερή μόνιμη εργασία(1 άτομο στο δείγμα) και από όσους εργάζονται(50%) το 80% δηλώνεται ότι εργάζονται αλλά περιστασιακά. Οι γυναίκες σε ποσοστό 20% εργάζονται και είναι άνεργες το 80%.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το σύνολό τους διαθέτει ΑΦΜ. Η πλειονότητα (90%) υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μαναβικής ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι περισσότερες γυναίκες(80%) είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την α' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά δεν ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση(μέσος όρος φοίτησης η γ' δημοτικού), δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στους οικισμούς δεν υπάρχει δυνατότητα, πρόσβασης με τα πόδια σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαριθμητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Κορίνθου λειτουργεί το ΓΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει

ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

2.1.7.1 **Swot ανάλυση Δήμου ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ**

Οικισμοί Δήμου ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού • Ύπαρξη ΑΦΜ από τους Ρομά • Δυνατότητα μετακίνησης των παιδιών στο σχολείο • δεν υφίσταται παιδική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας • Υψηλό ποσοστό ανεργίας • Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας – Εποχικότητα & Μειωμένη επαγγελματική κινητικότητα • Μικρή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας • Υψηλό ποσοστό αναλφαριθμητισμού ενηλίκων • Εξαιρετικά Κακές Συνθήκες Στέγασης - διαμονή πολλών οικογενειών σε παράγκα δίχως βασικές ανέσεις • Απουσία γυναικολογικού ελέγχου • Αδιαφορία για θέματα ατομικής υγιεινής • δεν υπάρχει οργανωμένη Δημοτική κοινωνική υπηρεσία • Υψηλό ποσοστό καταπατημένων

	<p>εκτάσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> • αδυναμία πρόβλεψης μετακίνησης οικισμών από πλευράς Δήμου
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία • Μικρή πληθυσμιακή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταπατηθήσα περιοχή σε κυριότητα ιδιωτών • Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες παραδοσιακές επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων • Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού • Σημαντική εγκληματικότητα (Κλοπές, Ναρκωτικά, Παραεμπόριο) • Αύξηση χρήσης τοξικοεξαρτησιογόνων ουσιών

2.1.8.Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης συνοικισμών Δήμου Σικυωνίων

Ο **Δήμος Σικυωνίων** είναι δήμος της [περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Σικυωνίων](#), [Στυμφαλίας](#) και [Φενεού](#). Η έκταση του νέου Δήμου είναι 599,04 τ.χλμ. Έδρα του δήμου ορίστηκε το Κιάτο.

▪ Οικισμοί Δήμου ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ θέσεις ΤΟΥΡΚΟΓΕΦΥΡΑ - ΒΑΣΙΛΙΚΟ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 50 άτομα.

Κατοικίες: 9

Άνδρες: 17

Γυναίκες: 16

Ενήλικες: 10

Ανήλικοι: 40

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 4 οικογένειες έχουν ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 90% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 40% περίπου) και δηλώνουν ότι εν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό της τάξης του 10%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται νοτιοανατολικά και σε απόσταση 3,5 χλμ από το κέντρο της πόλης του Κιάτου, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 1-2 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα μισά καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας και τα μισά εκτός σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το 55% είναι οικοδομές (σπίτια) και το 45% παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 70% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιών δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 10% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και 75 % νερό, ρεύμα που σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες. Οι περισσότερες κατοικίες διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης με αρκετές διαρροές και βλάβες και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο υπάρχουν βόθροι σε ποσοστό 45%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός, περιοχή που πλημμυρίζει] Ο οικισμός θέλει υποστήριξη, αλλά δε μπορεί να γίνει παρέμβαση λόγω του τόπου αναφοράς και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του καταυλισμού.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι (το ποσοστό ανεργίας πιθανόν να ξεπερνάει το 50 %). Δηλώνεται ότι το 55% που εργάζονται, εργάζονται αλλά περιστασιακά. Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 88% διαθέτει ΑΦΜ. Η πλειονότητα (77%) υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μαναβικής ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι περισσότερες γυναίκες(93%) είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την α' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά δεν ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση(μέσος όρος φοίτησης η δ' δημοτικού), δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στον οικισμό υπάρχει δυνατότητα, πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Κιάτου λειτουργεί το ΚΥ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη

διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

2.1.8.1. **Swot ανάλυση Δήμου Σικυωνίων**

Οικισμοί δήμου Σικυωνίων

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού • Ύπαρξη ΑΦΜ από τους Ρομά • Δυνατότητα μετακίνησης των παιδιών στο σχολείο • δεν υφίσταται παιδική εργασία • σημαντική απασχόληση αν και περιστασιακή 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας • Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών • Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας – Εποχικότητα & Μειωμένη επαγγελματική κινητικότητα • Υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού ενηλίκων • Εξαιρετικά Κακές Συνθήκες Στέγασης - διαμονή πολλών οικογενειών σε μία παράγκα δίχως βασικές ανέσεις • Απουσία γυναικολογικού ελέγχου • Αδιαφορία για θέματα ατομικής υγιεινής • δεν υπάρχει οργανωμένη Δημοτική κοινωνική υπηρεσία • αδυναμία πρόβλεψης μετακίνησης οικισμών από πλευράς Δήμου
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία • Μικρή πληθυσμιακή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. • 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταπατηθήσα περιοχή σε κυριότητα ιδιωτών • Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες παραδοσιακές επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων • Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού • Αύξηση χρήσης τοξικοεξαρτησιογόνων ουσιών

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

2.1.9.Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης συνοικισμών Δήμου Σπάρτης

Ο **Δήμος Σπάρτης** που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) και προέκυψε από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Σπάρτης](#), [Θεραπνών](#), [Μυστρά](#), [Οινούντος](#), [Πελλάνας](#), [Φάριδος](#) και της [Κοινότητας Καρυών](#). Η έκταση του νέου Δήμου είναι 1181,78 τ.χλμ. Έδρα του νέου δήμου ορίστηκε η [Σπάρτη](#) και ιστορική έδρα ο [Μυστράς](#).

Στο Δήμο Σπάρτης υπάρχουν 3 βασικοί οικισμοί – καταυλισμοί μέσα στη δομημένη περιοχή του Δήμου ΣΠΑΡΤΗΣ. Οι κάτοικοι του ενός εξ αυτών των οικισμών, διαμένουν τόσο σε σπίτια, όσο και σε συνθήκες καταυλισμού, σε πρόχειρες κατασκευές (καλύβες) κατασκευασμένες από τσίγκο, ξύλα και ελενίτ σε «γειτονιά» στις παρυφές του αστικού ιστού, στο δ.δ. Αμυκλών που χαρακτηρίζεται όμως ως υποβαθμισμένη περιοχή.

Στους άλλους δύο διακριτούς οικισμούς, στην περιοχή Ναού Ορθής Αρτέμιδος & Γέφυρα ΕΥΡΩΤΑ οι τσιγγάνικες οικογένειες μένουν τόσο σε σπίτια, όσο και σε συνθήκες καταυλισμού, σε πρόχειρες κατασκευές (καλύβες) κατασκευασμένες από τσίγκο, ξύλα και ελενίτ.

Ο πληθυσμός των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου Σπάρτης διαμορφώνεται σε 150 άτομα περίπου ενώ εκτιμάται από τα στοιχεία της αρμόδιας αντιδημαρχίας του Δήμου περίπου στα 500 άτομα, περιλαμβανομένου του συνόλου των μόνιμων διαβιούντων των εποχιακών και μετακινούμενων κατοίκων. Στην περιοχή επίσης, αναφέρεται ότι δεν έχει αναπτυχθεί η λειτουργία ΙαΚ.

▪ [Οικισμοί Δήμου Σπάρτης θέση ΝΑΟΣ ΟΡΘΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ](#)

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 58 άτομα.

Κατοικίες: 9

Ανδρες: 17

Γυναίκες: 16

Ενήλικες: 33

Ανήλικοι: 35

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 1 οικογένεια έχει ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου Σπάρτης εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 74% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 90% περίπου) και δηλώνουν ότι δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό της τάξης του 10%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται βορειοανατολικά και σε απόσταση 3,5 χλμ από το κέντρο της πόλης της Σπάρτης, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 2-3 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το σύνολό τους είναι παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 10% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιούν δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 10% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα από τις κολώνες της ΔΕΗ και το σύνολο έχουν πρόσβαση νερό. Οι περισσότερες κατοικίες ΔΕ διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης με αρκετές διαρροές και βλάβες και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο δεν υπάρχουν βόθροι σε ποσοστό 100%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός, περιοχή που πλημμυρίζει]

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό δεν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή των σκουπιδιών τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι Περιστασιακά εργαζόμενοι. Δηλώνεται ότι το 85% που εργάζονται, εργάζονται αλλά περιστασιακά. Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 88% διαθέτει ΑΦΜ. Η πλειονότητα (73%) υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μανάβικης ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι περισσότερες γυναίκες(93%) είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την α' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά δεν ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση(μέσος όρος φοίτησης η β' δημοτικού), δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στον οικισμό υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο, που όμως βρίσκεται σε σημαντική απόσταση.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Σπάρτης λειτουργεί το ΓΝ ΣΠΑΡΤΗΣ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμοί Δήμου Σπάρτης θέση Γέφυρα ΕΥΡΩΤΑ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 24 άτομα.

Κατοικίες: 5

Άνδρες: 10 Γυναίκες: 14

Ενήλικες: 9 Ανήλικοι: 15

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 1 οικογένεια έχει ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου Σπάρτης εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 74% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 90% περίπου) και δηλώνουν ότι δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό της τάξης του 10%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται βορειοανατολικά και σε απόσταση 3,5 χλμ από το κέντρο της πόλης της Σπάρτης, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 2-3 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών.

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το σύνολό τους είναι παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 10% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιών δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 10% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και το σύνολο έχουν πρόσβαση νερό, επίσης, το ρεύμα σε κάποιες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες, ή από τις κολώνες της ΔΕΗ. Οι

περισσότερες κατοικίες ΔΕ διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης με αρκετές διαρροές και βλάβες και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων που το διαμόρφωσαν οι ίδιοι. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο δεν υπάρχουν βόθροι σε ποσοστό 100%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός, περιοχή που πλημμυρίζει], αλλά δε μπορεί να γίνει παρέμβαση λόγω του τύπου αναφοράς και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του καταυλισμού.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν δεν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή των σκουπιδιών τους γίνεται περιστασιακά. Υφίσταται και χωματερή λόγω των υλικών που εναποθέτουν οι ίδιοι ανεξέλεγκτα.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι Περιστασιακά εργαζόμενοι, σε ποσοστό 60%. Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 100% διαθέτει ΑΦΜ και υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μανάβικης ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι γυναίκες είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την α' τάξη ενώ κανείς Ρομά δεν έχει ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά δεν ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση(μέσος όρος φοίτησης η α΄ δημοτικού), και φυσικά δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στον οικισμό δεν υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο, που όμως βρίσκεται σε σημαντική απόσταση.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαριθμητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Σπάρτης λειτουργεί το ΓΝ ΣΠΑΡΤΗΣ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως πρόνοιακά και αναπηρίας).

- [Οικισμοί Δήμου Σπάρτης δδ ΑΜΥΚΛΩΝ θέσεις ΚΑΤΟΥΝΑ, ΑΓ. ΓΙΩΡΓΗΣ, ΓΟΔΕΝΑ](#)

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 61 άτομα.

Κατοικίες: 10

Άνδρες: 27 Γυναίκες: 34

Ενήλικες: 26 Ανήλικοι: 35

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων (έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα), ενώ 6 οικογένειες

έχουν ιδιόκτητη κατοικία και οικόπεδο. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Δήμου Σπάρτης εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 60% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 60% περίπου) και δηλώνουν ότι δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό της τάξης του 10%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται νότια και σε απόσταση 6,5 χλμ από το κέντρο της πόλης της Σπάρτης, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και 2-3 δεκαετίες. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα καταλύματα βρίσκονται εντός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας σε ιδιόκτητα οικόπεδα και καταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών. Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το σύνολό τους είναι παραπήγματα. Ο χώρος ανήκει στους τσιγγάνους σε ποσοστό 60% όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατοικίες. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιών περιστασιακά δύο τρεις οικογένειες συνήθως συγγενικές. Υπάρχει ποσοστό 10% των κατοικιών που διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και το σύνολο έχουν πρόσβαση νερό, επίσης, το ρεύμα σε κάποιες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από γειτονικές, συγγενικές οικίες, ή από τις κολώνες της ΔΕΗ. Οι περισσότερες κατοικίες ΔΕ διαθέτουν εσωτερικό WC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης με αρκετές διαρροές και βλάβες και δίκτυο ηλεκτρισμού. Επίσης υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο

δεν υπάρχουν ούτε βόθροι σε ποσοστό 40%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός]

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή των σκουπιδιών τους γίνεται περιστασιακά.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι Περιστασιακά εργαζόμενοι. Δηλώνεται ότι το 85% που εργάζονται, εργάζονται αλλά περιστασιακά. Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 100% διαθέτει ΑΦΜ και υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μαναβικής ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση : οι γυναίκες είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την γ' τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά δεν ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση(μέσος όρος φοίτησης η δ' δημοτικού), δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στον οικισμό υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο, που όμως βρίσκεται σε σημαντική απόσταση.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο Σπάρτης λειτουργεί το ΓΝ ΣΠΑΡΤΗΣ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και ιατρεία ΙΚΑ.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους].

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως πρόνοιακά και αναπηρίας).

2.1.9.1. **Swot** ανάλυση Δήμου Σπάρτης

Οικισμοί δήμου Σπάρτης	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού • Ύπαρξη ΑΦΜ από τους Ρομά • Δυνατότητα μετακίνησης των παιδιών στο σχολείο • δεν υφίσταται παιδική εργασία • σημαντική απασχόληση αν και περιστασιακή 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας • Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών • Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας – Εποχικότητα & Μειωμένη επαγγελματική κινητικότητα • Υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού ενηλίκων • Εξαιρετικά Κακές Συνθήκες Στέγασης - διαμονή πολλών οικογενειών σε μία παράγκα δίχως βασικές ανέσεις • Απουσία γυναικολογικού ελέγχου • Αδιαφορία για θέματα ατομικής υγιεινής • αδυναμία πρόβλεψης παρεμβάσεων σε οικισμούς από πλευράς Δήμου
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία • Μικρή πληθυσμιακή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. • Ύπαρξη αδιάθετων πόρων από το δήμο 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταπατηθήσα περιοχή σε κυριότητα ιδιωτών • Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες παραδοσιακές επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων • Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού • Αύξηση χρήσης τοξικοεξαρτησιογόνων ουσιών • Σημαντική αύξηση κρουσμάτων βίας και εγκληματικών ενεργειών • Αύξηση του κοινωνικού αποκλεισμού λόγω της διαφυλεκτικής βίας που αναπτύσσεται έντονα τα τελευταία χρόνια.

2.1.10. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης οικισμών Δήμου Ευρώτα

Ο **Δήμος Ευρώτα** είναι δήμος [περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Έλους](#), [Κροκεών](#), [Σκάλας](#), [Νιάτων](#) και [Γερόνθρων](#). Η έκταση του νέου Δήμου είναι 654,3 τ.χλμ. Έδρα του δήμου ορίστηκε η [Σκάλα](#).

- [Οικισμοί Δήμου Ευρώτας θέση Βασιλοπόταμος Σκάλας](#)

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: **Καταγεγραμμένοι** 100 άτομα.

Κατοικίες: 24

Άνδρες: 46 Γυναίκες: 54

Ενήλικες: 39 Ανήλικοι: 61

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Βάση στοιχείων όμως της αρμόδιας υπηρεσίας του Δ. Ευρώτα ο πληθυσμός ανέρχεται σε 250 άτομα.

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων(έως 2500€ με μέσο ετήσιο εισόδημα). Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Οι Ρομά είναι Δημότες Δήμου Ευρώτα εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο σε ποσοστό 56% επί του συνόλου των διαβιούντων στην περιοχή.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά δήλωσή τους σε ποσοστό 60% περίπου) και δηλώνουν ότι δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Εμφανίζεται σε μικρό ποσοστό της τάξης του 10%.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση - Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά των οικισμών ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια, αλλά δεν παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής και ιδιαίτερη δραστηριοποίηση σε Τοπικό Σύλλογο Ρομά.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά βρίσκεται βορειοδυτικά και σε απόσταση 1,5 χλμ από το κέντρο της πόλης της Σκάλας, σε περιοχή(όχθες Βασιλοποτάμου) που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους εδώ και έξι χρόνια. Εκεί φτάνει κάποιος με τα πόδια ή με Ι.Χ. Τα καταλύματα(παραπήγματα – παράγκες) βρίσκονται εκτός οικισμού στα όρια της Δημοτικής ενότητας σεκαταπατηθέντα οικόπεδα ιδιωτών, αλλά και σε ιδιοκτησίες που έχουν από αυτούς μισθωθεί , καθώς και σε δημόσιες η δασικές η εκτάσεις που η νομή τους ανήκει στον κτηνοτροφικό συνεταιρισμό .

Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το σύνολό τους είναι παραπήγματα. Ο χώρος δεν ανήκει στους τσιγγάνους όπου έχουν κατασκευάσει αυθαίρετες επί το πλείστον κατασκευές. Σε ορισμένες κατοικίες συμβιών εποχικά δύο οικογένειες συνήθως συγγενικές. Ο οικισμός δε διαθέτει ηλεκτρικό ρεύμα και αποχέτευση. Το σύνολο έχουν πρόσβαση σε νερό, επίσης, το ρεύμα σε κάποιες περιπτώσεις εξασφαλίζεται από τις κολώνες της ΔΕΗ(ρευματοκλοπή). Οι περισσότερες κατοικίες δε διαθέτουν εγκατάσταση υγιεινήςWC. Όσον αφορά στη θέρμανση σχεδόν όλες οι κατοικίες έχουν ξυλόσομπες.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός είναι σε περιοχή κοντά σε ποτάμι. Το δίκτυο ύδρευσης που χρησιμοποιούν είναι του δήμου με έλεγχο της ποιότητας ύδατος σε μηνιαία βάση και καταναλώνεται και από άλλες κατοικίες του οικισμού. Επίσης δεν υπάρχει υποτυπώδες δίκτυο απορροής όμβριων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο δεν υπάρχουν βόθροι σε ποσοστό 100%. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις στην τεχνική υποδομή και προβλήματα που θέλουν βελτίωση [βιολογικός καθαρισμός, χλωματερή] αλλά δε μπορεί να γίνει παρέμβαση λόγω του τόπου αναφοράς και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του καταυλισμού. Παρά τις εδώ και χρόνια υποβληθείσες προτάσεις από πλευράς Δήμου αναφορικά από τις εκεί στεγαζόμενες οικογένειες σε πέντε έχει παραχωρηθεί οικόπεδο για χρήση σύμφωνα με το άρθρο 187 του Ν.3463/2006 και που οι ίδιοι δεν έχουν μεταφερθεί εστιάζοντας το πρόβλημα στην έλλειψη χρημάτων για την οικοδόμηση αυτών υπενθυμίζεται δε ότι η προθεσμία επιστροφής αυτών λήγει τον 6/2015, επτά οικογένειες είχαν ενταχθεί σε προγράμματα δανειοδότησης από το ΥΠΕΣ διαδικασία που δεν ολοκληρώθηκε λόγω της οικονομικής κρίσης, ταυτόχρονα ο Δήμος είχε προσπαθήσει την ανταλλαγή οικοπέδων με ιδιώτη καταθέτοντας αίτημα χρηματοδότησης στο αρμόδιο Υπουργείο γεγονός που δεν ολοκληρώθηκε διότι υπήρξαν έντονες αντιδράσεις και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι παρά την πρόταση του Τότε Δημάρχου δεν θέλησαν να ολοκληρώσουν, ο δήμος έκτοτε προσπάθησε μέσω του Ν.1734 άρθρο 13 περί παραχώρησης δασικών εκτάσεων να διεκδικήσει την παραχώρηση αυτής από τις αρμόδιες υπηρεσίες γεγονός που δεν ολοκληρώθηκε έως και σήμερα διότι δεν προβλέπεται στο συγκεκριμένο άρθρο η λέξη κατασκήνωση ΡΟΜΑ και παρά το γεγονός ότι οι προσπάθειες του Δήμου ήταν και σε επίπεδο παρέμβασης στο Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης με θετική εισήγηση του αρμοδίου υπηρεσιακού παράγοντα και που η διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε έως και σήμερα.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Σταθερή απασχόληση απαντάται στο 14% του ανδρικού πληθυσμού. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι Περιστασιακά εργαζόμενοι. Δηλώνεται ότι το 85% εργάζονται περιστασιακά. Οι γυναίκες στο σύνολό τους είναι άνεργες.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις όπου το 88% διαθέτει ΑΦΜ. Η πλειονότητα (73%) υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως πλανόδιοι μικροπωλητές μαναβικής ή εργάτες σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. Τέλος κάποιοι είναι μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. Οι περισσότεροι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση. Δεν εργάζονται στα αγροκτήματα παρά το γεγονός ότι η περιοχή παρουσιάζει μεγάλη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό για τη συγκομιδή αγροτικών προϊόντων και εκτέλεση χειρωνακτικών εργασιών.

Γυναικεία Απασχόληση : οι περισσότερες γυναίκες(95%) είναι άνεργες και δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση απασχόλησης.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη αγροτική εργασία κατά κύριο λόγο , στην ανάπτυξη μέσα από δραστηριότητα εκπαίδευσης ΚΟΙΣΕΠ με ενασχόληση αυτών για την κατασκευή παραδοσιακών καλαθιών με καλάμι της περιοχής, με προγράμματα στήριξης του ΟΑΕΔ, επιδότησης εργοσήμου, με προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης σε ευπαθείς ομάδες..

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο όρο φοίτησης στο Δημοτικό σχολείο την α΄ τάξη ενώ ελάχιστοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την δημοτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συχνά ένα χρόνο μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα. Σχεδόν στο σύνολο τους οι Ρομά απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση, η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών αλλά και η αδιαφορία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά δεν ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση(μέσος όρος φοίτησης η β΄ δημοτικού), δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στον οικισμό υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο, που όμως βρίσκεται σε απόσταση.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: δεν υφίσταται οργανωμένο πρόγραμμα από θεσμικούς φορείς.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαριθμητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας, αλλά θεωρούν πρόβλημα την απόσταση από το νοσοκομείο. Στο Δήμο λειτουργεί το ΚΥ ΒΛΑΧΙΩΤΗ όπου μπορούν να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε αυτό και Αγροτικό ιατρείο στη Σκάλα.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον προβληματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική με συχνά κρούσματα ηπατίτιδας. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Γενικώς στον πληθυσμό παρουσιάζονται καρδιολογικά νοσήματα και ασθένειες νευρολογικής φύσεως. Ειδικά τα παιδιά, δεν φροντίζουν το στόμα τους και τα περισσότερα έχουν χαλασμένα δόντια.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ, ούτε μαστογραφία, παρά μόνο εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας. Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά των οικισμών, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης [σύμφωνα με τα λεγόμενά τους]. Προγράμματα εκτελούνται ετησίως από τους αρμόδιους υγειονομικούς φορείς αλλά δεν μπορούν να έχουν επιτυχή έκβαση εάν δεν αντιμετωπισθούν συνολικά.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται η Πρόνοια κατά 25%. Υπάρχει ένα ποσοστό 30% που έχει ασφάλιση ΙΚΑ, αλλά πρόκειται κυρίως για ανέργους ηλικίας 19-29 ετών, οι οποίοι βάσει νόμου καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από το ΙΚΑ μέσω κάρτας ανεργίας ΟΑΕΔ. Υπάρχει ένα 10% το οποίο είναι ασφαλισμένο στον ΟΓΑ αλλά είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν και καλύπτουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κάθε χρόνο. Απομένει ένα αρκετά μεγάλο

ποσοστό που περιλαμβάνει τους ανασφάλιστους και τις αδιευκρίνιστες περιπτώσεις.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

2.1.10.1. **Swot ανάλυση Δήμου Ευρώτα**

Οικισμοί δήμου Ευρώτα	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού • Ύπαρξη ΑΦΜ από τους Ρομά • Δυνατότητα μετακίνησης των παιδιών στο σχολείο • δεν υφίσταται παιδική εργασία • σημαντική απασχόληση αν και περιστασιακή 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας • Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών • Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας – Εποχικότητα & Μειωμένη επαγγελματική κινητικότητα • Υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού ενηλίκων • Εξαιρετικά Κακές Συνθήκες Στέγασης - διαμονή πολλών οικογενειών σε μία παράγκα δίχως βασικές ανέσεις • Απουσία γυναικολογικού ελέγχου • Αδιαφορία για θέματα ατομικής υγιεινής • αδυναμία πρόβλεψης παρεμβάσεων σε οικισμούς από πλευράς Δήμου <ul style="list-style-type: none"> • Λόγω του Νομοθετικού Πλαισίου που και δυσκολεύει την διευθέτηση των ζητημάτων γεγονός που αποδεικνύεται από τις αποτυχημένες προσπάθειες του Δήμου για την διευκόλυνση τους και την εγκατάστασή τους αλλά και την ένταξή τους χωρίς την εγκατάλειψη των πολιτιστικών τους βιωμάτων με στόχο την καλυτέρευση των συνθηκών διαβίωσης αλλά και την μείωση της παραβατικότητας
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία • Μικρή πληθυσμιακή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. • Προγραμματισμός χωροθέτησης νέου οικισμού στη βάση σχεδίου από το Δήμο Ευρώτα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταπατηθήσα περιοχή σε κυριότητα ιδιωτών • Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες παραδοσιακές επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων • Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού • Αύξηση χρήσης τοξικοεξαρτησιογόνων ουσιών • Ανεξέλεγκτη απόρριψη σκουπιδιών στα ποτάμια – Ευρώτας, Βασιλοπόταμος • συνθήκες διαβίωσης δίπλα στα ποτάμια

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

2.1.11. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης συνοικισμών Δήμου Καλαμάτας

Ο **Δήμος Καλαμάτας** που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) και προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Άριος](#), [Αρφαρών](#), [Θουρίας](#) και [Καλαμάτας \(πρόγραμμα Καποδίστριας\)](#). Η έκταση του νέου Δήμου είναι 440,3 τ.χλμ. Έδρα του δήμου ορίστηκε η [Καλαμάτα](#).

Στον Δήμο Καλαμάτας σε γειτονιές του πολεοδομικού συγκροτήματος της Καλαμάτας υπάρχουν 4-5 οικισμοί Ρομά που βρίσκονται στις περιοχές Αγίας Τριάδας, Αγ. Τριάδα Γήπεδο, Ρωμανού, Παλιάμπελα, Βρυώνη. Οι οικισμοί αυτοί αποτελούν την περιοχή εξυπηρέτησης του Δήμου Καλαμάτας. Οι προαναφερόμενες περιοχές είναι οικισμοί εκτός από αυτούς των Αρφαρών, του Αριοχωρίου, του Άρεως, στο Πλατύ, των Ασπρουλίων, της Μπιρμπίτας, των Σπερχογείων και του Αγ. Φλώρου, οι οποίοι παρουσιάζουν στοιχεία οικισμού-καταυλισμού στα αντίστοιχα χωριά.

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά: Το σύνολο τους περιοδικά μπορεί να ξεπερνά τα 1500 άτομα. Εγγεγραμμένα είναι 933 άτομα.

Οικογένειες : 194	Κατοικίες : 202
Άνδρες : 178	Γυναίκες : 235
Ενήλικες: 413	Ανήλικοι: 520

Κινητικότητα Πληθυσμού: Ο μετακινούμενος πληθυσμός στα διοικητικά όρια του Δήμου Καλαμάτας είναι περίπου 200 άτομα και αφορά

μετακινούμενους για αναζήτηση εργασίας. Οι ρομά διαβιούν στην περιοχή εδώ και 3 δεκαετίες περίπου στα σημεία αναφοράς.

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
Οικισμοί/συνοικισμοί Αγίας Τριάδας, Παλιάμπελα-Γήπεδο,
Βρυώνη

▪ **Οικισμός Αγ. Τριάδα**

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά: Το σύνολο τους περιοδικά μπορεί να ξεπερνά τα 400 άτομα. Εγγεγραμμένα είναι 309 άτομα.

Οικογένειες : 75	Κατοικίες : 75
Άνδρες : 172	Γυναίκες :137
Ενήλικες: 152	Ανήλικοι: 157

▪ **Οικισμός Αγ. Τριάδα Γήπεδο**

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά: Το σύνολο τους περιοδικά μπορεί να ξεπερνά τα 50 άτομα. Εγγεγραμμένα είναι 30 άτομα.

Οικογένειες : 7	Κατοικίες : 7
Άνδρες : 16	Γυναίκες :14
Ενήλικες: 15	Ανήλικοι: 15

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο πληθυσμό που διαβιεί στην περιοχή πάνω από 25 έτη.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων(έως 2.500€).

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι περισσότεροι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Καλαμάτας σε ποσοστό 90% και οι υπόλοιποι σε άλλους δήμους.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται

χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες. Όμως σύμφωνα με δηλώσεις των ιδίων των ρομά αισθάνονται κοινωνικά αποκλεισμένοι.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα μεταξύ συζύγων-συντρόφων και από τους γονείς προς τα παιδιά.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά του οικισμού ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Οι οικισμοί βρίσκονται στο ευρύτερο αστικό κέντρο του Δήμου Καλαμάτας στα βορειοδυτικά της πόλεως.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, το σύνολό τους είναι παραπήγματα πρόχειρες κατασκευές με τσίγκο, πλαστικό και ξύλα σε μη ιδιόκτητα οικόπεδα, αλλά σε περιοχή του δήμου.

Δίκτυα υποδομών: Ενσωματωμένα στο δίκτυο του Δήμου Καλαμάτας. Ύδρευση έχει το 29% των κατοικιών, αντίστοιχα αποχέτευση σε βόθρους αυτοσχέδιους έχουν το 29%, πρόσβαση σε ηλεκτρισμό υπάρχει στο 12% των κατοικιών και συχνά υφίσταται ρευματοκλοπή.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας στο μεγαλύτερο ποσοστό των οικισμών(50%) και από το υπόλοιπο πλήθος όσοι εργάζονται είναι σε περιστασιακή απασχόληση.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση (71%).

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Στους περισσότερους των ρομά ελάχιστοι εργάζονται ως δημοτικοί υπάλληλοι ή απασχολούνται κατά διαστήματα στις υπηρεσίες του Δήμου (καθαριότητας το2%) ή εργάζονται περιστασιακά ως εργάτες σε κάθε είδος εργασία. Αρκετοί απασχολούνται περιστασιακά με το πλανόδιο εμπόριο παντός τύπου. Κάποιοι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση: Στους περισσότερους συνοικισμούς, οι οποίοι δεν έχουν ενσωματωθεί στον κοινωνικό ιστό, δηλώνου αρκετές ρομά (17%) απασχόληση περιστασιακή

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, με μέσο επίπεδο φοίτησης τη Β' δημοτικού, ενώ πολλοί λίγοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Σε ό,τι αφορά την προσχολική αγωγή, αρκετοί Ρομά δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στον Βρεφονηπιακό Σταθμό ή στον Παιδικό Σταθμό. Επίσης, όταν φθάσουν σε ηλικία κατάλληλη για την είσοδό τους στο νηπιαγωγείο, συχνά τα εγγράφουν αρχικά και σταδιακά τα αποσύρουν από το εκπαιδευτικό σύστημα. Η συνηθέστερη αιτιολόγηση αποτελεί η απόσταση του τόπου διαμονής τους από το νηπιαγωγείο και οι εργασίες της οικογένειας.

Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συνήθως μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά ελληνικά. Σχεδόν στο σύνολο τους οι τσιγγανόπαιδες απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση και η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών, η παιδική εργασία, οι γάμοι σε πολύ μικρή ηλικία (κυρίως τα κορίτσια) αλλά και η αδιαφορία. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά που ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με μέσο επίπεδο την Γ' τάξη δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση. Δύο μόνο αγόρια από όλο τον συνοικισμό έχουν κατορθώσει να εγγραφούν σε Λύκειο της περιοχής.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Υπάρχει Βρεφονηπιακός Σταθμός, Παιδικός Σταθμός, Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο, γυμνάσιο και Λύκειο. Τα κτίρια του Δημοτικού και Νηπιαγωγείου βρίσκονται σε αστική περιοχή και τα παιδιά που πηγαίνουν περπατώντας, χρειάζεται να περάσουν τον κεντρικό δημόσιο δρόμο απ' όπου διέρχονται αυτοκίνητα και λεωφορεία. Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά των οικισμών δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης στις Υπηρεσίες Υγείας.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Η κατάσταση στους οικισμούς εντός του αστικού κέντρου Καλαμάτας είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση από πιο αποκεντρωμένους οικισμούς, παρόλα αυτά οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται το ΙΚΑ και η Πρόνοια.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: Πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ.

▪ Οικισμός Παναγάκια

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 57 άτομα

Οικογένειες : 15 Κατοικίες : 16

Άνδρες : 12 Γυναίκες : 15

Ενήλικες: 22 Ανήλικοι: 35

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Παρουσιάζονται έξι (6) οικογένειες που είναι δικαιούχοι της Τράπεζας Τροφίμων του Δήμου. Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε αγροτικές εργασίες και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά στη θέση Παναγάκια βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του Δήμου, σε απόσταση 2 χλμ από το κέντρο του, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους.

Τύπος Κατοικιών: Στον οικισμό Παναγάκια οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται δύο φορές την εβδομάδα.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαρίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίτερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων.

4 .ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από οκτώ (8) ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: δεκαεννέα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού και μαθητικής διαρροής.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δεκαεννέα παιδιά (19) στο Δημοτικό.

5 .ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα του Δήμου Καλαμάτας λειτουργεί Γραφείο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

▪ Οικισμός Άρις – Ρίνα Ασπρόχωμα – Κάτω Καλάμι

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 52 άτομα

Οικογένειες : 12 Κατοικίες : 12

Άνδρες : 10 Γυναίκες : 12

Ενήλικες: 22 Ανήλικοι: 30

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε αγροτικές εργασίες και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Στη θέση Άρις υπάρχουν 3 κατοικίες, στη θέση αποστραγγιστικού χάνδακα Ρίνα Ασπροχώματος 4 κατοικίες και στο Κάτω Καλάμι 5 κατοικίες με αντίστοιχες οικογένειες.

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Οι οικισμοί Ρομά στις αναφερόμενες θέσεις βρίσκονται στο βόρειο τμήμα του δήμου, σε απόσταση 9 χλμ από το κέντρο του, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους.

Τύπος Κατοικιών: Στους οικισμούς οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται δύο φορές την εβδομάδα.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωνικού έργου του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίτερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από οκτώ (8) ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Ελάχιστα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού και μαθητικής διαρροής.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό Κάτω Καλάμι είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δέκα παιδιά (10) στο Δημοτικό, και ένα (1) στο Γυμνάσιο. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου στον οικισμό. Αντίστοιχα στο Ασπρόχωμα φοιτούν 3 παιδιά στο δημοτικό σχολείο.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα του Δήμου Καλαμάτας λειτουργεί Γραφείο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

- Οικισμοί Δημοτικής Ενότητας Αρφαρών Ασπρούλια- Αγ. Κωνσταντίνος- Αριοχώρι - Πλατύ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πλατύ

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 63 άτομα

Οικογένειες : 13 Κατοικίες : 13

Άνδρες : 13 Γυναίκες : 13

Ενήλικες: 26 Ανήλικοι: 37

Ασπρούλια

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 52 άτομα

Οικογένειες : 12 Κατοικίες : 12

Άνδρες : 9 Γυναίκες : 13

Ενήλικες: 22 Ανήλικοι: 30

Αριοχώρι

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 107 άτομα

Οικογένειες : 22 Κατοικίες : 20

Άνδρες : 20 Γυναίκες : 22

Ενήλικες: 42 Ανήλικοι: 65

Αγ. Κωνσταντίνος Αρφαρών

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 17 άτομα

Οικογένειες : 3 Κατοικίες : 3

Άνδρες : 3 Γυναίκες : 3

Ενήλικες: 6 Ανήλικοι: 11

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα περίξ των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται από τους φορείς του δημοσίου ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε αγροτικές εργασίες και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Στη θέση Πλατύ υπάρχουν 13 κατοικίες, στη θέση Ασπρούλια 12 κατοικίες στο Αριοχώρι 20 κατοικίες και στον Αγ. Κων/νο Αρφαρών 4 κατοικίες με αντίστοιχες οικογένειες.

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Οι οικισμοί Ρομά στις αναφερόμενες θέσεις βρίσκονται στο βόρειο τμήμα του δήμου, σε απόσταση 15 χλμ περίπου από το κέντρο του, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους την τελευταία δεκαετία κυρίως.

Τύπος Κατοικιών: Στους οικισμούς οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα. Υφίσταται σημαντική ιδιοκτησία γης (οικόπεδα) σε ποσοστό 30% στα οποία έχουν κατασκευάσει τις κατοικίες (αυθαίρετες)

Δίκτυα υποδομών: Οι οικισμοί δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται δύο φορές την εβδομάδα.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή

απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από 15 ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι στ' δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Αρκετά παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού και μαθητικής διαρροής.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στους οικισμούς είναι εγγεγραμμένα τρία (3) νήπια στο νηπιαγωγείο και τριάντα πέντε παιδιά (35) στο Δημοτικό, και τέσσερα (4) στο Γυμνάσιο. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου σε κάθε οικισμό.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα Αρφαρών του Δήμου Καλαμάτας λειτουργεί τοπικό Ιατρείο.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία:πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμός Μπιρμπίτα

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 58 άτομα

Οικογένειες : 15 Κατοικίες : 13

Άνδρες : 15 Γυναίκες :13

Ενήλικες: 28 Ανήλικοι: 30

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό που «μπήκαν» στον οικισμό εδώ και 5ετία με το πρόγραμμα μετεγκατάστασης ρομά.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε αγροτικές εργασίες και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Οι οικισμοί Ρομά στις αναφερόμενες θέσεις βρίσκονται στο δυτικό τμήμα του δήμου, σε απόσταση 6 χλμ από το κέντρο του, σε περιοχή που επιλέχτηκε από το κράτος και από τους ίδιους τους Τσιγγάνους.

Τύπος Κατοικιών: Στους οικισμούς οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται δύο φορές την εβδομάδα.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από οκτώ (8) ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Ελάχιστα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού και μαθητικής διαρροής.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό Μπιρμπίτα είναι εγγεγραμμένα τρία μόνο παιδιά (3) στο Δημοτικό. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω οικονομικής αδυναμίας και μεταφοράς στο σχολείο μια ανυπαρξίας Δημοτικού σχολείου στον οικισμό.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην περιοχή ΜΠΙΡΜΠΙΤΑ του Δήμου Καλαμάτας δε λειτουργεί Γραφείο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως πρόνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμός Χαλίκι Σπερχόγεια

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 47 άτομα

Οικογένειες : 12 Κατοικίες : 11

Άνδρες : 11
Ενήλικες: 23

Γυναίκες :12
Ανήλικοι: 25

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε αγροτικές εργασίες και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά στις αναφερόμενες θέσεις βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του δήμου, σε απόσταση 5 χλμ από το κέντρο του, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους, εδώ και 10 έτη περίπου, και υφίσταται ιδιοκτησία επί της γης (οικόπεδα).

Τύπος Κατοικιών: Στους οικισμούς οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται δύο φορές την εβδομάδα.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από λίγους ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Ελάχιστα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού και μαθητικής διαρροής.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δέκα παιδιά (10) στο Δημοτικό. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου στον οικισμό.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα του Δήμου Καλαμάτας λειτουργεί Γραφείο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως πρόνοιακά και αναπηρίας).

2.1.11.1 Swot ανάλυση οικισμών Δήμου Καλαμάτας

Οικισμοί Αρφαρών, Αριοχωρίου& Πλατύ, Ασπρουλίων, Μπιρμίτα, Σπερχογείων κλπ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Υπαρξη ιδιοκτησίας γης σε ποσοστό περίπου 50%. • Ικανοποιητικές συνθήκες στέγασης και αποδεκτό οικιστικό περιβάλλον • Συμμετοχή στην άσκηση των εκλογικών δικαιωμάτων. • Αστικοδημοτική τακτοποίηση της πλειονότητας του πληθυσμού. • Ευκολία πρόσβασης του πληθυσμού στο Σύστημα Υγείας και τις αντίστοιχες δομές. • Μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού διαθέτει υγειονομική περίθαλψη. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αρνητικά στερεότυπα και προκαταλήψεις εναντίον των Ρομά • Η οικονομική κατάσταση του πληθυσμού χαρακτηρίζεται χαμηλή στο όριο της εξαθλίωσης. • Έντονο το φαινόμενο της παιδικής επαιτείας και εκμετάλλευσης. • Έντονο το φαινόμενο της γυναικείας εκμετάλλευσης- πορνείας. • Το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού εισοδηματικά εξαρτάται από τα επιδόματα. • Περιοδική εργασία και φαινόμενα παραεμπορίου. • Μεγάλο τμήμα του πληθυσμού είναι αναλφάβητο και έντονο φαινόμενο μαθητικής διαρροής. • Πρόβλημα στην πρόληψη και φροντίδα σε θέματα υγιεινής και προσωπικής φροντίδας. • Πρόβλημα ψυχικών διαταραχών στις γυναίκες Ρομά και πρόβλημα αλκοολισμού, ναρκωτικών στους άντρες Ρομά.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση πόρων από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. • Η αυξανόμενη μεταστροφή του τρόπου ζωής σημαντικού τμήματος του πληθυσμού, καθώς δεν αποτελούν πλέον μετακινούμενη ομάδα πληθυσμού, δημιουργεί ευκαιρίες κοινωνικής ενσωμάτωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα αρνητικά στοιχεία που αφορούν στη φοίτηση και τη μαθητική διαρροή, διαιωνίζουν φαινόμενα δυσκολίας κοινωνικής ενσωμάτωσης των Ρομά αλλά και αρνητικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων εναντίον τους. • Η διεύρυνση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων οδηγεί σε παραβατικές συμπεριφορές (εμπόριο ναρκωτικών, παραεμπόριο προϊόντων, γυναικεία εκμετάλλευση)

Συνοικισμοί Πολεοδομικού συγκροτήματος Δ. Καλαμάτας

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Οι βασικές υποδομές είναι σε ικανοποιητική κατάσταση. • Ικανοποιητικές συνθήκες στέγασης και αποδεκτό οικιστικό περιβάλλον • Συμμετοχή στην άσκηση των εκλογικών δικαιωμάτων. • Αστικοδημοτική τακτοποίηση της πλειονότητας του πληθυσμού. • Ευκολία πρόσβασης του πληθυσμού στο Σύστημα Υγείας και τις αντίστοιχες δομές. • Μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού διαθέτει υγειονομική περίθαλψη. • Ύπαρξη ΑΦΜ από τους Ρομά • Ύπαρξη Δημοτικών και νηπιαγωγείων σε μικρή απόσταση από τους οικισμούς • Χαμηλή Μαθητική Διαρροή 	<ul style="list-style-type: none"> • Αρνητικά στερεότυπα και προκαταλήψεις εναντίον των Ρομά • Η οικονομική κατάσταση του πληθυσμού χαρακτηρίζεται μέτρια. • Έντονο το φαινόμενο της παιδικής επαιτείας και εκμετάλλευσης. • Έντονο το φαινόμενο της γυναικείας εκμετάλλευσης. • Το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού εισοδηματικά εξαρτάται από τα επιδόματα. • Περιοδική εργασία και φαινόμενα παραεμπορίου. • Μεγάλο τμήμα του πληθυσμού είναι αναλφάβητο και έντονο φαινόμενο μαθητικής διαρροής. • Πρόβλημα στην πρόληψη και φροντίδα σε θέματα υγιεινής και προσωπικής φροντίδας. • Πρόβλημα ψυχικών διαταραχών στις γυναίκες Ρομά και πρόβλημα αλκοολισμού, ναρκωτικών στους άντρες Ρομά.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση πόρων από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. • Η αυξανόμενη μεταστροφή του τρόπου ζωής σημαντικού τμήματος του πληθυσμού, καθώς δεν αποτελούν πλέον μετακινούμενη ομάδα πληθυσμού, δημιουργεί ευκαιρίες κοινωνικής ενσωμάτωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα αρνητικά στοιχεία που αφορούν στη φοίτηση και τη μαθητική διαρροή, διαιωνίζουν φαινόμενα δυσκολίας κοινωνικής ενσωμάτωσης των Ρομά αλλά και αρνητικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων εναντίον τους. • Η διεύρυνση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων οδηγεί σε παραβατικές συμπεριφορές (εμπόριο ναρκωτικών, παραεμπόριο προϊόντων, γυναικεία εκμετάλλευση)

2.1.12. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης συνοικισμών Δήμου Μεσσήνης

Ο **Δήμος Μεσσήνης** είναι δήμος [περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Αιπείας](#), [Ανδρούσας](#), [Αριστομένους](#), [Βουφράδων](#),

[Ιθώμης](#), [Μεσσήνης](#), [Πεταλιδίου](#) και την [κοινότητα Τρικόρφου](#). Η έκταση του νέου Δήμου είναι 563,7 τ.χλμ. Έδρα του δήμου ορίστηκε η [Μεσσήνη](#).

Στον Δήμο Μεσσήνης σε γειτονιές του πολεοδομικού συγκροτήματος της πόλης υπάρχουν 2-3 συνοικισμοί Ρομά που βρίσκονται στις περιοχές Αβέρωφ, Γέφυρα Πάμισου. Οι οικισμοί αυτοί αποτελούν την περιοχή εξυπηρέτησης του Δήμου Μεσσήνης. Οι προαναφερόμενες περιοχές είναι οικισμοί εκτός από αυτούς των Αβραμίου, της Ανάληψης, της Μάδαινας, του Μαυροματίου, της Πιλαλίστρας, του Καρτερολίου και της Βαλύρας, οι οποίοι παρουσιάζουν στοιχεία οικισμού-καταυλισμού στα αντίστοιχα χωριά – τοπικές δημοτικές κοινότητες.

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά: Το σύνολο τους περιοδικά μπορεί να ξεπερνά τα 1000 άτομα. Εγγεγραμμένα είναι περίπου 650 άτομα.

Οικογένειες : 100	Κατοικίες : 160
Άνδρες : 178	Γυναίκες : 235
Ενήλικες : 413	Ανήλικοι : 237

Κινητικότητα Πληθυσμού: Ο μετακινούμενος πληθυσμός είναι περίπου 135 άτομα και αφορά μετακινούμενους για αναζήτηση εργασίας.

- [Οικισμοί/συνοικισμοί οδού Αβέρωφ και Παλαιού Συσκευαστηρίου Θωμόπουλου, Γυμνάσιο Μεσσήνης](#)

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 250 άτομα

Οικογένειες : 24	Κατοικίες : 30
Άνδρες : 27	Γυναίκες : 23
Ενήλικες : 100	Ανήλικοι : 150

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων(έως 2.500€).

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι περισσότεροι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Μεσσήνης.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα μεταξύ συζύγων-συντρόφων και από τους γονείς προς τα παιδιά.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά του οικισμού ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός βρίσκεται στο αστικό κέντρο του Δήμου Μεσσήνης.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά στις κατοικίες, σημαντικό ποσοστό (35%) είναι ιδιόκτητα οικόπεδα και σπίτια, τα οποία έχουν αγορασθεί με τη συνδρομή τσιγγάνικων δανείων.

Δίκτυα υποδομών: Ενσωματωμένα στο δίκτυο του Δήμου Μεσσήνης. Δεν υφίσταται σύνδεση με τη ΔΕΗ λόγω αυθαίρετων κτισμάτων, κρουσμάτων ρευματοκλοπής.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας στο μεγαλύτερο ποσοστό των οικισμών.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Στους περισσότερους οικισμούς, οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί στον κοινωνικό

ιστό, αρκετοί εργάζονται ως δημοτικοί υπάλληλοι ή απασχολούνται κατά διαστήματα στις υπηρεσίες του Δήμου (καθαριότητας, ύδρευσης) ή εργάζονται περιστασιακά ως εργάτες σε κάθε είδος εργασία. Κάποιοι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση: Στους περισσότερους συνοικισμούς, οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί στον κοινωνικό ιστό, αρκετοί εργάζονται ως δημοτικοί υπάλληλοι ή απασχολούνται κατά διαστήματα στις υπηρεσίες του Δήμου (καθαριότητας, ύδρευσης).

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, ενώ πολλοί λίγοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Σε ό,τι αφορά την προσχολική αγωγή, αρκετοί Ρομά δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στον Βρεφονηπιακό Σταθμό ή στον Παιδικό Σταθμό. Επίσης, όταν φθάσουν σε ηλικία κατάλληλη για την είσοδό τους στο νηπιαγωγείο, συχνά τα εγγράφουν αρχικά και σταδιακά τα αποσύρουν από το εκπαιδευτικό σύστημα. Η συνηθέστερη αιτιολόγηση αποτελεί η απόσταση του τόπου διαμονής τους από το νηπιαγωγείο και οι εργασίες της οικογένειας. Στον αναφερόμενο τόπο το νηπιαγωγείο είναι σε πολύ μικρή απόσταση.

Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συνήθως μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά ελληνικά. Σχεδόν στο σύνολο τους οι τσιγγανόπαιδες απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση και η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών, η παιδική εργασία, οι γάμοι σε πολύ μικρή ηλικία (κυρίως τα κορίτσια) αλλά και η αδιαφορία. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά που ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση. Δύο μόνο αγόρια από όλο τον συνοικισμό έχουν κατορθώσει να εγγραφούν σε Λύκειο της περιοχής .

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Υπάρχει Βρεφονηπιακός Σταθμός, Παιδικός Σταθμός, Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο, γυμνάσιο και Λύκειο. Τα κτίρια του Δημοτικού και Νηπιαγωγείου βρίσκονται σε αστική περιοχή

και τα παιδιά που πηγαίνουν περπατώντας, χρειάζεται να περάσουν τον κεντρικό δημόσιο δρόμο απ' όπου διέρχονται αυτοκίνητα και λεωφορεία. Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά των οικισμών δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης στις Υπηρεσίες Υγείας, εκτός από τα περιστατικά που πρέπει να παραπεμφθούν στο Νοσοκομείο Καλαμάτας.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Η κατάσταση στους οικισμούς εντός του αστικού κέντρου Μεσσήνης είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση από πιο αποκεντρωμένους οικισμούς, παρόλα αυτά οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται το ΙΚΑ και η Πρόνοια.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: Πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ.

▪ **Καταυλισμός στη Γέφυρα Πάμισου Ποταμού**

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 33 άτομα

Οικογένειες : 8 Κατοικίες : 6

Άνδρες : 2 Γυναίκες : 7

Ενήλικες: 9 Ανήλικοι: 24

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων(έως 2.500€).

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι περισσότεροι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Μεσσήνης.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα μεταξύ συζύγων-συντρόφων και από τους γονείς προς τα παιδιά.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση - Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά του οικισμού ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο καταυλισμός βρίσκεται στην όχθη του Πάμισου ποταμού στην είσοδο από Καλαμάτα.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά τα παραπήγματα είναι στην όχθη του ποταμού σε καταπατηθήσα δημόσια έκταση και στο παρακείμενο δρόμο.

Δίκτυα υποδομών: Δεν υφίσταται σύνδεση με δίκτυα εκτός μιας παροχής νερού.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας στο μεγαλύτερο ποσοστό των οικισμών.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Στους περισσότερους οικισμούς, οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί στον κοινωνικό ιστό, αρκετοί εργάζονται ως δημοτικοί υπάλληλοι ή απασχολούνται κατά διαστήματα στις υπηρεσίες του Δήμου (καθαριότητας, ύδρευσης) ή εργάζονται περιστασιακά ως εργάτες σε κάθε είδος εργασία. Κάποιοι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.

Γυναικεία Απασχόληση: Στον καταυλισμό, ελάχιστες γυναίκες απασχολούνται.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, ενώ πολλοί λίγοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Σε ό,τι αφορά την προσχολική αγωγή, αρκετοί Ρομά δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στον Βρεφονηπιακό Σταθμό ή στον Παιδικό Σταθμό. Επίσης, όταν φθάσουν σε ηλικία κατάλληλη για την είσοδό τους στο νηπιαγωγείο, συχνά τα εγγράφουν αρχικά και σταδιακά τα αποσύρουν από το εκπαιδευτικό σύστημα. Η συνηθέστερη αιτιολόγηση αποτελεί η απόσταση του τόπου διαμονής τους από το νηπιαγωγείο και οι εργασίες της οικογένειας. Στον αναφερόμενο τόπο το νηπιαγωγείο είναι σε μεγάλη απόσταση.

Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συνήθως μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά ελληνικά. Σχεδόν στο σύνολο τους οι τσιγγανόπαιδες απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση και η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών, η παιδική εργασία, οι γάμοι σε πολύ μικρή ηλικία (κυρίως τα κορίτσια) αλλά και η αδιαφορία. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά που ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση. Δύο μόνο αγόρια από όλο τον συνολικό αριθμό έχουν κατορθώσει να εγγραφούν σε Λύκειο της περιοχής .

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Υπάρχει Βρεφονηπιακός Σταθμός, Παιδικός Σταθμός, Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο, γυμνάσιο και Λύκειο. Τα κτίρια του Δημοτικού και Νηπιαγωγείου βρίσκονται σε αστική περιοχή

και τα παιδιά που πηγαίνουν περπατώντας, χρειάζεται να περάσουν τον κεντρικό δημόσιο δρόμο απ' όπου διέρχονται αυτοκίνητα και λεωφορεία. Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαβητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά των οικισμών δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης στις Υπηρεσίες Υγείας, εκτός από τα περιστατικά που πρέπει να παραπεμφθούν στο Νοσοκομείο Καλαμάτας.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Η κατάσταση στους οικισμούς εντός του αστικού κέντρου Μεσσήνης είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση από πιο αποκεντρωμένους οικισμούς, παρόλα αυτά οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται το ΙΚΑ και η Πρόνοια.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: Πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ.

▪ Οικισμός Αγ. Νικολάου

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 45 άτομα

Οικογένειες : 8

Κατοικίες : 6

Άνδρες : 17
Ενήλικες: 19

Γυναίκες :23
Ανήλικοι: 26

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων(έως 2.500€).

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά. Οι περισσότεροι Ρομά των οικισμών είναι Δημότες Μεσσήνης.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Ενδοοικογενειακή Βία: Αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα μεταξύ συζύγων-συντρόφων και από τους γονείς προς τα παιδιά.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση - Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά του οικισμού ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα με συνέπεια.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο καταυλισμός βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του δήμου σε απόσταση 1 χλμ από το κέντρο.

Τύπος Κατοικιών: Σε ότι αφορά τα σπίτια έχουν αποκτηθεί με τη δανειοδότηση των τσιγγάνων σε ιδιόκτητη γη.

Δίκτυα υποδομών: Δεν υφίσταται σύνδεση με δίκτυα εκτός μιας παροχής νερού.

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας στο μεγαλύτερο ποσοστό των οικισμών.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Στους περισσότερους οικισμούς, οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί στον κοινωνικό

ιστό, αρκετοί εργάζονται ως δημοτικοί υπάλληλοι ή απασχολούνται κατά διαστήματα στις υπηρεσίες του Δήμου (καθαριότητας) ή εργάζονται περιστασιακά ως εργάτες σε κάθε είδος εργασία. Κάποιοι συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση. Αρκετοί εργάζονται στο πλανόδιο εμπόριο.

Γυναικεία Απασχόληση: Στον οικισμό, 2 μόνο γυναίκες απασχολούνται.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού, ενώ πολλοί λίγοι Ρομά έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Μαθητική Διαρροή: Σε ό,τι αφορά την προσχολική αγωγή, αρκετοί Ρομά δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στον Βρεφονηπιακό Σταθμό ή στον Παιδικό Σταθμό. Επίσης, όταν φθάσουν σε ηλικία κατάλληλη για την είσοδό τους στο νηπιαγωγείο, συχνά τα εγγράφουν αρχικά και σταδιακά τα αποσύρουν από το εκπαιδευτικό σύστημα. Η συνηθέστερη αιτιολόγηση αποτελεί η απόσταση του τόπου διαμονής τους από το νηπιαγωγείο και οι εργασίες της οικογένειας. Στον αναφερόμενο τόπο το νηπιαγωγείο είναι σε μεγάλη απόσταση.

Στο Δημοτικό τα παιδιά εγγράφονται συνήθως μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όταν εγγράφονται στο Δημοτικό δεν γνωρίζουν καλά ελληνικά. Σχεδόν στο σύνολο τους οι τσιγγανόπαιδες απουσιάζουν πολλές περισσότερες ημέρες από το σχολείο, σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Οι λόγοι που απουσιάζουν είναι διάφοροι, όπως η δεινή οικονομική κατάσταση και η έλλειψη σίτισης των παιδιών, η έλλειψη υπόδησης και ιματισμού τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών, η παιδική εργασία, οι γάμοι σε πολύ μικρή ηλικία (κυρίως τα κορίτσια) αλλά και η αδιαφορία. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά που ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια (η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει κυρίως τα κορίτσια). Αλλά και όσα εγγράφονται στο Γυμνάσιο, σπανίως ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση. Δύο μόνο αγόρια από όλο τον συνοικισμό έχουν κατορθώσει να εγγραφούν σε Λύκειο της περιοχής .

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Υπάρχει Βρεφονηπιακός Σταθμός, Παιδικός Σταθμός, Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο, γυμνάσιο και Λύκειο. Τα κτίρια του Δημοτικού και Νηπιαγωγείου βρίσκονται σε αστική περιοχή και τα παιδιά που πηγαίνουν περπατώντας, χρειάζεται να περάσουν τον κεντρικό δημόσιο δρόμο απ' όπου διέρχονται αυτοκίνητα και λεωφορεία.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ο αναλφαριθμητισμός είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά.

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά των οικισμών δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης στις Υπηρεσίες Υγείας, εκτός από τα περιστατικά που πρέπει να παραπεμφθούν στο Νοσοκομείο Καλαμάτας.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Η κατάσταση στους οικισμούς εντός του αστικού κέντρου Μεσσήνης είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση από πιο αποκεντρωμένους οικισμούς, παρόλα αυτά οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά θεωρείται το ΙΚΑ και η Πρόνοια.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: Πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ.

Οικισμοί σε λοιπές δημοτικές ενότητες Μεσσήνης

▪ Οικισμός Γηπέδου Βαλύρας

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 33 άτομα

Οικογένειες : 5 Κατοικίες : 4

Άνδρες : 3 Γυναίκες : 5

Ενήλικες: 10 Ανήλικοι: 23

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε εμπορικές εργασίες(πλανόδιο εμπόριο με γονείς) και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν υφίσταται έντονο πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά στην αναφερόμενη θέση βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του δήμου Μεσσήνης, σε απόσταση 1 χλμ από το κέντρο της Βαλύρας, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους, εδώ και 10 έτη περίπου, και υφίσταται ιδιοκτησία επί της γης (οικόπεδα) με τη διαδικασία της δανειοδότησης από το δημόσιο.

Τύπος Κατοικιών: Στον οικισμό οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά από τους ίδιους (δεν υπάρχει κάδος σκουπιδιών).

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωνικού εργασιών του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από λίγους ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού σε ενήλικες.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δέκα παιδιά (10) στο Δημοτικό. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου στη Βαλύρα και τις θέλησης των γονέων.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα Βαλύρας του Δήμου Μεσσήνης λειτουργεί τοπικό ιατρείο.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε

ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας Μεσσήνης, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμός Αβραμιού

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 33 άτομα

Οικογένειες : 5 Κατοικίες : 4

Άνδρες : 3 Γυναίκες : 5

Ενήλικες: 10 Ανήλικοι: 23

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε εμπορικές εργασίες(πλανόδιο εμπόριο με γονείς) και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν υφίσταται έντονο πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά στην αναφερόμενη θέση βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του δήμου Μεσσήνης, σε απόσταση 1 χλμ από το κέντρο της Βαλύρας, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους, εδώ και 10 έτη περίπου, και υφίσταται ιδιοκτησία επί της γης (οικόπεδα) με τη διαδικασία της δανειοδότησης από το δημόσιο.

Τύπος Κατοικιών: Στον οικισμό οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά από τους ίδιους (δεν υπάρχει κάδος σκουπιδιών).

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από λίγους ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού σε ενήλικες.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δέκα παιδιά (10) στο Δημοτικό. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου στη Βαλύρα και τις θέλησης των γονέων.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα Βαλύρας του Δήμου Μεσσήνης λειτουργεί τοπικό ιατρείο.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας Μεσσήνης, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη

διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμός Καρτερολίου - Κουβελέϊκα

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 33 άτομα

Οικογένειες : 5 Κατοικίες : 4

Άνδρες : 3 Γυναίκες : 5

Ενήλικες: 10 Ανήλικοι: 23

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε εμπορικές εργασίες (πλανόδιο εμπόριο με γονείς) και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν υφίσταται έντονο πρόβλημα.

2. ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά στην αναφερόμενη θέση βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του δήμου Μεσσήνης, σε απόσταση 1 χλμ από το κέντρο της Βαλύρας, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους, εδώ και 10 έτη περίπου, και υφίσταται

ιδιοκτησία επί της γης (οικόπεδα) με τη διαδικασία της δανειοδότησης από το δημόσιο.

Τύπος Κατοικιών: Στον οικισμό οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά από τους ίδιους (δεν υπάρχει κάδος σκουπιδιών).

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από λίγους ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού σε ενήλικες.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δέκα παιδιά (10) στο Δημοτικό. Αυτό έχει να

κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου στη Βαλύρα και τις θέλησης των γονέων.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα Βαλύρας του Δήμου Μεσσήνης λειτουργεί τοπικό ιατρείο.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας:Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας Μεσσήνης, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία:πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως πρόνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμός Ανάληψης

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 33 άτομα

Οικογένειες :	5	Κατοικίες :	4
Άνδρες :	3	Γυναίκες :	5
Ενήλικες:	10	Ανήλικοι:	23

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε εμπορικές εργασίες(πλανόδιο εμπόριο με γονείς) και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν υφίσταται έντονο πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά στην αναφερόμενη θέση βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του δήμου Μεσσήνης, σε απόσταση 1 χλμ από το κέντρο της Βαλύρας, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους, εδώ και 10 έτη περίπου, και υφίσταται ιδιοκτησία επί της γης (οικόπεδα) με τη διαδικασία της δανειοδότησης από το δημόσιο.

Τύπος Κατοικιών: Στον οικισμό οι περισσότερες οικογένειες διαβιών σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά από τους ίδιους (δεν υπάρχει κάδος σκουπιδιών).

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαρίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από λίγους ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού σε ενήλικες.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δέκα παιδιά (10) στο Δημοτικό. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου στη Βαλύρα και τις θέλησης των γονέων.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα Βαλύρας του Δήμου Μεσσήνης λειτουργεί τοπικό ιατρείο.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας Μεσσήνης, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως πρόνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμός Μάδενας

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 33 άτομα

Οικογένειες : 5 Κατοικίες : 4

Άνδρες : 3 Γυναίκες : 5

Ενήλικες: 10 Ανήλικοι: 23

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσω ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από πρόνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Καλαμάτας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε εμπορικές εργασίες(πλανόδιο εμπόριο με γονείς) και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν υφίσταται έντονο πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά στην αναφερόμενη θέση βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του δήμου Μεσσήνης, σε απόσταση 1 χλμ από το κέντρο της Βαλύρας, σε περιοχή που επιλέχτηκε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους, εδώ και 10 έτη περίπου, και υφίσταται ιδιοκτησία επί της γης (οικόπεδα) με τη διαδικασία της δανειοδότησης από το δημόσιο.

Τύπος Κατοικιών: Στον οικισμό οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημόσιων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά από τους ίδιους (δεν υπάρχει κάδος σκουπιδιών).

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από λίγους ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού σε ενήλικες.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δέκα παιδιά (10) στο Δημοτικό. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου στη Βαλύρα και τις θέλησης των γονέων.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα Βαλύρας του Δήμου Μεσσήνης λειτουργεί τοπικό ιατρείο.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας Μεσσήνης, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές

οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

2.1.12.1. Swot ανάλυση οικισμών Δήμου Μεσσήνης

Οικισμοί Αβραμιού, Μάδενα,Καρτερολίου, Κουβελέϊκα	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Υγειονομική Κάλυψη του Μεγαλύτερου Μέρους του Πληθυσμού Κάλυψη παιδικού πληθυσμού σε εμβολιασμούς Μικρή απόσταση από το Κέντρο Υγείας Αστικοδομητική τακτοποίηση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού. 	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας Υπαρξη φαινομένων παιδικής εργασίας, επαιτεία Υπαρξη φαινομένων ενδοοικογενειακής βίας Περιστασιακή άσκηση εκλογικών δικαιωμάτων. Έλλειψη ελέγχου επέκτασης του οικισμού, υψηλό ποσοστό καταπατημένων εκτάσεων Κακές Συνθήκες Στέγασης- ύπαρξη παραπηγμάτων και λυομένων Έλλειψη διαμορφωμένων Κοινόχρηστων Χώρων - Κακής ποιότητας οδικό Δίκτυο Έλλειψη διασφαλισμένης διαδρομής για την μετακίνηση μαθητών από και προς το σχολείο-κίνδυνος ατυχημάτων (Αβραμιού, Μάδενα) Ελλιπή σύνδεση οικισμού με ΚΤΕΛ (Αβραμιού, Μάδενα) Ανυπαρξία αποχετευτικού δικτύου (σε όλους τους οικισμούς / καταυλισμούς). Ανεπαρκής κάλυψη οικισμού με κάδους απορριμμάτων) Υψηλά ποσοστά ανεργίας Μικρή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας Μαθητική Διαρροή Δυσχερής μετακίνηση κατοίκων στο Κέντρο Υγείας και το Νοσοκομείο (Αβραμιού, Μάδενα) Ανεπάρκεια αιθουσών στους

	<p><u>βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Χαμηλό ενδιαφέρον, αμέλεια γυναικείου πληθυσμού για θέματα ατομικής υγείας</u> <u>Υψηλό Ποσοστό πληθυσμού με προβλήματα Ψυχικής Υγείας και προβλήματα Ψυχικών εξαρτήσεων</u>
<u>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</u>	<u>ΑΠΕΙΛΕΣ</u>
<ul style="list-style-type: none"> <u>Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία</u> <u>Χαμηλή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης.</u> <u>Έφεση τοπικού πληθυσμού στην άσκηση αυτοαπασχολούμενης εργασίας.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> <u>Φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού</u> <u>Χαμηλή συμμετοχή σε εκλογική διαδικασία</u> <u>Έλλειμμα κοινωνικής εκπροσώπησης</u> <u>Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων</u> <u>Αναλφαβητισμός</u> <u>Έλευση εργατών μεταναστών ΡΟΜΑ από τη Βουλγαρία και ενασχόληση με αγροτικές εργασίες</u>

Πολεοδομικό Συγκρότημα Μεσσήνης	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Υγειονομική Κάλυψη του Μεγαλύτερου Μέρους του Πληθυσμού Κάλυψη παιδικού πληθυσμού σε εμβολιασμούς Μικρή απόσταση από το Κέντρο Υγείας(Μεσσήνη) Αστικοδομητική τακτοποίηση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού. 	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας Ύπαρξη φαινομένων παιδικής εργασίας, επαιτεία Ύπαρξη φαινομένων ενδοοικογενειακής βίας Περιστασιακή άσκηση εκλογικών δικαιωμάτων. Έλλειψη ελέγχου επέκτασης του οικισμού, υψηλό ποσοστό καταπατημένων εκτάσεων Κακές Συνθήκες Στέγασης- ύπαρξη

	<p>παραπηγμάτων και λυομένων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη διαμορφωμένων Κοινόχρηστων Χώρων - Κακής ποιότητας οδικό Δίκτυο • Έλλειψη διασφαλισμένης διαδρομής για την μετακίνηση μαθητών από και προς το σχολείο-κίνδυνος ατυχημάτων (Αβραμιού, Μάδενα) • Ελλιπή σύνδεση οικισμού με ΚΤΕΛ (Αβραμιού, Μάδενα) • Ανεπαρκής αποχετευτικού δικτύου (σε όλους τους οικισμούς / καταυλισμούς). • Ανεπαρκής κάλυψη οικισμού με κάδους απορριμμάτων) • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Μικρή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας • Μαθητική Διαρροή • Δυσχερής μετακίνηση κατοίκων στο Κέντρο Υγείας και το Νοσοκομείο (Αβραμιού, Μάδενα) • Ανεπάρκεια αιθουσών στους βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς • Χαμηλό ενδιαφέρον, αμέλεια γυναικείου πληθυσμού για θέματα ατομικής υγείας • Υψηλό Ποσοστό πληθυσμού με προβλήματα Ψυχικής Υγείας και προβλήματα Ψυχικών εξαρτήσεων
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία • Χαμηλή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. • Έφεση τοπικού πληθυσμού στην άσκηση αυτοαπασχολούμενης εργασίας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού • Χαμηλή συμμετοχή σε εκλογική διαδικασία • Έλλειμμα κοινωνικής εκπροσώπησης • Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων

	<ul style="list-style-type: none"> • Έλευση εργατών μεταναστών ΡΟΜΑ από τη Βουλγαρία και ενασχόληση με αγροτικές εργασίες • Αναλφαβητισμός
--	--

2.1.13. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης συνοικισμών Δήμου Οιχαλίας

Ο **Δήμος Οιχαλίας** είναι δήμος της [περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Ανδανίας](#), [Δωρίου](#), [Είρας](#), [Μελιγαλά](#), [Οιχαλίας](#). Η έκταση του νέου Δήμου είναι 411,4 τ.χλμ. Έδρα του δήμου ορίστηκε ο [Μελιγαλάς](#).

▪ [Οικισμός Μελιγαλά](#)

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: Εγγεγραμμένοι 58 άτομα

Οικογένειες : 12 Κατοικίες : 13

Άνδρες : 32 Γυναίκες : 26

Ενήλικες: 24 Ανήλικοι: 34

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται στο μεγαλύτερο ποσοστό για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Το σύνολο των διαβιούντων οικογενειών έχει μέσο ετήσιο εισόδημα των 2.500€ κατά βάση από προνοιακά επιδόματα.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες Οιχαλίας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Ενώ τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής δεν έχουν πλήρως εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής αντιμετωπίζονται ισότιμα με τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Ένα τμήμα του παιδικού πληθυσμού απασχολείται σε εμπορικές εργασίες (πλανόδιο εμπόριο με γονείς) και στην συλλογή αντικειμένων.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν υφίσταται έντονο πρόβλημα.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός Ρομά στην αναφερόμενη θέση βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του δήμου Οιχαλίας, σε απόσταση 1,5 χλμ από το κέντρο του Μελιγαλά, σε περιοχή που επιλέχτηκε από την Πολιτεία, εδώ και 8 έτη περίπου, και υφίσταται ιδιοκτησία επί της γης (οικόπεδα) με τη διαδικασία της δανειοδότησης από το δημόσιο σε ποσοστό 50% των οικοπέδων.

Τύπος Κατοικιών: Στον οικισμό οι περισσότερες οικογένειες διαβιούν σε λυόμενα παραπήγματα, σε λιθόχτιστα σπίτια, σε κατοικίες με βάση από τσιμέντο και σε αρκετές περιπτώσεις σε αυτοσχέδια οικήματα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός δεν καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτρισμού. Υφίσταται παροχή ηλεκτρισμού στο ημιτελές κτήριο πολλαπλών χρήσεων. Δεν υφίσταται φωτισμός των δημοσίων χώρων. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο μόνοι βόθροι αυτοσχέδιοι σε 3 καταλύματα.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό η αποκομιδή τους γίνεται περιστασιακά.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον είναι άνεργοι αλλά δηλώνουν περιστασιακή απασχόληση.

Οικονομική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Όσοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είναι άτομα που έχουν εργαστεί στο πρόσφατο παρελθόν ή εργάζονται στο παρόν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας του ΟΤΑ στα πλαίσια σχετικής σύμβασης. Κατά βάση δηλώνεται ως μορφή απασχόλησης το πλανόδιο εμπόριο κυρίως φρούτων και λαχανικών και σε άλλες περιπτώσεις το εμπόριο παλαιοσίδερων.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στους συγκεκριμένους οικισμούς απουσιάζει η ύπαρξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Στην πλειοψηφία τους είναι αναλφάβητοι εκτός από λίγους ενήλικες που γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν (ορισμένοι είναι απόφοιτοι δημοτικού).

Μαθητική Διαρροή: Τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο με στόχο την ολοκληρωμένη φοίτηση στο Δημοτικό. Κατά τα λοιπά υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναλφαβητισμού σε ενήλικες.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο οικισμό είναι εγγεγραμμένα δύο (2) νήπια στο νηπιαγωγείο και δέκα παιδιά (10) στο Δημοτικό. Αυτό έχει να κάνει κυρίως λόγω της ύπαρξης Δημοτικού σχολείου στο Μελιγαλά (1,5χλμ) και της θέλησης των γονέων.

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Στην Δημοτική Ενότητα Μελιγαλά του Δήμου Οιχαλίας λειτουργεί τοπικό ιατρείο.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση σε θέματα πρόληψης Υγείας. ΔΕΝ έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (Κέντρο Υγείας Μεσσήνης, Νοσοκομείο Καλαμάτας), καθώς πολλοί λίγοι διαθέτουν ΙΧ.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για είναι η Πρόνοια, το ΙΚΑ και ο ΟΓΑ.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία, όπως και είναι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως πρόνοιακά και αναπηρίας).

Οικισμοί Δήμου Οίχαλίας(Μελιγαλάς)	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Υγειονομική Κάλυψη του Μεγαλύτερου Μέρους του Πληθυσμού Κάλυψη του μεγάλου μέρους του παιδικού πληθυσμού σε εμβολιασμό Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού. Κέντρο πολλαπλών χρήσεων ως υποδομή Κοινωνική αποδοχή των ρομά από τους συμπολίτες του στα χωριά του Δήμου 	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας Εξαιρετικά κακές συνθήκες στέγασης – διαμονή Καταπατήσεις ιδιωτικών περιουσιών Υψηλό ποσοστό ανεργίας Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας - Εποχικότητα Μικρή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας Απουσία προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας Παραβατικότητα συμπεριφορά. Χαμηλό ενδιαφέρον, αμέλεια γυναικείου πληθυσμού για θέματα ατομικής υγείας Υψηλό Ποσοστό πληθυσμού με προβλήματα Ψυχικής Υγείας και προβλήματα Ψυχικών εξαρτήσεων Ύπαρξη φαινομένων ενδοοικογενειακής βίας
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία Χαμηλή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και 	<ul style="list-style-type: none"> Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματιών

κοινωνικής ενσωμάτωσης.	δεξιοτήτων <ul style="list-style-type: none"> • Έλευση εργατών μεταναστών ΡΟΜΑ από τη Βουλγαρία και ενασχόληση με αγροτικές εργασίες • Αδήλωτη εργασία • Διαιώνιση του Αναλφαβητισμού
---	--

2.1.14. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης συνοικισμών Δήμου Τριφυλίας

Ο **Δήμος Τριφυλίας** είναι δήμος [περιφέρειας Πελοποννήσου](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Αετού](#), [Αυλώνας](#), [Γαργαλιάνων](#), [Κυπαρισσίας](#), [Φιλιατρών](#) και την [κοινότητα Τριπύλας](#). Η έκταση του νέου Δήμου είναι 612,1 τ.χλμ. Έδρα του δήμου ορίστηκε η [Κυπαρισσία](#). Ο δήμος αντιστοιχεί στο μεγαλύτερο τμήμα της παλαιότερης [Επαρχίας Τριφυλίας](#).

[Στον Δήμο Τριφυλίας υπάρχουν τέσσερες οικισμοί - καταυλισμοί Ρομά που βρίσκονται στις περιοχές Γαργαλιάνων, Φαρακλάδας, Φιλιατρών και Κοπανακίου. Το σύνολο των ατόμων Ρομά που διαβιούν σε αυτούς είναι 27 οικογένειες - 125 άτομα.](#)

- [Οικισμός Γαργαλιάνων](#)

[Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:](#)

Πληθυσμός: 33 άτομα

Οικογένειες :8 Κατοικίες: Μια πέτρινη κατοικία και 6 παραπήγματα

Ανδρες : 6 Γυναίκες : 9

Ενήλικες: 15 Ανήλικοι: 18

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό που κατοικούν επί εικοσαετία στην περιοχή.

1.ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες του Δήμου Τριφυλίας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής έχουν εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται με διακρίσεις από τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν καταγράφονται έντονα περιστατικά.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα και παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός των Ρομά βρίσκεται σε ιδιοκτησία τους σε ποσοστό περίπου 60%, και οι λοιποί διαβιούν σε καταπατημένα οικόπεδα.

Τύπος Κατοικιών: Υπάρχει μια πέτρινη κατοικία όχι σε καλή κατάσταση και τα άλλα είναι ανοιχτές πρόχειρες κατασκευές - υπόστεγα στηριγμένα σε ξύλινα ή μεταλλικά δοκάρια με σκέπαστρο από νάυλον, εκτεθειμένα τριγύρω στα καιρικά φαινόμενα. Ένα έχει τιμεντένιο πάτωμα, σε μερικά υπάρχουν μικρά αντίσκηνα για τον ύπνο. Είδη οικιακής χρήσης κλπ ελάχιστα. Έξι σκηνές σε καταυλισμό.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης, και ηλεκτρισμού. Ηλεκτρικό ρεύμα πηγαίνει στην κατοικία και από εκεί

παίρνουν ρεύμα και τα παραπήγματα. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο αλλά βόθροι.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχει κάδος απορριμμάτων.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Οι Ρομά του οικισμού είναι άνεργοι. Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως εργάτες γης ή εργάτες σε κάθε είδος εργασίας.

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον, παρά το ότι δουλεύουν περιστασιακά, εμφανίζονται ως άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για την τυπικότητα και τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Γυναικεία Απασχόληση: Δεν παρατηρείται.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στον συγκεκριμένο οικισμό απουσιάζει η ύπαρξη επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του ενήλικου πληθυσμού. Τα παιδιά στην πλειονότητα παρακολουθούν Σχολείο.

Μαθητική Διαρροή: Δεν παρατηρείται σημαντική.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Όλα τα παιδιά – ανήλικοι του οικισμού παρακολουθούν το Σχολείο. Στο Νηπιαγωγείο φοιτούν 4 νήπια, Δημοτικό Σχολείο φοιτούν 10 μαθητές και στο Γυμνάσιο φοιτούν 3 μαθητές. Τα κτίρια του Δημοτικού και Νηπιαγωγείου βρίσκονται σε απόσταση από τον οικισμό.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: Στο Δημοτικό Σχολείο δεν λειτουργεί τμήμα ένταξης.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δεν υπάρχει πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά της περιοχής θεωρείται η Πρόνοια.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία:Αρκετοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ **Οικισμός Φαρακλάδας**

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: 20 άτομα

Οικογένειες :4 Κατοικίες: Μια πέτρινη κατοικία και 3 παραπήγματα

Άνδρες : 3 Γυναίκες : 5

Ενήλικες: 8 Ανήλικοι: 12

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό που κατοικούν επί εικοσαετία στην περιοχή.

1.ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες του Δήμου Τριφυλίας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής έχουν εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται με διακρίσεις από τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν καταγράφονται έντονα περιστατικά.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα και παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός των Ρομά βρίσκεται σε ιδιοκτησία τους σε ποσοστό περίπου 60%, και οι λοιποί διαβιούν σε καταπατημένα οικόπεδα.

Τύπος Κατοικιών: Υπάρχει μια πέτρινη κατοικία όχι σε καλή κατάσταση και τα άλλα είναι ανοιχτές πρόχειρες κατασκευές - υπόστεγα στηριγμένα σε ξύλινα ή μεταλλικά δοκάρια με σκέπαστρο από νάυλον, εκτεθειμένα τριγύρω στα καιρικά φαινόμενα. Ένα έχει τσιμεντένιο πάτωμα, σε μερικά υπάρχουν μικρά αντίσκηνα για τον ύπνο. Είδη οικιακής χρήσης κλπ ελάχιστα. Έξι σκηνές σε καταυλισμό.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης, και ηλεκτρισμού. Ηλεκτρικό ρεύμα πηγαίνει στην κατοικία και από εκεί παίρνουν ρεύμα και τα παραπήγματα. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο αλλά βόθροι.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχει κάδος απορριμμάτων.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Οι Ρομά του οικισμού είναι άνεργοι. Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως εργάτες γης ή εργάτες σε κάθε είδος εργασίας.

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον, παρά το ότι δουλεύουν περιστασιακά, εμφανίζονται ως άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για την τυπικότητα και τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Γυναικεία Απασχόληση: Δεν παρατηρείται.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στον συγκεκριμένο οικισμό απουσιάζει η ύπαρξη επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του ενήλικου πληθυσμού. Μέσο επίπεδο εκπαίδευσης είναι η Γ' δημοτικού των ενηλίκων. Τα παιδιά στην πλειονότητα παρακολουθούν κανονικά Σχολείο.

Μαθητική Διαρροή: Δεν παρατηρείται σημαντική.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Όλα τα παιδιά – ανήλικοι του οικισμού παρακολουθούν το Σχολείο. Στο Νηπιαγωγείο φοιτούν 2 νήπια, Δημοτικό Σχολείο φοιτούν 10 μαθητές. Τα κτίρια του Δημοτικού και Νηπιαγωγείου βρίσκονται σε απόσταση από τον οικισμό.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: Στο Δημοτικό Σχολείο δεν λειτουργεί τμήμα ένταξης.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δεν υπάρχει πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά της περιοχής θεωρείται η Πρόνοια.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: Αρκετοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ Οικισμός Φιλιατρών

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: 42 άτομα

Οικογένειες : 7 Κατοικίες: 3 κατοικίες και 4 παραπήγματα

Άνδρες : 7 Γυναίκες : 9

Ενήλικες: 16 Ανήλικοι: 26

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό που κατοικούν επί εικοσαετία στην περιοχή.

1.ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας.

εισοδημάτων. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες του Δήμου Τριφυλίας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής έχουν εκλείψει, οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται με διακρίσεις από τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Δεν παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν καταγράφονται έντονα περιστατικά.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα και παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός των Ρομά βρίσκεται σε ιδιοκτησία τους σε ποσοστό περίπου 60%, και οι λοιποί διαβιούν σε καταπατημένα οικόπεδα.

Τύπος Κατοικιών: Υπάρχει μια πέτρινη κατοικία όχι σε καλή κατάσταση, 2 κατοικίες και τα άλλα είναι ανοιχτές πρόχειρες κατασκευές - υπόστεγα στηριγμένα σε ξύλινα ή μεταλλικά δοκάρια με σκέπαστρο από νάυλον, εκτεθειμένα τριγύρω στα καιρικά φαινόμενα. Ένα έχει τσιμεντένιο πάτωμα, σε μερικά υπάρχουν μικρά αντίσκηνα για τον ύπνο. Είδη οικιακής χρήσης κλπ ελάχιστα. Έξι σκηνές σε καταυλισμό πέριξ της πέτρινης κατοικίας.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης, και ηλεκτρισμού. Ηλεκτρικό ρεύμα πηγαίνει στην κατοικία και από εκεί παίρνουν ρεύμα και τα παραπήγματα. Δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο αλλά βόθροι.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχει κάδος απορριμμάτων.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Οι Ρομά του οικισμού είναι εργαζόμενοι σε ποσοστό 70%. Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως εργάτες γης ή εργάτες σε κάθε είδος εργασίας. Επίσης κάποιοι δήλωσαν ότι εργάζονται σταθερά (17%) στο εμπόριο φρούτων και κηπευτικών

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες,

ως επί το πλείστον, παρά το ότι δουλεύουν περιστασιακά, εμφανίζονται ως άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για την τυπικότητα και τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Γυναικεία Απασχόληση: Δεν παρατηρείται.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στον συγκεκριμένο οικισμό απουσιάζει η ύπαρξη επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του ενήλικου πληθυσμού. Μέσο επίπεδο εκπαίδευσης είναι η Γ' δημοτικού των ενηλίκων. Τα παιδιά στην πλειονότητα παρακολουθούν κανονικά Σχολείο.

Μαθητική Διαρροή: Δεν παρατηρείται σημαντική.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Όλα τα παιδιά – ανήλικοι του οικισμού παρακολουθούν το Σχολείο. Στο Νηπιαγωγείο φοιτούν 3 νήπια, Δημοτικό Σχολείο φοιτούν 10 μαθητές. Τα κτίρια του Δημοτικού και Νηπιαγωγείου βρίσκονται σε απόσταση από τον οικισμό.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: Στο Δημοτικό Σχολείο δεν λειτουργεί τμήμα ένταξης.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δεν υπάρχει πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική, με εξαίρεση τον τομέα των παιδικών εμβολιασμών.

Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά.

Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, εάν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά της περιοχής θεωρείται η Πρόνοια.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία:Αρκετοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες γίνονται για αυτούς μέσο διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

▪ **Οικισμός Κοπανάκι**

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά:

Πληθυσμός: 27 άτομα

Οικογένειες :8 Κατοικίες: Κατά βάση Παραπήγματα

Ενήλικες: 24 Ανήλικοι: 13

Κινητικότητα Πληθυσμού: Πρόκειται για μόνιμο μη μετακινούμενο πληθυσμό.

1.ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΜΑΤΑ

Οικονομική Κατάσταση νοικοκυριών: Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων. Οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν με επιδόματα Πρόνοιας, ή με τα επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων.

Αστικοδημοτική Τακτοποίηση: Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες του Δήμου Τριφυλίας.

Κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις στον ευρύτερο πληθυσμό της περιοχής έχουν εκλείψει, οι

Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζονται με διακρίσεις από τον υπόλοιπο πληθυσμό και εξυπηρετούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Παιδική Εργασία: Παρατηρείται παιδική εργασία.

Ενδοοικογενειακή Βία: Δεν καταγράφονται έντονα περιστατικά.

Συμμετοχικότητα – Εκπροσώπηση – Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων: Οι Ρομά του Κοπανακίου ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα και παρατηρείται συλλογικότητα συμμετοχής.

2.ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χωροθέτηση οικισμού - Αστικό περιβάλλον: Ο οικισμός των Ρομά βρίσκεται σε ιδιοκτησία τους σε ποσοστό περίπου 60%, και οι λοιποί διαβιούν σε καταπατημένα οικόπεδα. Είναι κατάληψη και βρίσκεται σε ιδιοκτησία οικογένειας, που τους επιτρέπει να μένουν εκεί.

Τύπος Κατοικιών: Υπάρχουν 8 πρόχειρες κατασκευές σαν παραπήγματα. Είδη οικιακής χρήσης κλπ ελάχιστα.

Δίκτυα υποδομών: Ο οικισμός καλύπτεται από παροχή ύδρευσης. Δεν υπάρχει ηλεκτρικό και αποχετευτικό δίκτυο αλλά βόθροι.

Αποκομιδή Απορριμμάτων: Στον οικισμό υπάρχει κάδος απορριμμάτων.

3.ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τομείς Απασχόλησης- Εποχικότητα – Κινητικότητα: Οι Ρομά του οικισμού είναι άνεργοι. Ορισμένοι εργάζονται περιστασιακά ως εργάτες γης ή εργάτες σε κάθε είδος εργασίας.

Ανεργία: Η ανεργία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ομάδας και οι πλειονότητα των οικογενειών δεν διαθέτουν σταθερό εισόδημα. Οι άντρες, ως επί το πλείστον, παρά το ότι δουλεύουν περιστασιακά, εμφανίζονται ως άνεργοι.

Οικονομική Τακτοποίηση: Οι Ρομά χαρακτηρίζονται για την τυπικότητα και τη συνέπεια όσον αφορά στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Η πλειονότητα υποβάλλει φορολογική δήλωση με την κατάσταση να βελτιώνεται κάθε χρόνο.

Γυναικεία Απασχόληση: Δεν παρατηρείται.

Ευκαιρίες για Επαγγελματική Εξέλιξη – Επιχειρηματικότητα: Στον συγκεκριμένο οικισμό απουσιάζει η ύπαρξη επιχειρηματικής κίνησης, ενώ ταυτόχρονα δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, λόγω απουσίας ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων.

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ο αναλφαβητισμός χαρακτηρίζει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού.

Μαθητική Διαρροή: Δεν παρατηρείται.

Πρόσβαση στην Εκπαίδευση: Στο Νηπιαγωγείο φοιτούν 5 νήπια και στο Δημοτικό σχολείο 1 μαθητής.

Τα παιδιά των Ρομά φοιτούν στις ίδιες αίθουσες και εντάσσονται στις ίδιες σχολικές τάξεις με τα παιδιά μη Ρομά. Η αντιμετώπιση των παιδιών Ρομά από τους εκπαιδευτικούς είναι ισότιμη με τα άλλα παιδιά, ενώ πολλές φορές σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, οργανώνονται δράσεις συλλογής βασικών ειδών ένδυσης - υπόδησης στα παιδιά Ρομά.

Προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση: Στο Δημοτικό Σχολείο δεν λειτουργεί τμήμα ένταξης.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δεν υπάρχει πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων

5.ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Πρόσβαση στην Υγεία: Οι Ρομά της περιοχής δεν αντιμετωπίζουν θέματα αποκλεισμού από τις Υπηρεσίες Υγείας.

Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας: Στα θέματα πρόληψης Υγείας οι Ρομά χρειάζονται συνεχή στήριξη και παρότρυνση. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται μάλλον δραματική. Από άποψης Δημόσιας Υγείας, η κατάσταση είναι προβληματική. Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά, χαρακτηρίζει μεγάλο ποσοστό των Ρομά. Στα θέματα πρόληψης γυναικολογικής φύσεως υπάρχει αμέλεια. Οι γυναίκες Ρομά, ως επί το πλείστον δεν κάνουν τεστ-παπ και μαστογραφία, ούτε και αν τους παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα υγείας.

Τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, δεν λαμβάνουν μέτρα αντισύλληψης με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλό ποσοστό αμβλώσεων ανεξαρτήτως αν βρίσκονται σε γάμο ή όχι, ακόμη και σε πολύ νεαρές κοπέλες.

Υγειονομική Ασφάλιση: Κύρια υγειονομική ασφάλιση για τους Ρομά της περιοχής θεωρείται η Πρόνοια.

Εξαρτήσεις – Ψυχική Υγεία: πολλοί Ρομά παρουσιάζουν συμπτώματα ψυχονευρωτικών διαταραχών στην υγεία τους – κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα- καθώς και ροπή προς εξαρτήσεις από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ. Φυσικά σχεδόν όλοι καπνίζουν, ακόμη και από την παιδική ηλικία. Βέβαια το φαινόμενο του μεγάλου ποσοστού μη καλής ψυχικής υγείας, πέραν του γεγονότος αιτιολόγησής του λόγω του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα του πληθυσμού Ρομά, πολλές φορές οφείλεται στο γεγονός ότι οι διάφορες ψυχικές ασθένειες

γίνονται για αυτούς μέσω διεκδίκησης επιδομάτων (συνήθως προνοιακά και αναπηρίας).

2.1.14.1. **Swot ανάλυση οικισμών Δήμου Τριφυλίας**

Οικισμοί Δήμου Τριφυλίας	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Υγειονομική Κάλυψη του Μεγαλύτερου Μέρους του Πληθυσμού • Κάλυψη του μεγάλου μέρους του παιδικού πληθυσμού σε εμβολιασμό • Υψηλό ποσοστό περιστασιακής εργασίας • Αστικοδημοτική τακτοποίηση Πληθυσμού. • Χαμηλή μαθητική διαρροή • Κοινωνική αποδοχή των ρομά από τους συμπολίτες τους στα χωριά του Δήμου Τριφυλίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά εισοδήματα κατοίκων συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας • Εξαιρετικά κακές συνθήκες στέγασης – διαμονής • Καταπατήσεις ιδιωτικών περιουσιών • Μη ύπαρξη σταθερής εργασίας - Εποχικότητα • Μικρή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας • Απουσία προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας • Χαμηλό ενδιαφέρον, αμέλεια γυναικείου πληθυσμού για θέματα ατομικής υγείας • Ποσοστό πληθυσμού με προβλήματα Ψυχικής Υγείας και προβλήματα Ψυχικών εξαρτήσεων • Ύπαρξη φαινομένων ενδοοικογενειακής βίας • Αποστάσεις από τα Κέντρα Υγείας
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δράσεων από Διαρθρωτικά Ταμεία • Χαμηλή κινητικότητα που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Λίγες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων • Αδήλωτη εργασία

2.2 Επιτελική Σύνοψη

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Πολιτικές ένταξης

- Υφίσταται τεράστιο κενό ανάμεσα, αφενός στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένης της εθνικής στρατηγικής και της επιλογή επιχειρησιακών δράσεων για την κοινωνική ένταξη των Ρομά και αφετέρου στην υλοποίηση τους, ενόψει μάλιστα των κατά τόπους πραγματικών αναγκών των Ρομά.
- Οι δράσεις ενσωμάτωσης, ιδιαίτερα στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, κρίνονται από τα αποτελέσματα που προσφέρουν σε ό,τι αφορά την βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης της κοινότητας των Ρομά. Ωστόσο, τα προγράμματα αυτά δεν αξιολογούνται ως προς τα απτά αποτελέσματά τους και για τις συνέπειες που ενδεχομένως επέφεραν στις ζωές των ανθρώπων για τους οποίους σχεδιάστηκαν. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό, εφεξής, **να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις**: α) Οποιαδήποτε προσπάθεια κοινωνικής ένταξης πρέπει να εντάσσεται σε μακροχρόνιο πρόγραμμα, να μην είναι αποσπασματική και να έχει συνέχεια μέχρι την επίτευξη του στόχου της. β) Πρέπει να δίνεται έμφαση στην αλληλουχία, την αλληλοσυμπλήρωση και την αποφυγή της αλληλοεπικάλυψης των δράσεων στα πεδία στα οποία εφαρμόζονται, γ) Να δίνεται έμφαση στην αξιολόγηση των δράσεων του πεδίου με μετρήσιμα αποτελέσματα, δ) Τα απτά αποτελέσματα της εφαρμογής των στρατηγικών να κρίνονται σε βάθος δεκαετίας επί τη βάση των αλλαγών που επέφεραν για την κοινωνική ομάδα και όχι με συμβατικά κριτήρια .
- Καμία προσπάθεια δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική χωρίς τη **συμμετοχή των ίδιων των Ρομά**, σε θέσεις λήψης αποφάσεων σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού και της υλοποίησης. Η συνεργασία με εκπροσώπους τους είναι αναγκαία ούτως ώστε να προσδιορίζονται οι ανάγκες της κοινότητας και οι δυσκολίες που μπορεί να υπάρξουν ως προς την υποδοχή των επί μέρους ενεργειών από τους ίδιους τους Ρομά. Το πρόβλημα της αντιπροσωπευτικής εκπροσώπησης των Ρομά είναι ένα ζητούμενο για το οποίο πρέπει να υπάρχει ειδική μέριμνα..

- Σε επίπεδο Εθνικών/Περιφερειακών πολιτικών και παρεμβάσεων, είναι καθοριστικής σημασίας α) η χαρτογράφηση των Ρομά και των αναγκών τους, β) η εξασφάλιση επαρκών πόρων χρηματοδότησης, γ) η δημιουργία ομάδας ειδικών που θα υποβοηθά τα υπουργεία στην σύνταξη και άσκηση των επιμέρους πολιτικών στα πεδία αρμοδιότητάς τους.
- Πόροι για δράσεις ένταξης μπορούν να διασφαλιστούν όχι μόνο από προγράμματα που τους αφορούν ειδικά αλλά και μέσα από πολιτικές και προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ταμείου Απόρων/Φτώχειας και άλλων μηχανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Όσον αφορά την **εκπαίδευση των παιδιών Ρομά**, με δεδομένη την σχεδόν καθολική απουσία τους από την εκπαιδευτική διαδικασία, έντονη προσπάθεια και συγκεκριμένες πρωτοβουλίες πρέπει να ληφθούν από την κεντρική διοίκηση κατά προτεραιότητα ώστε να μειωθεί ο αναλφαριθμητισμός τους. Για επιμέρους εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις σε συγκεκριμένα σχολεία είναι σημαντική η διαρκής αξιοποίηση ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών ώστε να υπάρχει διασύνδεση μεταξύ οικογένειας και σχολείου. Η παρέμβαση προς αυτή την κατεύθυνση μπορεί να μειώνει τη σχολική διαρροή των ήδη εγγεγραμμένων παιδιών, να προτρέπει για την εγγραφή όλο και περισσότερων παιδιών στο σχολείο και να διευκολύνει τις οικογένειές τους στην επικοινωνία τους με το σχολείο.
- Προς την κατεύθυνση επίτευξης του σκοπού αυτού φαίνεται να λειτουργεί πολύ θετικά η ενεργοποίηση των Ιατροκοινωνικών Κέντρων (ΙΑΚ) τόσο για τα θέματα που σχετίζονται με τις εγγραφές των παιδιών στα σχολεία (π.χ. δημοτολογικές εγγραφές, εμβολιασμοί) όσο και για θέματα εκπαίδευσης/ενημέρωσης ενηλίκων, διασύνδεσης κατοίκων των οικισμών με υπηρεσίες υγείας, κλπ.
- Η πολιτεία φαίνεται με την δράση της να επικεντρώνεται περισσότερο στην καταστολή παραβατικών πράξεων των Ρομά παρά στην αντιμετώπιση συνολικά και μακροπρόθεσμα του κοινωνικού αποκλεισμού που υφίστανται. Η αστυνομία ιδιαίτερα, μαζί με τις αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης, καταλήγουν να συνδέουν στερεοτυπικά την παραβατικότητα με τη ομάδα των Ρομά και να μην λαμβάνουν πρωτοβουλίες για πρόληψη μη σύννομων καταστάσεων. Η αντιμετώπιση της εξαθλίωσης και των κακών συνθηκών διαβίωσης των Ρομά πρέπει να είναι πρώτη προτεραιότητα του κράτους, διότι μόνον με τη βελτίωση των συνθηκών ζωής τους και την ένταξη στην ευρύτερη κοινωνία μπορεί να αποτραπεί η εμπλοκή τους σε κυκλώματα παρανομίας και εν γένει παραβατικές συμπεριφορές.

Διεθνείς εμπειρίες

- Ως παράδειγμα καλών πρακτικών ενδεικτικά αναφέρεται η μελέτη περίπτωσης (casestudy) της Ουγγαρίας, που αφορούσε στα σύστημα εκπαίδευσης και την ανακατανομή των μαθητών ανά τομέα εκπαίδευσης τομέα, με στόχο την ισομερή συμπερίληψη

Ρομά σε όλα τα σχολεία μιας περιοχής, και την απομάκρυνση από το προηγούμενο καθεστώς, του διαχωρισμού σε υποβαθμισμένα σχολεία «γκέτο», όπου παρακολουθούσαν Ρομά μαθητές και σε «καλά» χωρίς μαθητές Ρομά. Για βέλτιστη απόδοση μιας τέτοιου είδους της παρέμβασης προτείνονται μικρά ευέλικτα σχήματα συνεργασίας όλων των εμπλεκομένων μερών και φορέων.

- Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης είναι σημαντικός ως προς τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης όσον αφορά το μέγεθος του πληθυσμού Ρομά στη χώρα, τα προβλήματα και τις προκλήσεις που η ύπαρξή τους γεννά. Στην Ιταλία ο πληθυσμός των ντόπιων Ρομά έχει πάψει να είναι νομαδικός αλλά αυτό δεν είναι κατανοητό από τους μη Ρομά κατοίκους. Οι προσπάθειες των εθνικών αρχών καταπολέμησης των διακρίσεων πρέπει να επικεντρώνονται σε ζητήματα τεκμηρίωσης των ζητημάτων που αφορούν την ομάδα και στην άρση του στιγματισμού τους στον δημόσιο λόγο.

Τοπικές πρωτοβουλίες

- Εξαιρετικά χρήσιμη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η περίπτωση, μετεγκατάστασης σε ενοικιαζόμενες κατοικίες των διαβιούντων σε καταυλισμό Ρομά στην Κεφαλονιά, με το κόστος κάλυψης του μηνιαίου μισθώματος να αναλαμβάνει ο Δήμος Κεφαλληνίας. Το πρόγραμμα αναφέρεται σε κοινωνική ενσωμάτωση με κάλυψη στεγαστικών αναγκών του μεγαλύτερου μέρους των διαβιούντων ρομά στο Αργοστόλι, για χρονικό διάστημα 2 ετών (6^{ος} 2013 έως 5^{ος} 2015) με πόρους της δημοτικής αρχής.
- Είναι πρωταρχικής σημασίας η εμπλοκή των κοινοτήτων Ρομά στην κοινωνική ζωή του τόπου κατοικίας τους και η ενθάρρυνσή τους για συμμετοχή στα κοινά, χωρίς σκοπιμότητες ψηφοθηρικής συναλλαγής.

Νέα Γενιά Ρομά

- Η δημιουργία και η υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του θεσμού των διαμεσολαβητών Ρομά αποτελεί επίσης μια θετική πρακτική. Η παρουσία νέων διαμεσολαβητών Ρομά και η ενεργή συμμετοχή τους αποτελεί ενθαρρυντικό στοιχείο για την άνοδο του επιπέδου της πολιτικής κουλτούρας των Ελλήνων Ρομά και για τη βούλησή τους να βοηθήσουν, εκ των έσω, στον τερματισμό του κοινωνικού αποκλεισμού της κοινότητας τους.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

- Ο πληθυσμός των Ρομά της Περιφέρειας, σε υψηλό ποσοστό, ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας.
- Τα ποσοστά ανεργίας στην κοινωνία των Ρομά είναι πολύ υψηλά, ενώ σε κάποιους οικισμούς/συνοικισμούς η ανεργία είναι καθολική.

- Οι κύριοι τομείς απασχόλησης, είναι οι εποχικές αγροτικές εργασίες, η μουσική σε κέντρα διασκέδασης & υπαίθρια πανηγύρια, η ανακύκλωση υλικών και το πλανόδιο εμπόριο.
- Η εισοδος εργατικού δυναμικού για αγροτικές εργασίες από γειτονικές χώρες, καθώς και η γενικότερη οικονομική κρίση, επηρέασε αρνητικά την απασχόλησή τους και το εισοδηματικό τους επίπεδο. Λιγότερο φαίνεται να πλήττονται οι αυτοαπασχολούμενοι, οι οποίοι είναι πολύ περισσότερο ευέλικτοι.
- Μία από τις βασικές πηγές εισοδήματος είναι οι προνοιακές παροχές, οι οποίες όμως μειώνονται δραματικά λόγω της οικονομικής κρίσης, γεγονός που απειλεί, περαιτέρω το βιοτικό τους επίπεδο.
- Υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη, κυρίως από την Πρόνοια.
- Το υψηλό ποσοστό αστικοδημοτικής τακτοποίησης και η εγγραφή στα Φορολογικά Μητρώα, αποτελεί ασπίδα απέναντι στον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις, τουλάχιστον όσον αφορά τις σχέσεις των Ρομά με τις Υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης και την άσκηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων.
- Οι οικισμοί, συνήθως βρίσκονται στις παρυφές των πόλεων, σε αμφισβητούμενες, ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς εκτάσεις. Συχνά υπάρχει πρόβλημα με την ανεξέλεγκτη επέκτασή τους και την καταπάτηση ξένης ιδιοκτησίας. Ωστόσο ο πληθυσμός των οικισμών είναι μόνιμα εγκατεστημένος εκεί με δική του επιλογή, για πολλά χρόνια. Ο μετακινούμενος πληθυσμός είναι πολύ μικρός σε σύγκριση με άλλες περιοχές της χώρας.
- Οι οικισμοί ή/και καταυλισμοί είναι διάσπαρτοι σε μεγάλες αποστάσεις από την έδρα του δήμου αναφοράς με περιστασιακή ή και ανύπαρκτη εξυπηρέτηση τους από αστικές συγκοινωνίες.
- Οι οικισμοί που βρίσκονται εντός, ή στις παρυφές των πόλεων διακρίνονται από έλλειψη βασικών υποδομών. Θετικό στοιχείο αποτελεί η κάλυψη των περισσότερων οικισμών των αστικών περιοχών από δίκτυα υδροδότησης και ηλεκτροδότησης, με τα οποία εξυπηρετούνται οι οικίες των κατοίκων.

- Οι συνθήκες στέγασης σε αρκετούς οικισμούς είναι κακές, υπάρχει στενότητα χώρου και σε κατοικίες λίγων τετραγωνικών, φιλοξενούνται δύο ή και τρεις οικογένειες.
- Ο αναλφαβητισμός των ενηλίκων βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα, αποτελώντας εμπόδιο στην ομαλή ένταξη των Ρομά στις τοπικές κοινωνίες, μειώνοντας παράλληλα τις δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης και κινητικότητας. Αντίθετα, τα ποσοστά μαθητικής διαρροής, διαφοροποιούνται ανάλογα με την περιοχή αναφοράς, ωστόσο εμφανίζει τάσεις μείωσης με τη βοήθεια σχετικών υποστηρικτικών προγραμμάτων.
- Σε αρκετούς οικισμούς παρατηρείται έλλειψη σχολικών αιθουσών, ενώ σε μερικούς άλλους η πρόσβαση είναι δύσκολη λόγω της μεγάλης απόστασης του οικισμού από το σχολείο.
- Η γενικότερη κατάσταση της υγείας τους είναι κακή, για λόγους που οφείλονται στην έλλειψη πρόληψης, τις κακές συνθήκες διαβίωσης, την ανέχεια και την έλλειψη πληροφόρησης.
- Υψηλό ποσοστό του πληθυσμού παρουσιάζει προβλήματα Ψυχικής Υγείας και εξαρτήσεων από ουσίες. Γενικά υπάρχει πρόσβαση στα Νοσοκομεία και τα Κέντρα υγείας της περιοχής, δυσκολία αντιμετωπίζουν μόνο κάποιοι απομακρυσμένοι οικισμοί.
- Οι εμβολιασμοί έχουν μια περιοδικότητα κυρίως με ευθύνη των τμημάτων κοινωνικής προστασίας των Δήμων αναφοράς.
- Η παιδική εκμετάλλευση, καθώς και η ενδοοικογενειακή βία – όπου αναφέρεται- υφίστανται σε σημαντικό βαθμό, αλλά συναρτώνται κυρίως με την οικονομική κατάσταση των οικογενειών.
- Σε αστικές περιοχές λαμβάνει χώρα το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης και της γυναικείας εκμετάλλευσης.
- Σε αστικές περιοχές κατά βάση, λαμβάνει χώρα το φαινόμενο της αύξησης παραβατικότητας με δράση σε τομείς εμπορίας ναρκωτικών, παραεμπορίου, κλοπών και επαιτείας.

- Αυξημένα κρούσματα σωματικών βλαβών και εκδηλώσεων βίας απέναντι στο λοιπό πληθυσμό και κυρίως σε ηλικιωμένους.

Κεφάλαιο 3ο : Αρχές και στόχοι του σχεδίου δράσης

Με το παρόν σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος εξετάζονται οι ειδικότερες πτυχές των θεμάτων που άπτονται στο ζήτημα της βιοτικής εγκατάστασης και της στέγασης των Ρομά, θεωρώντας το κομβικό ζήτημα γύρω από το οποίο αρθρώνονται τα ποικίλα προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού που αυτοί αντιμετωπίζουν. Στο πλαίσιο της προώθησης των αρχών, της ισότητας των ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης, αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία σε παράγοντες του δομικού αποκλεισμού σε βάθος χρόνου, όπως είναι κατ' εξοχήν η εκπαίδευση, η υγεία, η απασχόληση, η δημοτολογική τακτοποίηση και οι υποδομές κοινής ωφέλειας.

Ο όρος «κοινωνικός αποκλεισμός» περιγράφει την «αδυναμία ή την παρεμπόδιση αξιοποίησης κοινωνικών και δημόσιων αγαθών, όπως είναι το αγαθό της εκπαίδευσης, του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, της συμμετοχής στο πολιτικό γίγνεσθαι κτλ., η έλλειψη των οποίων οδηγεί συνήθως και στην οικονομική «ανέχεια».

Ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι μια ευρύτερη έννοια από την φτώχεια, που δεν αφορά μόνο στις κακές συνθήκες διαβίωσης και την απουσία υλικών μέσων, αλλά γενικότερα στην ποιότητα ζωής και την ανικανότητα του

ατόμου να συμμετέχει αποτελεσματικά στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ζωή.

Η αξιοποίηση του δημόσιου πλούτου συνδέεται αντιστρόφως ανάλογα με την πιθανότητα να βρεθεί ένα άτομο σε κατάσταση φτώχειας. Όσο περισσότερο δημόσιο και κοινωνικό πλούτο απορροφά ένας άνθρωπος, τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα να διολισθήσει σε συνθήκες φτώχειας. Ο βαθμός, όμως, απορρόφησης του δημόσιου πλούτου δεν είναι τυχαίο γεγονός, καθώς ορισμένες ομάδες ανθρώπων έχουν περισσότερες δυνατότητες να απορροφήσουν δημόσιο πλούτο και άλλες λιγότερο. Διαφορετικές ομάδες ατόμων έχουν διαφορετικές δυνατότητες να αξιοποιήσουν δημόσιο πλούτο.

Σύμφωνα με το Παρατηρητήριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Εθνικές Πολιτικές, ο κοινωνικός αποκλεισμός συνδέεται με τα κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών, με ένα συγκεκριμένο βασικό βιοτικό επίπεδο και με τη συμμετοχή σε σημαντικές κοινωνικές και επαγγελματικές ευκαιρίες. Ο αποκλεισμός πληθυσμιακών ομάδων δημιουργεί προβλήματα συνοχής στο πλαίσιο λειτουργίας της κοινωνίας.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός υφίσταται όταν οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν έναν συνδυασμό προβλημάτων, όπως ανεργία, έλλειψη δεξιοτήτων, χαμηλά εισοδήματα, διαβίωση σε περιβάλλον με υψηλή εγκληματικότητα, κακή υγεία και οικογενειακή αποξένωση (SocialExclusionUnit, 1997, EconomicandSocialResearchCouncil, 2004).

Η διάκριση ανάμεσα στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό αποτελεί μια διάκριση ανάμεσα στους ανεπαρκείς και άνισους υλικούς πόρους και στην ανεπαρκή και άνιση συμμετοχή στην κοινωνική ζωή. Η έννοια της φτώχειας περιγράφει αδυναμία απόκτησης αγαθών και υπηρεσιών, ενώ η έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού υπερβαίνει την περίπτωση του αποκλεισμού από την καταναλωτική κοινωνία και εκτείνεται μέχρι και τον αποκλεισμό από μια θέση στην κοινωνία. Οι δύο έννοιες αλληλεπικαλύπτονται σε αρκετά μεγάλο βαθμό: σε πολλές περιπτώσεις η φτώχεια συνεπάγεται και κοινωνικό αποκλεισμό, όμως υπάρχουν και περιπτώσεις φτωχών οι οποίοι είναι

ενταγμένοι σε κοινωνικά δίκτυα και έχουν μικρότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού.

Η σχέση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού εξαρτάται και από τον τύπο της κοινωνίας. Στις κοινωνίες που στηρίζονται στην αγορά και παρουσιάζουν υψηλού βαθμού ανισότητες στην κατανομή του εισοδήματος είναι πολύ πιθανό οι χαμηλοί βασικοί πόροι (σχετική φτώχεια) να προκαλέσουν αποκλεισμό κάποιων ανθρώπων από την κοινωνική ζωή περισσότερο από ό,τι αυτό συμβαίνει στις παραδοσιακές κοινωνίες χαμηλού εισοδήματος.

Προκειμένου να σχηματιστούν οι διαδικασίες ενσωμάτωσης ή αποκλεισμού ατόμων και ομάδων στις μορφές ζωής του κοινωνικού συνόλου, χρησιμοποιείται η ιδέα του **τριγώνου της πρόνοιας**, το οποίο περιλαμβάνει το κράτος, τις οικονομικές αγορές (αγορά εργασίας) και την κοινωνία των πολιτών (μη κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με ζητήματα ατομικής και προσωπικής ζωής, όπως οικογενειακά και προσωπικά δίκτυα, κοινότητες και εθελοντικοί οργανισμοί)(σχ.1)

Αγορά / χρήμα

Κράτος /εξουσία

Κοινωνία των πολιτών / αλληλεγγύη

(Σχ.1)Τρίγωνο πρόνοιας

Η αδύναμη σχέση με μία ή περισσότερες από τις τρεις παραπάνω δομές συνεπάγεται και έναν αντίστοιχο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ φυσικά η αδύναμη σχέση με περισσότερες από μία από τις δομές αυτές πολλαπλασιάζει τον κίνδυνο αποκλεισμού. Ως άτομα που βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο αποκλεισμού και συνεπώς οι ομάδες σε κατάσταση κινδύνου, προσδιορίζονται τα άτομα και οι ομάδες που παρουσιάζουν αδύναμη σχέση με μία από τις τρεις δομές: το κράτος, την αγορά εργασίας και τα οικογενειακά και προσωπικά δίκτυα.

Παρότι στις μέρες μας φαίνεται να αναγνωρίζεται το πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού για διάφορες κοινωνικές ομάδες, εντούτοις η αντιμετώπιση των αιτιών του φαινομένου δεν είναι εύκολη.

Στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος, η κατάσταση αυτή δεν εκλαμβάνεται ως επιλογή των ίδιων των Ρομά, ούτε θεωρείται ότι συνδέεται με πολιτισμικές στάσεις και συμπεριφορές. Οι συνθήκες που καταγράφονται είναι το αποτέλεσμα του κοινωνικού αποκλεισμού ως μια διαδικασία γεγονότων και αιτίων. Κατά συνέπεια κάθε προσπάθεια καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού θα πρέπει να στοχεύει στην προσπάθεια άρσης των αιτίων του και όχι απλά στην ενίσχυση των αποκλεισμένων κοινωνικών ομάδων.

Η έως σήμερα άσκηση πολιτικών για τους Ρομά¹⁰ είχε συνήθως, τομεακό χαρακτήρα και παρεμβάσεις σε θεματικό επίπεδο, στοχεύοντας σε έναν από τους παραπάνω τομείς χωριστά, ανάλογα κυρίως με τη διαθεσιμότητα πόρων από τον εκάστοτε φορέα χρηματοδότησης. Αποτέλεσμα ήταν να έχουν υπάρξει αρκετές σοβαρές δράσεις σε τομεακό επίπεδο, που όμως δεν κατάφερναν να αντιμετωπίσουν τα θέματα του αποκλεισμού των Ρομά σφαιρικά.

Ειδικότερα, η αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού, επιβάλλει την υιοθέτηση συγκεκριμένων βασικών αρχών οι οποίες συνοψίζονται παρακάτω:

- **Συμμετοχικότητα** – Συναίνεση και η εμπλοκή της ομάδας στόχου στο σχεδιασμό, έτσι ώστε ο σχεδιασμός να ικανοποιεί τις πραγματικές ανάγκες των Ρομά και να επιτύχει κατά την υλοποίηση τη μέγιστη δυνατή αποδοχή των παρεμβάσεων και την ανταπόκριση των μελών της ομάδας στόχου των κατοίκων της περιοχής, Ρομά και μη Ρομά και των φορέων άσκησης πολιτικής, μέσα από διαδικασίες

¹⁰ Λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα της αποτίμησης και των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων, όπως αυτά περιλαμβάνονται στη συγχρηματοδοτούμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο μελέτης: 'Καταγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης των ΡΟΜΑ στην Ελλάδα. Απολογισμός Δράσεων και Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την 4η Προγραμματική Περίοδο.

διαβούλευσης, προβολής και ανάδειξης των υφιστάμενων προβλημάτων.

Με αυτό τον τρόπο τόσο οι κάτοικοι Ρομά και μη Ρομά, όσο και οι φορείς σχεδιασμού, έρχονται αντιμέτωποι με τα προβλήματα, τις διαφορετικές προσεγγίσεις, αλλά και τις εγγενείς δυσκολίες που υπάρχουν για την επίλυση των προβλημάτων. Με αυτόν τον τρόπο καλλιεργείται και διαμορφώνεται μία ενιαία κουλτούρα για τις δυνατότητες αντιμετώπισής τους, ώστε οι λύσεις και μέτρα που θα προκριθούν να είναι προϊόν συναινετικών διαδικασιών που θα διασφαλίσουν τη βιωσιμότητά τους

- **Ολιστική Προσέγγιση** - Ανάπτυξη δράσεων σε όλο το φάσμα των παραμέτρων που επηρεάζουν τις συνθήκες διαβίωσης των Ρομά και συνθέτουν τα φαινόμενα του Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Μέσα από αυτή την προσέγγιση, είναι δυνατή η ουσιαστική και συντονισμένη αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων που πλήττουν τους Ρομά της Περιφέρειας. Στόχος μίας τέτοιας προσέγγισης είναι η κατά το δυνατόν εξάλειψη φαινομένων ανάπτυξης αποσπασματικών παρεμβάσεων που αναπαράγουν την καχυποψία της ομάδας στόχου, αλλά και τη δυσφορία της υπόλοιπης κοινωνίας για αναποτελεσματική διάθεση πόρων σε περιόδους οικονομικής ύφεσης.

- **Σεβασμός** στις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και αποδοχή του δικαιώματος αυτοπροσδιορισμού της ομάδας στόχου και του τρόπου που η ίδια επιλέγει τον τρόπο ζωής της

Οι σχεδιαζόμενες δράσεις θα πρέπει να αποβλέπουν στην αμοιβαία αποδοχή και κατανόηση των πολιτών σε επίπεδο γειτονιάς και τοπικής κοινωνίας με την συμμετοχή των ίδιων των Ρομά στις εκδηλώσεις της τοπικής κοινωνίας, σε όλα τα επίπεδά της.

- **Χρονικός προγραμματισμός** των δράσεων, η ιεράρχηση των δράσεων με βάση την αμεσότητα της ανάγκης εφαρμογής, αλλά και η διαδοχή των ενεργειών ώστε να διασφαλιστεί η αλληλουχία των παρεμβάσεων και η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας τους παρεμβάσεων, αποτελεί στόχο του επιχειρησιακού που διακρίνει τις σχεδιαζόμενες δράσεις σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες.

Σε συμφωνία με το «Πλαίσιο Εθνικής Στρατηγικής Για Τους Ρομά» ως γενικός σκοπός του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης τίθεται: **η δημιουργία προϋποθέσεων υπέρβασης των εμποδίων του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, Ελλήνων και αλλοδαπών που διαβιούν νόμιμα στην χώρα.**

Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να ζει σ' ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο το οποίο θα του διασφαλίζει την υγεία και την ευημερία του, καθώς και την τροφή, την ένδυση, τη στέγαση, την ιατρική περίθαλψη και άλλες απαραίτητες κοινωνικές παροχές, όπως κοινωνική ασφάλεια, εκπαίδευση κ.ά. Οποιοσδήποτε άνθρωπος έχει δικαίωμα, επίσης, να ζει σε ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από διακρίσεις, ρατσισμό, ξενοφοβία, αντισιμιτισμό και μισαλλοδοξία. Το δικαίωμα καθορίζει τη ζωή των ατόμων στην κοινωνία, τις μεταξύ τους σχέσεις και τις σχέσεις των ίδιων με την κρατική εξουσία. Ο άνθρωπος ως άτομο και οι κυβερνήσεις έχουν δικαίωμα να ενεργούν βάσει αυτών των σταθερών, ενώ, ταυτόχρονα, έχουν υποχρέωση να σέβονται τα δικαιώματα των άλλων.

Η εκπαίδευση τυπική και άτυπη των Ρομά στα ανθρώπινα δικαιώματα, αφορά στη μετάδοση των σχετικών ιδεών και πληροφοριών, καθώς και στην ανάπτυξη αξιών και στάσεων που οδηγούν στην υποστήριξη των δικαιωμάτων.

Τα βήματα, λοιπόν, τα οποία πρέπει να ακολουθηθούν είναι: α) απόκτηση γνώσης για τα δικαιώματα και τις ευθύνες, β) καλλιέργεια του σεβασμού, γ) μετάδοση και δ) υπεράσπιση των δικαιωμάτων.

Κάθε άνθρωπος ζει στο δικό του μικρόκοσμο και πρέπει να εξισορροπεί τα δικαιώματα με τις ευθύνες/υποχρεώσεις του, για να έχει θετική επίδραση στη ζωή του. Και στην κατεύθυνση αυτή έχει δομηθεί η διαθεματική προσέγγιση της υφιστάμενης παρέμβασης, σε συνάρτηση με τη διαμόρφωση προϋποθέσεων «**Ενδυνάμωσης**» και ανάπτυξης κοινωνικών υποχρεώσεων των Ρομά, μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης, ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων, ανάδειξης ταλάντων στους τομείς του πολιτισμού και του αθλητισμού.

Ο όρος «ενδυνάμωση» (empowerment) χρησιμοποιείται, για να εκφράσει συνολικά αυτά που πρέπει να αναπτύξουν οι Ρομά μέσω των προγραμμάτων παρέμβασης, ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν. Η ενδυνάμωση πρέπει να συντελείται ταυτόχρονα σε τρία διαφορετικά επίπεδα: α) στο ατομικό επίπεδο, β) το επίπεδο της αυτονομίας κρίσης και γ) το επίπεδο της κοινότητας. **Στο ατομικό επίπεδο** η ενδυνάμωση εστιάζεται στο να καταστήσει τον Ρομά ικανό να κάνει πράγματα για τον εαυτό του. Για παράδειγμα, να είναι σε θέση να σχεδιάζει επαγγελματικές δράσεις, να εφαρμόζει ένα πρόγραμμα πρόληψης υγείας και προληπτικής ιατρικής για τον εαυτό του, να μπορεί να οργανώνει το χρόνο του. Επίσης, όμως, εστιάζεται στην κατανόηση του ρόλου της ατομικής ικανότητας ως παράγοντα αποκλεισμού.

Στο επίπεδο της **αυτονομίας της κρίσης** η ενδυνάμωση εστιάζεται στο να καταστήσει τον Ρομά ικανό να διαμορφώνει τη δική του γνώμη, αφού πρώτα έχει επεξεργαστεί όλες τις διαφορετικές θέσεις και απόψεις. Για παράδειγμα, να είναι ικανός να διαχειρίζεται τη διαφήμιση, την προπαγάνδα, τις πολιτικές και θρησκευτικές αντιθέσεις κ.ά.

Τέλος, στο **επίπεδο της κοινότητας** η ενδυνάμωση εστιάζεται στο να καταστήσει τον Ρομά ικανό να συνεργάζεται και να ζει αρμονικά με άλλους. Για παράδειγμα, να είναι σε θέση να ισορροπεί τις προσωπικές του επιθυμίες με την κοινωνική ευθύνη του, να αναπτύξει αλtruισμό και ενσυναίσθηση κ.ά.

Έχοντας περιγράψει και αναδείξει μέσω της αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης στην περιφέρεια Πελοποννήσου, επιβεβαιώνεται τόσο η περιφερειακή κι εθνική διάσταση του ζητήματος των Ρομά όσο και η επιτακτική ανάγκη για άμεση εφαρμογή πολλαπλών προγραμμάτων και δράσεων αποκατάστασης και κοινωνικής στήριξης στοχεύοντας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Τέτοιες δράσεις θα έχουν πιθανότητες επιτυχίας και θα επιφέρουν θετικά αποτελέσματα, μόνον εφόσον συνδυάζονται και συντονίζονται μεταξύ τους, αλλά και εφόσον τελούν υπό τη στενή παρακολούθηση και έλεγχο εκ μέρους του περιφερειακού συντονιστή στην ΕΔΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Σκοπός είναι η διατύπωση προτάσεων που θα διέπονται όχι μόνο από το πρίσμα μίας στενά τοπικής οπτικής, αλλά και υπό την θεώρηση της εναρμόνισης των τοπικών και

περιφερειακών πολιτικών με τις Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές. Επιδιώκεται έτσι, η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των ευκαιριών που παρουσιάζονται σε επίπεδο αξιοποίησης πόρων, όσο και σε επίπεδο υιοθέτησης καλών πρακτικών που έχουν εφαρμοσθεί σε Εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Έχοντας πραγματοποιήσει την έρευνα αναγκών κι επιθυμιών για επίλυση των βασικών προβλημάτων της ομάδας στόχου (ωφελοούμενοι ρομά και μη ρομά) αλλά και των προτάσεων επίλυσης από όλους τους εμπλεκόμενους, επιδιώκεται η σύνταξη του Επιχειρησιακού Σχεδίου στη βάση της εξατομικευμένης παρέμβασης στους τόπους αναφοράς.

Στο πλαίσιο της ορθής κι αποτελεσματικής διαχείρισης του έργου, της λογοδοσίας των εμπλεκόμενων φορέων, της επίτευξης του σκοπού του προτεινόμενου σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος κρίνεται επιτακτική η ιεράρχηση κι άμεση εφαρμογή των στόχων ως εξής:

α. Να διαμορφωθούν συνθήκες μόνιμης στέγασης των Ρομά, με ταυτόχρονη μεταβολή του νομικού καθεστώτος ιδιοκτησίας και με προώθηση των ρυμοτομικών σχεδίων.

β. Να ρυθμιστούν τα προβλήματα σύνδεσης οργανισμών κοινής ωφέλειας, δηλαδή με τα δίκτυα νερού, ηλεκτρισμού και αποχέτευσης.

γ. Να δημιουργηθούν σε οικισμούς ή/και καταυλισμούς υποδομές για μετακινούμενες ομάδες πληθυσμού.

δ. Να εξασφαλιστεί η συμμετοχή των ανήλικων Ρομά στην εκπαίδευση και να προωθηθεί η καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού των ενηλίκων ρομά.

ε. Να παρέχονται αδιαλείπτως υπηρεσίες υγείας και ανάλογη ενημέρωση για την πρόληψη νοσημάτων και κινδύνων για τη δημόσια υγεία.

στ. Να επιδιωχθεί η αποτροπή παράνομων και επιβλαβών για όλους δραστηριοτήτων βιοπορισμού, μέσω της προσφοράς εναλλακτικών πόρων διαβίωσης.

ζ. Να επιδιωχθεί η «κοινωνική τους ενσωμάτωση» μέσω της αγοράς εργασίας στο πλαίσιο της «ανοικτής πρόσβασης» σε εργασίες μέσω ΚΟΙΝΣΕΠ, προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας των Δήμων αναφοράς.

η. Να προταχθεί η δημόσια διαβούλευση για τη μετακίνηση των Ρομά, όπου απαιτείται, και η μετεγκατάσταση των καταυλισμών σε οικισμούς και περιοχές μετεγκατάστασης με κατάλληλες υποδομές, οι οποίες εξασφαλίζουν συνθήκες αξιοπρεπούς διαβίωσης.

Κεφάλαιο 4: Αποτύπωση – καταγραφή παρεμβάσεων του σχεδίου δράσης και ανάλυση σε οριζόντιες υποστηρικτικές και χωρικά στοχευμένες παρεμβάσεις

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο αποτυπώνονται οι παρεμβάσεις για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των ρομά της Πελοποννήσου. Οι παρεμβάσεις σχεδιάστηκαν με βάση τις ανάγκες όπως αυτές αποτυπώθηκαν κατά την καταγραφή λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες και το σχεδιασμό της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Οι δράσεις και οι παρεμβάσεις στοχεύουν αφενός στην ανακούφιση των πληθυσμών που διαβιούν σε άσχημες συνθήκες όπως και στην άμβλυνση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων που εντείνουν το πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού των συγκεκριμένων ομάδων. Επίσης έχουν προβλεφθεί δράσεις για τους πληθυσμούς που παρουσιάζουν καλύτερη ενσωμάτωση στον κοινωνικό και οικονομικό ιστό των τοπικών κοινωνιών με σκοπό την περαιτέρω αναβάθμιση του κοινωνικού, οικονομικού και μορφωτικού τους επιπέδου.

Θεσμικό πλαίσιο

Θεωρώντας ότι οι ενέργειες όλων των εμπλεκομένων φορέων στο ζήτημα της εξεύρεσης μόνιμης και βιώσιμης λύσης για την «Κοινωνική Ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ» πρέπει να απορρέουν από το ισχύον δίκαιο και να στοχεύουν στην επίτευξη του σκοπού της στεγαστικής αποκατάστασης και κοινωνικής συνοχής των ΡΟΜΑ στην Διοικητική περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, οφείλουμε να επισημάνουμε τα εξής:

Η Ελληνική Πολιτεία έχει καθορίσει τους εθνικούς στόχους για τις ομάδες που μειονεκτούν, περικλείοντας διατάξεις περί θετικών δράσεων (οδηγία 2000/43/ΕΚ «*περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής*», όπως ενσωματώθηκε στην Εθνική έννομη τάξη με το Ν. 3304/2005) και καθόρισε την «Εθνική Στρατηγική για την ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ 2015-2020».

Περαιτέρω,

Στην παράγραφο **4 του άρθρου 21 του Συντάγματος** ορίζεται ότι «*η απόκτηση κατοικίας από αυτούς που την στερούνται ή που στεγάζονται ανεπαρκώς αποτελεί αντικείμενο ειδικής φροντίδας από το Κράτος*» σε συνδυασμό με το άρθρο **75 του Κώδικα Δ.Κ.Κ. στο Ν. 3463/2006** ορίζεται η αρμοδιότητα των Δήμων, περί στήριξης οικονομικά αδύνατων δημοτών «*με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης...*» κλπ.

Στις παραγράφους **1 έως 4 του άρθρου 24 του Συντάγματος** περί προστασίας φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος ορίζονται οι Κρατικές υποχρεώσεις, η δυνατότητα χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων, η νομοθετική δυνατότητα αναγνώρισης ως οικιστικής μιας περιοχής κλπ. Ακολούθως πρέπει να επισημανθούν ζητήματα που άπτονται θεσμικών νομοθετικών προβλημάτων (αριθ. 13 Ν. 1734/1987 «*περί παραχώρησης δασικών εκτάσεων*»), που πιθανά θα έδιναν τη δυνατότητα στους ΟΤΑ της επίλυσης του σημαντικότερου ζητήματος οικιστικής εγκατάστασης των ευπαθών ομάδων πληθυσμού στη βάση του υφισταμένου σχεδιασμού.

Επιπροσθέτως,

Στις παραγράφους 1 και 2 του **άρθρου 102 του Συντάγματος** ορίζεται ότι «*Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Ο.Τ.Α. Υπέρ των Ο.Τ.Α. συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων (.....). Οι Ο.Τ.Α. έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως νόμος ορίζει*».

Επίσης στο πρώτο μέρος του **Ν. 3852/10 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»** ορίζεται ότι οι Δήμοι συγκροτούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (Ν. 1850/89).

Με βάση το **άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων** «*οι δημοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας*».

Συνεπώς η κύρια αποστολή των Δήμων ρυθμίζεται από τις παραπάνω διατάξεις και εξειδικεύεται με άλλα άρθρα του Συντάγματος, του Ν. 3852/2010 και του Κ.Δ.Κ., κυρίως αυτά που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες, τα αιρετά όργανα και την οργάνωση και λειτουργία τους.

Θα έπρεπε να επισημανθεί επίσης, ότι για την **Περιφέρεια Πελοποννήσου**, όπως άλλωστε και στις υπόλοιπες Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις, και σχετικά με τους καταυλισμούς ΡΟΜΑ στη Διοικητική της Περιοχή ισχύουν τα εξής:

«α. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία στις (αιρετές) Περιφέρειες με βάση το ν. 3852/2010 (Καλλικράτης) δεν έχει ανατεθεί καμία αρμοδιότητα όσον αφορά το ζήτημα της στέγασης και των συνθηκών διαβίωσης των τσιγγάνων.

β. Η αρμοδιότητα έκδοσης πρωτοκόλλων κατεδάφισης αυθαιρέτων κατασκευών επί κοινόχρηστων χώρων ανήκει στην **Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου** και εκτελούνται με ευθύνη και απόφαση της Γενικής Γραμματείας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου.

γ. Η αρμοδιότητα καθορισμού χώρου εγκατάστασης μετεγκατάστασης των τσιγγάνων, ανήκει αποκλειστικά στο **οικείο Δημοτικό Συμβούλιο** και σε περίπτωση αδράνειας ή αδυναμίας να υποδείξει χώρο εγκατάστασης, αποφασίζει προς τούτο και υποδεικνύει τον χώρο η αρμόδια Διεύθυνση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι άξονες και τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου, μαζί με τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης και τους αντίστοιχους γενικούς στόχους. Η παρουσίαση αυτή είναι ενδεικτική με την έννοια ότι είναι δυνατό είτε να εξειδικευτεί περισσότερο π.χ. ένας γενικός στόχος να περιλαμβάνει περισσότερα μέτρα είτε να παραμείνει στη λογική ένα ζήτημα = ένας στόχος = ένα μέτρο.

Στη φάση του επιχειρησιακού προγραμματισμού τα μέτρα θα εξειδικευτούν με τις δράσεις, οι οποίες αφορούν ενέργειες και έργα που θα υλοποιηθούν από τις υπηρεσίες και τα όργανα διοίκησης της Περιφέρειας Πελοποννήσου και των Δήμων, για να υλοποιηθούν οι γενικοί στόχοι και να επιλυθούν τα αντίστοιχα κρίσιμα ζητήματα. Συνεπώς κάθε μέτρο αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο δράσεων που αποσκοπούν στην επίτευξη ενός στόχου. Τα μέτρα αναφέρονται σε μία αρμοδιότητα ή ομάδα συναφών αρμοδιοτήτων των Δήμων ή αφορούν ένα τομέα πολιτικής με περισσότερες αρμοδιότητες. Σε κάθε περίπτωση ακολουθούν την τομεακή ταξινόμηση των αξόνων στους οποίους εντάσσονται.

Στους επόμενους **πίνακες** έχουν καταχωρηθεί ενδεικτικές δράσεις σε κάθε Μέτρο, για να γίνει σαφές το περιεχόμενο τους και κατανοητή η κατανομή των αρμοδιοτήτων και των πολιτικών της Περιφέρειας Πελοποννήσου σε καθένα. Επισημαίνεται κυρίως **η πολιτική επιδότησης ενοικίου** ως η

πλέον ενδεδειγμένη παρέμβαση για τη στεγαστική αποκατάσταση, εναρμονισμένη με τις αρχές του παρόντος Σχεδίου.

Έμμεσα επίσης φαίνονται οι δημοτικές υπηρεσίες που θα αναλάβουν να υλοποιήσουν μεμονωμένα ή από κοινού συγκεκριμένες δράσεις. Οι συζητήσεις στα αιρετά όργανα και οι διαδικασίες διαβούλευσης θα διευκολυνθούν σημαντικά με τα στοιχεία που ακολουθούν:

Ελλείπει υποδομών ικανών και επαρκών για την άμεση φιλοξενία του πληθυσμού των ΡΟΜΑ (τόσο οι Δήμοι αναφοράς όσο και Περιφέρεια δεν διαθέτουν ανάλογες στεγαστικές υποδομές), αλλά και στην ενσωμάτωση των αρχών και προδιαγραφών κοινωνικής ένταξης, η άμεση λύση πρέπει να αναζητηθεί στη στήριξη των οικογενειών ΡΟΜΑ προκειμένου με τη βούλησή τους και τη συναίνεσή τους **να στεγαστούν σε μισθωμένες κατοικίες**, λαμβάνοντας μηνιαία επιχορήγηση για το μίσθωμα για χρονικό διάστημα maximum 5 ετών κυρίως με τη συνδρομή των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων.

Προκειμένου να ταξινομηθούν οι στεγαστικές ανάγκες των οικογενειών των ΡΟΜΑ και κατά συνέπεια να προσδιοριστεί το ύψος της επιχορήγησης ενοικίου, καταγράφονται παρακάτω τα επίσημα δεδομένα για τον χαρακτηρισμό μίας κατοικίας ως ικανοποιητικών προς στέγαση, όπως προκύπτουν από τους Δείκτες συνθηκών Διαβίωσης της Ελληνικής Στατιστικής και της Ευρωπαϊκής στατικής υπηρεσίας (European Union - Statistics on Income and Living Conditions - SILC)¹¹.

Συγκεκριμένα μεταξύ των δεικτών διαβίωσης που εκτιμώνται και λαμβάνονται υπ' όψη στις έρευνες SILC ως προς τα χαρακτηριστικά της κατοικίας των νοικοκυριών, αποτυπώνονται οι συνθήκες α) ως προς τη στενότητα χώρου και β) ως προς τις βασικές ανέσεις των κατοικιών

¹¹ Για το 2011 η έρευνα διενεργήθηκε με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου με αριθ. 1177/2003.

Συνθήκες	Κριτήρια
Ένα μέλος θεωρείται ότι έχει στενότητα χώρου εάν το νοικοκυριό του δεν έχει στη διάθεσή του:	<ul style="list-style-type: none"> • ένα δωμάτιο για το νοικοκυριό • ένα δωμάτιο για κάθε ζευγάρι • ένα δωμάτιο για κάθε άγαμο μέλος ηλικίας 18 ετών και άνω • ένα δωμάτιο για δυο άγαμα μέλη του νοικοκυριού του ίδιου φύλου ηλικίας 12 έως 17 ετών • ένα δωμάτιο για κάθε άγαμο μέλος διαφορετικού φύλου ηλικίας 12 έως 17 ετών • ένα δωμάτιο για κάθε δύο μέλη ηλικίας κάτω των 12 ετών
Ένα νοικοκυριό θεωρείται ότι έχει έλλειψη βασικών ανέσεων της κατοικίας, εάν έχει:	<ul style="list-style-type: none"> • Διαρροή στη στέγη, υγρασία στους τοίχους, στα πατώματα, στα θεμέλια ή • υπάρχουν σάπιες κάσες στα παράθυρα ή σάπια πατώματα • Σκοτεινά δωμάτια • Εξωτερική τουαλέτα • Εξωτερικό λουτρό ή ντους

Προκειμένου για τον πληθυσμό στην **Περιφέρεια Πελοποννήσου** βρίσκεται σε αδυναμία στέγασης εξ ιδίων πόρων και σε άμεση απειλή για την υγεία των μελών του και τη δημόσια υγεία, και διαβιβεί σε καταυλισμούς και σε σύνολο 800 νοικοκυριών/οικογενειών, **καταγράφονται 23 έως 25 οικογένειες επιλέξιμες για επιχορήγηση ενοικίου στα διοικητικά όρια της ΠΕ ΑΡΚΑΔΙΑΣ, 120 έως 150 οικογένειες επιλέξιμες για επιχορήγηση ενοικίου στα διοικητικά όρια της ΠΕ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ, 170 έως 200 οικογένειες επιλέξιμες για επιχορήγηση ενοικίου στα διοικητικά όρια της ΠΕ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ, 35 έως 40 οικογένειες επιλέξιμες για επιχορήγηση ενοικίου στα διοικητικά όρια της ΠΕ ΛΑΚΩΝΙΑΣ καθώς και 230 έως 250 οικογένειες επιλέξιμες για επιχορήγηση ενοικίου στα διοικητικά όρια της ΠΕ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.**

Σύμφωνα με τα μέλη κάθε οικογένειας και την διάρθρωσή τους και την χρηματοδοτική ικανότητα του παρόντος Σχεδίου Δράσης Κοινωνικής Ενσωμάτωσης των ΡΟΜΑ, λαμβάνοντας υπόψη και το ύψος των μισθωμάτων στην αγορά ακινήτων, προτείνονται ενδεικτικά οι ακόλουθες

μηνιαίες επιχορηγήσεις κατά οικογένεια/νοικοκυριό ενδεικτικά σε σχέση με το πλήθος μελών:

Οικογένειες/Νοικοκυριά	Ηλικιακή Σύνθεση μελών	Μέγιστη εκτιμώμενη μηνιαία επιχορήγηση
Γονείς.....αρχηγοί οικογένειας	6 Ενήλικα	350
	1 Ενήλικα 1 Ανήλικα	200
	2 Ενήλικα 4 Ανήλικα	350
	2 Ενήλικα 3 Ανήλικα	300
	2 Ενήλικα 6 Ανήλικα	350
	8 Ενήλικα 2 Ανήλικα	380
	3 Ενήλικα 1 Ανήλικο	320
	4 Ενήλικα 1 Ανήλικο	350

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρ. Επιτροπής «Πλαίσιο της ΕΕ για εθνικές στρατηγικές ένταξης των ΡΟΜΑ μέχρι το 2020» **(COM 2011/173)**.

«Κατά την ανάπτυξη των εθνικών στρατηγικών ένταξης των Ρομά, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν υπόψη τις ακόλουθες προσεγγίσεις:

- Να διαθέσουν ένα **επαρκές ποσό χρηματοδότησης από τους εθνικούς προϋπολογισμούς**, το οποίο πρέπει να ενισχύεται, όπου χρειάζεται, από τη διεθνή χρηματοδότηση και τη χρηματοδότηση της ΕΕ.»

Συνεπώς στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και της διακριτικής ευχέρειας της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι άμεσες δράσεις στεγαστικής συνδρομής, καθόσον συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι ασφάλειας και υγείας, μπορούν να περιλαμβάνουν την οικονομική ενίσχυση της πολιτείας προς τον σκοπό της εγκατάστασης της ομάδας στόχου σε κατοικίες με ευθύνη των ίδιων των οικογενειών των ΡΟΜΑ και συγκεκριμένα την επιχορήγηση του ενοικίου τους για ένα βραχύ χρονικό διάστημα έως την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του ζητήματος σε επίπεδο περιφέρειας και την αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπλέον και προκειμένου να αμβλυνθούν κοινωνικές αναστολές ή αποκλεισμοί, ο Δήμος αναφοράς δια των ειδικευμένων στελεχών του,

δύναται να συνεισφέρει στην αμοιβαία κοινωνική κατανόηση για την αντιμετώπιση του ζητήματος, παρέχοντας κάθε νόμιμη και δυνατή βοήθεια και στήριξη.

Δεδομένου του ιδιαίτερα βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα ανάληψης τέτοιας δράσης για τον πληθυσμό ΡΟΜΑ της περιοχής αναφοράς (επιχορήγηση ενοικίου σε κατοικίες το μέγιστο για 2 - 5 έτη) και λαμβάνοντας υπόψη τα παρόμοια κόστη σε άλλες δράσεις στεγαστικής αποκατάστασης, **προτείνεται η κάλυψη του ενοικίου των 700οικογενειών ή/και νοικοκυριών, για το υπόλοιπο του έτους 2015μέχριτο 2020 στο ύψος των 300 ευρώ το μήνα μεσοσταθμικά για κάθε νοικοκυριό.**

Αποτελεί κρίσιμο παράγοντα η επίτευξη του Εθνικού και Περιφερειακού Στρατηγικού στόχου της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης των Ρομά, με την αρμονική συνύπαρξη όλων των πολιτών χωρίς διακρίσεις και φυλετικούς διαχωρισμούς. Σε όσους από τους ωφελούμενους του παρόντος σχεδίου δε θεωρείται ως δόκιμη η επιλογή της κάλυψης των στεγαστικών αναγκών μέσω της επιδότησης ενοικίου, θα προταθεί, με τη συνδρομή της αρμόδιας Δημοτικής Αρχής, η λύση της μετεγκατάστασης τους σε ασφαλέστερη περιοχή.

Η πλήρης κοστολόγηση των προτεινομένων παρεμβάσεων αναλύεται στους πίνακες που ακολουθούν

Φωτογραφικό υλικό – Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης

